

vergadering **21**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 12 februari 2020

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	4
VERONTSCHULDIGINGEN	4
INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN	4
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Annick Lambrecht, Hannelore Goeman en Maxim Veys over ontmoetingen tussen Vlaamse en Hongaarse rege- ringsleden – 216 (2019-2020) – Nr. 1 Voorstel tot spoedbehandeling	4
ACTUELE VRAAG van Filip Brusselmans aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de evaluatie van de taalkennisvereiste in de sociale huisvesting	7
ACTUELE VRAAG van Annick De Ridder aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de verdere realisatie van het Sigmaplan, naar aanleiding van de storm Ciara	11
ACTUELE VRAAG van Tinne Rombouts aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het effect van de varkenspest op kampen van jeugdbewegingen	14
ACTUELE VRAAG van Stephanie D'Hose aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het nieuwe videostreaming-initiatief van DPG Media en Telenet	17
ACTUELE VRAAG van Filip Dewinter aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de communicatie rond de opening van een asielcentrum in Kalmthout	20
ACTUELE VRAAG van Jo Brouns aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de bezorgdheid van vele scholen voor technisch en beroepsonderwijs wat de eindtermen voor de tweede en derde graad betreft	
ACTUELE VRAAG van Jan Laeremans aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de open brief van directies technische scholen omtrent de kwaliteit van de beroepscomponent	
ACTUELE VRAAG van Hannelore Goeman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de nieuwe eindtermen voor de tweede en derde graad van het secundair onderwijs	
ACTUELE VRAAG van Elisabeth Meuleman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over ongerustheid over nieuwe eindtermen in tso en bso	
ACTUELE VRAAG van Koen Daniëls aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de ongerustheid betreffende de nieuwe eindtermen voor het technisch en beroepsonderwijs	25

ACTUELE VRAAG van Katrien Schryvers aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de voorbereiding en inbreng vanuit de Vlaamse Regering in de Interministeriële Conferentie Vrouwenrechten voor wat betreft het thema seksueel geweld	
ACTUELE VRAAG van Carina Van Cauter aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over aanbevelingen van de Hoge Raad voor de Justitie inzake de strijd tegen seksueel geweld	32
ACTUELE VRAAG van Joris Nachtergaele aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de stagnerende waterkwaliteit van de Schelde	37
ACTUELE VRAAG van Celia Groothedde aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over kindermishandeling en de documentairereeks 'Als je eens wist'	39
ACTUELE VRAAG van Katja Verheyen aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het verhoogde cocaïnegebruik in Vlaanderen	44
ACTUELE VRAAG van Lise Vandecasteele aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de betoging van de zorgsector op 5 maart	46
ACTUELE VRAAG van Maxim Veys aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over woonoplossingen voor de meest kwetsbaren	50
ONTWERP VAN DECREET van de algemene rekening van de Vlaamse Gemeenschap en van de uitvoering van de begroting van de Vlaamse rechtspersonen zonder raad van bestuur voor het begrotingsjaar 2018 – 23 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	53
Artikelsgewijze bespreking	55
VLAAMS INSTITUUT VOOR VREDE EN GEWELDPREVENTIE	
Benoeming van een lid van de raad van bestuur	56
ONTWERP VAN DECREET van de algemene rekening van de Vlaamse Gemeenschap en van de uitvoering van de begroting van de Vlaamse rechtspersonen zonder raad van bestuur voor het begrotingsjaar 2018 – 23 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	56
MOTIE van Bart Claes, Carmen Ryheul, Wim Verheyden, Sam Van Rooy, Leo Pieters en Chris Janssens tot besluit van de op 28 januari 2020 door Bart Claes in commissie gehouden interpellatie tot minister Zuhail Demir over de onvoorspelde zware impact van de lage-emissiezones (LEZ's) en het slinkende draagvlak dat daarvan het gevolg is – 200 (2019-2020) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	56
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	61
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	64
Individuele stemmen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	64

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: mevrouw Liesbeth Homans

– *De vergadering wordt geopend om 14 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Emmily Talpe, Bruno Tobback: familieverbindingen;

Guy D'haeseleer, Stefaan Sintobin, Tine Van den Brande: gezondheidsredenen.

Minister-president Jan Jambon is eveneens verontschuldigd.

INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen documenten en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 60/15)

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Annick Lambrecht, Hannelore Goeman en Maxim Veys over ontmoetingen tussen Vlaamse en Hongaarse regeringsleden

– 216 (2019-2020) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft mevrouw Hannelore Goeman bij motie van orde het woord gevraagd.

Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Voorzitter, ik vraag bij motie van orde het woord om de spoedbehandeling te vragen van een voorstel van resolutie dat wij hebben ingediend over de ontmoetingen tussen Vlaamse en Hongaarse regeringsleden.

De voorzitter: Is het goed dat we ons daar straks over uitspreken?

Hannelore Goeman (sp.a): Aangezien minister-president Jambon vanochtend al vertrokken is en wij niet precies weten wanneer hij die ontmoetingen met Orban en de minister van Buitenlandse Zaken zal hebben, zou ik willen vragen om dit toch onmiddellijk te behandelen.

De voorzitter: Dat is tussen vier en vijf.

Dan heeft mevrouw Lambrecht het woord, enkel over de reden voor spoedbehandeling.

Annick Lambrecht (sp.a): Straks zal minister-president Jambon inderdaad op de koffie gaan bij Viktor Orban. Het gebeurt niet elke dag dat de minister-president zo'n controversieel bezoek aflegt. Ik denk dat we daar niet lichtzinnig over mogen gaan. Er werd in de pers door de regering verklaard dat de kans zou worden aangegrepen om bepaalde bezorgdheden daar te gaan uiten. Het is heel belangrijk dat we als Vlaams Parlement gerustgesteld kunnen worden dat de minister-president de bezorgdheden, bijvoorbeeld het antisemitisme van Orban, de homofobie, de corruptie, de aanvallen op de rechtsstaat en de democratie, wel

degelijk zal aanklaarten. Vlaanderen is een regio van waarden. Ik denk dat dergelijke bezorgdheden tegen de democratie en tegen de rechtsstaat zeker moeten worden aangekaart en veroordeeld. Ik zou vragen dat het voorstel van resolutie met spoed kan worden behandeld, voorzitter.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, de motie die de collega voorstelt, is inderdaad een belangrijke motie, maar is helaas zonder voorwerp. Vorige week al heeft de minister-president, trouwens ook in de pers, en in consensus binnen de regering, verklaard dat hij in zijn gesprek met Viktor Orban inderdaad een aantal bezorgdheden ter sprake zal brengen. En die hebben te maken met de gedeelde Europese waarden met betrekking tot pers, democratie enzovoort. Dat heeft ook al in de pers gestaan.

De voorzitter: Het gaat nu alleen over de spoedbehandeling, collega Vandaele.

Wilfried Vandaele (N-VA): Precies. Wij vinden dit geen spoedbehandeling waard, ook al omdat de commissie van komende dinsdag ruimte heeft ingelast om vragen om uitleg daarover te behandelen, als de minister-president terug is.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Velen vinden blijkbaar de gedachte aan een loutere ontmoeting tussen de heer Orban en de heer Jambon problematisch. Ik zou zelfs het omgekeerde durven te zeggen: het kan interessant zijn om eens ter plaatse te kijken wat de inzichten zijn en wat de unieke standpunten zijn die daar ingenomen worden.

De voorzitter: De spoedbehandeling, mijnheer Deckmyn.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): En dus vind ik dat wij geen woorden in de mond van de minister-president moeten leggen in dezen. Trouwens, wij willen Orban zeker niet tot de orde roepen. We wensen hem integendeel veel succes.

De voorzitter: Daar ben ik me van bewust, mijnheer Deckmyn.

De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Wij hebben de afgelopen week inderdaad samen vastgesteld dat er een aantal dingen bekend zijn geraakt. We hebben daar ook onze vragen bij geuit, vandaar dat wij het logisch vinden om dit wel met spoed te behandelen. Ik denk dat het logisch is dat het parlement, dat dat ook gedaan heeft bij bijvoorbeeld Catalonië, zich uitspreekt, zelfs als de minister-president zelf al een uitspraak gedaan heeft. Dat houdt ons in andere dossiers niet tegen. Dus laat ons dat hier ook doen. En als we weten dat de minister-president over twee uur langsgaat bij de leider van Hongarije, dan lijkt het mij logisch dat we dit nu nog behandelen, om op die manier ook vanuit het parlement een zeer duidelijk kader mee te geven. Want helaas was er deze week in de commissie blijkbaar geen tijd om te praten.

De voorzitter: U was voortreffelijk bezig: u hebt zich beperkt tot de spoedbehandeling, op die laatste woorden na.

De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Voorzitter, als ik het goed begrijp, wil de oppositie zeker zijn dat de minister-president aan bod zal brengen wat hij beloofd heeft dat hij aan bod zal brengen. Ik moet zeggen dat ik het eigenlijk niet zo goed begrijp. *(Opmerkingen van Jeremie Vaneekhout)*

We hebben afgesproken, en de minister-president heeft dat bevestigd...

De voorzitter: Over de spoedbehandeling alstublieft, niet over de inhoud.

Peter Van Rompuy (CD&V): ... dat hij zal verwijzen naar de Europese resolutie, die onder andere is goedgekeurd door de drie meerderheidspartijen, en hij dus ook de problemen rond de rechtsstaat, de corruptie met de subsidies en hoe het zit met de onafhankelijkheid van de rechters, ter sprake zal brengen.

De voorzitter: Mijnheer Van Rompuy, het mag niet over de inhoud gaan.

Peter Van Rompuy (CD&V): Ik zie dus geen noodzaak voor de hoogdringendheid van een debat dat we binnenkort in het lang en het breed zullen hebben in het parlement.

De voorzitter: Mijnheer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Collega's, ik sluit me aan bij de vraag tot verwerping van de hoogdringendheid, gelet op de resoluties die in het Europees Parlement door de partijen van de meerderheid en ook andere partijen zijn aangenomen. Er is dus al een staand standpunt. Bovendien zijn er ook de uitlatingen van de minister-president in de pers daarover. We zijn dus gerustgesteld en de hoogdringendheid is niet aan de orde. Uiteraard verwelkomen wij de initiatieven van het parlement om zijn controlerecht uit te oefenen in de commissie volgende week.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (sp.a): Ik wil heel kort reageren. Ik snap de schrik van de meerderheid toch echt niet. Ik vind dit zeer erg. Over twee uur vindt het gesprek plaats.

De voorzitter: Collega Lambrecht, het gaat hier over de spoedbehandeling. Ik weet niet of u het door hebt, maar uw microfoon staat uit.

De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Ik wil het ook graag hebben over de Slovaakse en Roemeense collega's in de Europese fractie van de mevrouw van sp.a, geen probleem. *(Gelach)*

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Dan stemmen wij bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot spoedbehandeling is niet aangenomen. Derhalve blijft het voorstel van resolutie van Annick Lambrecht, Hannelore Goeman en Maxim Veys over ontmoetingen van leden van de Vlaamse Regering met leden van de Hongaarse regering naar de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme verwezen.

Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van Filip Brusselmans aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de evaluatie van de taalkennisvereiste in de sociale huisvesting

De voorzitter: De heer Brusselmans heeft het woord.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Minister, enkele jaren geleden maakte uw voorganger, onze dierbare parlementsvoorzitter mevrouw Homans, met tromgeroffel bekend dat ze voortaan kordater zou optreden tegen sociale huurders die het Nederlands niet willen leren. In 2017 werd dan ook de zogenaamde taalkennisvereiste in het leven geroepen, uiteraard een doekje voor het bloeden. Er werd helemaal niet geëist van sociale huurders dat ze het Nederlands kennen. Mensen die geen letter Nederlands spreken, hadden en hebben nog steeds recht op een sociale woning.

In plaats van een kordaat beleid werd toen een omslachtige, logge, bureaucratistische procedure in het leven geroepen waarbij kandidaat-huurders moeten worden getest of ze het Nederlands machtig zijn. Falen ze op die test, dan moeten ze een jaar later die test opnieuw doen. Falen ze dan nog, dan krijgen ze een boete.

Nu blijkt uit cijfers die werden opgevraagd dat slechts twaalf mensen zo'n boete hebben ontvangen. Dat is natuurlijk koren op de molen van extreemlinks, dat dan spreekt over symboolpolitiek of een slag in het water.

Minister, het lage aantal boetes kan twee dingen betekenen. Het kan betekenen dat al die vreemdelingen perfecte leerlingen zijn, dat ze het Nederlands perfect leren op een jaar tijd en dat er geen vuiltje aan de lucht is. Dat lijkt mij raar, om twee redenen. Ik nodig iedereen hier uit om eens een sociaal woonblok te bezoeken. U zult onmiddellijk melding krijgen van vele Vlaamse huurders daar dat ze zelfs nog geen gesprek met hun collega of hun buurman kunnen voeren in het Nederlands over het weer. Anderzijds zou een op de zeven eigenaars van een sociale woning of sociale huurders liever hebben dat ze vreemdeling zijn. Minister, dat zou betekenen dat er wel heel veel perfecte leerlingen zijn in dit land. Maar een meer plausibele oorzaak is dat er een veel te grote tolerantie is voor sociale huurders die geen Nederlands kennen.

Minister, hoe evalueert u de taalkennisvereiste in de sociale huisvesting en daaraan gekoppeld het geringe aantal boetes dat in de voorbije jaren is uitgeschreven? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Dank u wel voor de vraag. Eerst en vooral hoop ik dat we het er in dit parlement allemaal over eens zijn dat de kennis van het Nederlands cruciaal is om op een volwaardige manier deel te nemen aan onze samenleving. Het is voor mij dan ook niet meer dan normaal dat we dat als verplichting opleggen aan huurders van een sociale woning. Dat lijkt mij de normaalste zaak van de wereld. Om deel te nemen aan onze samenleving moeten we elkaar eerst begrijpen. Daarom leggen we die verplichting op.

Ook het Grondwettelijk Hof heeft dat in een arrest, dat we hier een paar weken geleden nog besproken hebben, heel uitdrukkelijk bevestigd. Ze zeggen dat dat de woonsituatie veiliger maakt, het maakt het samenleven veel gemakkelijker en het zorgt er ook voor dat de betrokken huurder gemakkelijker kan deelnemen aan die samenleving. Dat heeft niets, maar dan ook niets te maken met symboolpolitiek. Dat heeft niets te maken met aankondigingen of wat dan ook. Dat heeft alles te maken met de essentie van ons samenlevingsmodel en dat is dat we elkaar kunnen begrijpen als we elkaar tegenkomen in de lift, in de gang,

als het gaat over het afval buiten zetten, als we moeten overleggen met elkaar of wat dan ook. De essentie van samenleven is elkaar begrijpen. En dus moet men die taal leren.

Wat betreft de cijfers, zijn er een paar zaken te zeggen. Ten eerste, u hebt het al gezegd, zijn er 12 uitgeschreven boetes. Er zijn 38 ingebrekestellingen geweest. Dat gaat enkel en alleen over nieuwe contracten sinds 1 november 2017.

Ten tweede, zoals u aangeduid hebt, moet er ook een traject worden gevolgd. Dat lijkt mij ook niet abnormaal, mijnheer Brusselmans. Het is maar normaal dat als je die mensen wilt aanmoedigen om de taal te leren, je hen daar ook de tijd voor geeft. In eerste instantie krijgen ze een jaar de tijd. Bij een contract van ten vroegste 1 november 2017 heb je een jaar de tijd. Dan kan er nog worden gekeken met de sociale huisvestingsmaatschappijen of ze er toezicht op gaan doen om over te gaan tot een boete, maar zij kunnen ook nog eens een periode respijt geven om de taal te leren. Het is dus een redelijk lang traject, maar dat lijkt mij ook maar logisch.

Een derde reden is het feit dat wij tot nu toe alleen maar A1 vragen. Dat is natuurlijk niet zoveel. Daar beantwoord je redelijk snel aan. Dan is het ook niet verwonderlijk dat er niet zoveel boetes zijn. Maar u weet dat we in het regeerakkoord hebben geschreven dat we dat gaan opdrijven naar A2, dus een iets hogere kennis van het Nederlands, om dat verder te stimuleren.

Als conclusie: ik hoop dat niemand over het belang van de kennis van het Nederlands een ander woord laat horen, want dat lijkt mij heel duidelijk. Het systeem zit volgens mij goed, maar het neemt zijn tijd. Er is een voldoende stok achter de deur. Een laatste punt dat we enkele weken geleden al aan het voorbereiden waren, is dat we nu wel gaan kijken hoe we de sociale huisvestingsmaatschappijen kunnen aanzetten om daar meer op te controleren en hoe we zelf ook van het toezicht een prioriteit gaan maken, dus om in de toekomst meer controle te gaan doen.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Minister, dank u wel voor het antwoord. Ik kom nog even terug op wat ik daarnet zei. Uiteraard, ook voor het Vlaams Belang moeten mensen die een inspanning doen om hier in te burgeren en de taal te leren, niet worden gestraft. Maar wie als allochtoon wel wil gebruikmaken van de voordelen van onze samenleving, wil genieten van de lusten maar weigert Nederlands te leren, dus weigert de lasten op zich te nemen, moet gestraft worden met kordaat beleid. Zelfs met de nieuwe plannen inzake een niveauverhoging naar A2 of het voorzien van een minimumverblijfsduur voor immigranten in de sociale huisvesting, kunnen vreemdelingen in dit land nog altijd zonder een dag gewerkt te hebben, gebruikmaken van een sociale woning.

Onze partij deed al enkele voorstellen ter zake. Wij zijn fan van het Deense model waar niet alleen een minimale verblijfsduur maar ook een minimale arbeidsprestatie geldt. Zo moet een immigrant daar bijvoorbeeld acht jaar verbleven hebben en drie jaar gewerkt. Ik wil daar vandaag zelfs nog een nieuw voorstel, een suggestie bovenop doen. Minister, bent u bereid om initiatieven te steunen om de taalkennisvereisten ook te toetsen bij hen die reeds een sociale woning betrekken?

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Minister, om te kunnen samenleven is taal enorm belangrijk. Die verplichte taalkennisvereiste vinden wij zonder meer cruciaal. We vinden het belangrijk om mensen aan te zetten om onze taal te leren.

Namens CD&V wil ik toch wel heel duidelijk stellen dat wij ons niet blindstaren op het aantal controles of het aantal boetes op dit moment. Voor ons is van belang

wat het daadwerkelijke effect is van de maatregel die we hebben genomen. We hebben dat destijds ingevoerd om ervoor te zorgen dat we samenlevingsproblemen oplossen en vermijden. Het is voor ons niet van belang hoeveel boetes er op dit moment zijn uitgeschreven, maar wel wat vandaag het effect is van die maatregel in de praktijk. Dat is wat voor ons primeert. Dat is dan ook mijn vraag aan u, minister.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Dank u wel, minister. Het is zo dat die taal ook voor ons, Open Vld, zeer belangrijk is. Als je goed wilt samenleven, is het ook belangrijk dat je elkaar goed verstaat. Het maakt ook dat je in een sociale wijk of woonblok weet hoe je bijvoorbeeld je belastingbrief moet invullen of de onderwijsresultaten van de kinderen kunt opvolgen. Dat is dus wel een goede maatregel.

Als je de taal machtig bent, is dat bovendien een opstap naar werk. In uw beleidsnota hebt u ingeschreven, en dat pleziert ons, dat u inactieve sociale huurders zult aanzetten om zich in te schrijven bij de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB). Het is voor ons minstens even belangrijk dat mensen die in een sociale woning gehuisvest zijn, aan de slag gaan als ze inactief zijn. Hoever staat het met deze ambitie?

De voorzitter: Mevrouw Moerenhout heeft het woord.

An Moerenhout (Groen): Minister, twaalf taalboetes. Twaalf taalboetes op dertigduizend controles. Dertigduizend controles waarbij u op voorhand was gewaarschuwd dat het een slag in het water zou zijn, maar u en uw partij vonden het o zo cruciaal voor een goed integratiebeleid. Ik vraag me dan af hoeveel middelen, tijd en energie verloren zijn gegaan aan dertigduizend controles? En ja, u hebt absoluut gelijk dat Nederlands ongelooflijk belangrijk is. Nederlands is de essentie om te integreren, maar u en uw partij, minister, steken veel te veel tijd en energie in symboolmaatregelen zoals deze. Want op hetzelfde moment dat u met deze symboolmaatregelen bezig bent, heeft uw partij het Agentschap Integratie en Inburgering – we hebben het er hier vorige week nog over gehad – totaal gemismanaged, waardoor er wachtlijsten zijn ontstaan om Nederlands te kunnen leren, waardoor er onvoldoende lessen zijn 's avonds, in het weekend en op de werkvloer om die heel belangrijke en essentiële hefboom om te integreren en Nederlands te kunnen leren, te realiseren.

Ik wil u oproepen om te stoppen met dat symboolbeleid. Voer een werkend integratiebeleid, zodat nieuwkomers effectief Nederlands kunnen leren zodat u zo die samenlevingsproblemen kunt vermijden. (*Applaus bij Groen, sp.a en de PVDA*)

De voorzitter: De heer Veys heeft het woord.

Maxim Veys (sp.a): Mijn fractie vindt uiteraard ook dat het Nederlands essentieel en cruciaal is voor het samenleven. Het zorgt dat samenlevingsproblemen kunnen worden verhinderd. Wat we niet mogen vergeten, is dat er ook nog andere samenlevingsproblemen kunnen zijn in die wijken. In welke mate wordt er ingezet op extra woonbegeleiding, hetzij vanuit het sociale beleid, hetzij vanuit de SHM zelf? Wij denken dat daar nog heel veel werk te doen is. Ook op de private huurmarkt zijn er heel veel samenlevingsproblemen, ook daar kan woonbegeleiding een heel groot verschil maken.

Dan komen we bij het echte probleem van het woonbeleid. U haalde daarnet aan dat er sindsdien weinig contracten zijn toegekend. De aangroei van het aantal sociale woningen ligt gewoon te laag om die wooncrisis op te lossen. Daarom pleit onze fractie nogmaals om meer sociale woningen te bouwen, want de onbetaalbaarheid op de private markt neemt alleen maar toe. (*Applaus bij sp.a en Groen*)

De voorzitter: De heer De Meester heeft het woord.

Tom De Meester (PVDA): Mijnheer Brusselmans, ik ben een beetje verrast dat u hier zelf afkomt met het verhaal dat er op 30.000 controles maar 12 mensen een boete hebben gekregen, want dat was nu net uw punt. U wilt de wachtlijsten bij de sociale huisvestingsmaatschappijen oplossen door mensen die geen Nederlands kennen, eruit te gooien, maar het ziet ernaar uit dat u niet heel ver zult springen. Hebt u enig idee hoeveel mensen er op de wachtlijst staan? 153.000. Als ik goed kan rekenen, dan zal het, op basis van uw voorstel, ongeveer 10.000 jaar duren vooraleer de wachtlijsten zijn weggewerkt. *(Applaus bij de PVDA)*

Wij hebben een beter voorstel. Wij stellen voor om bijkomende sociale woningen te bouwen, en tot mijn verrassing hebt u, tijdens de vorige commissie, tegen dat voorstel gepleit. U hebt gezegd dat wij de wooncrisis niet zullen oplossen door extra sociale woningen bij te bouwen, want dat is 'natuurlijk een verhaal zonder einde'. Dat hebt u gezegd.

Minister Diependaele, wie van ons tweeën heeft er nu gelijk? *(Applaus bij de PVDA en Groen)*

Minister Matthias Diependaele: Mijnheer De Meester, als fractieleider was het mijn plan om u naast elkaar te zetten en dan kon u het zelf uitvechten, dus ik ga hier niet voor scheidsrechter spelen.

Wat de bijkomende sociale woningen betreft, zeg ik nogmaals en tot vervelens toe, dat er nog nooit zoveel geïnvesteerd zal zijn – 4,2 miljard euro – als de volgende vijf jaar in sociale woningen, zowel in renovatie als nieuwbouw. Dat cijfer is in het verleden nooit overtroffen geweest.

Een paar punten. Mevrouw Van Volcem heeft het heel correct aangehaald, mijnheer Brusselmans. Het staat ook in de beleidsnota dat we die werkvoorwaarden meenemen, dus ervoor zorgen dat die mensen effectief werk gaan zoeken, dat ze zich inschrijven bij VDAB en daar de nodige begeleiding krijgen.

U vraagt of dat gaat via het bestaande contract. In alle eerlijkheid: ik zou dat graag willen. Ik zou dat zeer graag doen voor de bestaande huurders. Maar je moet natuurlijk iets kennen van contractrecht: je kunt niet eenzijdig inbreken in een contract. Dat is een huurcontract, dat kunnen wij niet zomaar opengooien. Dat is nog altijd een algemene rechtsregel. Daar kan ik niets aan doen. Dus we kunnen het alleen maar doen bij de nieuw afgesloten contracten, sinds die regel is ingevoerd, op 1 november 2017.

Wat de effecten in de praktijk betreft, mevrouw Jans: de nieuwe regel geldt sinds 1 november 2017. We geven ook de ruimte om dat te leren. We geven die mensen ook de tijd om dat te leren. Ik denk dat dat de logica zelf is, ook al verlangen we geen hoog niveau.

Mevrouw Moerenhout, u verwijst naar de wachtlijsten bij het Agentschap Integratie en Inburgering. Dat is totaal irrelevant. Je hebt daar die cursus niet eens voor nodig. Het gaat hier echt om een basisbasiskennis van het Nederlands. Daarom verhogen we dat niveau ook naar A2.

De effecten in de praktijk zijn natuurlijk niet meetbaar. We weten niet of die maatregel mensen daartoe aangezet heeft, of andere zaken uit het inburgeringsbeleid, dat we wel degelijk voeren. Dat kunnen we niet meten.

Ik vind het hallucinant dat men hier blijft spreken over symboolpolitiek. Iets zo belangrijks als taal, iets als elkaar kunnen verstaan op straat en in de samenleving: dat dan wegzetten als symboolpolitiek, als iets tweederangs, als iets onbe-

langrijks, daar kan ik niet bij. We hebben heel wat beleidsdomeinoverschrijdende maatregelen, niet alleen bij sociale woningen maar ook bij onderwijs enzovoort, waarin we uitdrukkelijk inzetten op de taalkennis. Dat zorgt er net voor dat wij als maatschappij meer aan elkaar hangen en meer verbinden. En iedereen die daartegen wil zijn, wel, dat zijn de mensen die polariseren en die eigenlijk pleiten voor onderafdelingen in de samenleving. Wel, daar verzet ik mij tegen. Taal verbindt ons. *(Applaus bij de meerderheid)*

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Mijnheer De Meester, het is inderdaad zo dat het bijbouwen van sociale woningen geen unieke oplossing is. Het is een combinatie van de twee. Want je mag nog miljoenen sociale woningen bijbouwen, als je de helft van de wereld hier blijft importeren, armoede blijft importeren, dan zal het inderdaad nooit genoeg zijn.

Beste minister, ik en mijn partij, het Vlaams Belang, delen toch echt niet uw enthousiasme over uw logge, bureaucratische procedure. Voor mijn partij moet het heel duidelijk zijn: wie geen Nederlands kent, kan geen recht hebben op een sociale woning. Geen taal betekent geen centen. Het wordt tijd dat we eindelijk opnieuw werk maken van een beleid waar onze mensen op de eerste plaats komen, waar onze mensen niet langer in gettowijken of sociale woonblokken moeten leven, waar ze hun burens niet meer verstaan en waar zij als vreemden aanzien worden. Het is tijd voor echte maatregelen die van sociale woonwijken weer plaatsen maken waar Vlamingen thuis zijn. Het is tijd om te luisteren naar het Vlaams Belang. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Annick De Ridder aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de verdere realisatie van het Sigmaphan, naar aanleiding van de storm Ciara

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Annick De Ridder (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, wanneer je tegen een Antwerpenaar zegt dat het water over 'de blauwe steen' is gekomen, dan weet hij meestal wel hoe laat het is. De afgelopen dagen was het weer zover: de combinatie van springtij met een uitzonderlijke storm zorgde ervoor dat de Schelde buiten haar oevers is getreden en tot tegen onze waterkeringsmuur kwam. Dat toont nogmaals het belang aan van de realisatie van de geactualiseerde Sigmaphannen, minister.

Collega's, voor alle duidelijkheid: dat is niet enkel belangrijk voor Antwerpen, maar gaat veel ruimer dan dat. Het is een bescherming tegen overstromingen van het ruimere Scheldegebied, met alle bijhorende zijrivieren, en dus heel belangrijk voor de Vlaamse regio.

Minister, in uw beleidsnota haalt u aan dat we werk moeten maken van die verdere actualisering en verdere uitvoering van de Sigmaphannen, eerst en vooral van de projecten die nog niet uitgevoerd zijn van de eerste uitvoeringsfase en ten tweede ook van het dijkprogramma en de kaaimuurstabilisatie en -verhoging in Antwerpen. En dat is goed. Maar tegelijkertijd ontvangen we wel verontwaardigende signalen vanuit verschillende hoeken dat de huidige budgetten ontoereikend zouden zijn. In het verleden paste men daar een mouw aan door, op het moment dat er zich opportuniteiten voordeden en mogelijkheden waren, eenmalig bij te passen en meer middelen toe te kennen.

Mijn vraag is heel concreet. Bent u bereid om dat opnieuw te doen, gelet op het belang van de onverkorte en onmiddellijke uitvoering van onze Sigmaphannen, om Vlaanderen te beschermen tegen overstromingen?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Mevrouw De Ridder, dank u wel voor uw vraag. Uiteraard is het Sigmaplan heel belangrijk. Vandaar dat het is opgenomen zowel in het regeerakkoord als in mijn beleidsnota. Wij zeggen inderdaad heel expliciet dat al die werken uitgevoerd hadden moeten zijn in de eerste fase. Dat was tot en met 2015. Alle projecten die niet zijn uitgevoerd, zullen we zeker in deze legislatuur willen uitvoeren.

U weet dat er in het verleden al heel wat is uitgevoerd. U weet ook dat het Sigmaplan een tijdschijf heeft tot 2030, met een indicatieve tabel van welke projecten in welke periode moeten worden uitgevoerd. U weet ook dat initieel in 2005 voor het volledige Sigmaplan een raming werd vooropgesteld van ruim 880 miljoen euro. Als we dat bedrag vandaag actualiseren, zitten we al bij om en bij de 1,2 miljard euro. U weet dat men in het verleden niet altijd volledig heeft kunnen uitvoeren wat men wou uitvoeren, vaak vanwege budgettaire problemen. Regelmatig heeft men dan eenmalige opportuniteiten aangewend om toch een aantal dingen uit te voeren.

Kortom, er is al heel wat uitgevoerd, maar er is nog heel wat werk uit te voeren. Wij willen ons ten volle engageren om het Sigmaplan zo goed mogelijk uit te voeren en ook die indicatieve timing zo goed mogelijk te volgen. We zijn op dit ogenblik bezig met de opmaak van enerzijds de budgetten voor 2020 voor de Vlaamse Regering en anderzijds met het geïntegreerde investeringsprogramma. Vandaag kan ik u nog niet zeggen hoeveel budgetten er dit jaar exact worden aanbesteed of aangelegd. We waken er alleszins over dat er zoveel mogelijk projecten worden uitgevoerd.

Annick De Ridder (N-VA): Ik vind dat een heel voorzichtige opening. U waakt erover dat er zoveel mogelijk werken worden uitgevoerd. Ik weet dat u bezig bent met de opmaak van het geïntegreerd investeringsprogramma (GIP). Dat is natuurlijk een cruciaal moment. U weet dat wij heel graag samenwerken met De Vlaamse Waterweg. Wij werken daar goed mee samen. Wij waarderen ook hun expertise. Als vanuit die hoek wordt gewaarschuwd en wordt gezegd dat we met de huidige reguliere budgetten niet uitkomen bij eind 2030, maar dat de einddatum eerder richting 2050 ligt, denk ik dat dat niet de bedoeling kan zijn, noch van u noch van de Vlaamse Regering.

Ik hoor een voorzichtige opening. Ik ben natuurlijk zeer benieuwd naar de uitslag van de opmaak 2020 van het GIP. Indien u daar extra middelen voor zou kunnen vrijmaken, kunt u op onze steun rekenen. Ik zal u daar herhaaldelijk blijven aan herinneren en ik zal het blijven opvolgen vanop de parlementsbanken.

De voorzitter: De heer Verheyden heeft het woord.

Wim Verheyden (Vlaams Belang): Minister, wij konden deze week nog lezen dat stormen zoals Ciara vaker zullen voorkomen in de toekomst. U stelt in de beleidsnota dat het beveiligen van Vlaanderen tegen overstromingen een van uw speerpunten is. Dat is terecht. Maar ik maak mij zorgen wanneer ik hoor dat u toch vrij voorzichtig inzet op de financiering. We weten al langer dan vandaag dat Vlaanderen overstromingsgevoelig is. Moet er niet dringend een tandje worden bijgestoken voor de financiering van het Sigmaplan en alle bijhorende werken? Vlaanderen hecht heel veel belang aan droge voeten. Deze problemen mogen niet worden onderschat.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, het Sigmaplan is het paradepaardje van de Vlaamse overheid op het vlak van bescherming tegen overstromingen. U zei

daarnet dat er al jaren wordt bespaard op dat paradepaardje. Sinds 2006 hebben we een investeringsachterstand van 227,5 miljoen euro. Als we aan dit regime voortdoen, zal dat plan maar worden gerealiseerd tegen 2050. We hebben het afgelopen weekend een zware storm gehad. Vlaanderen is overstromingsgevoelig. De risico's nemen toe. Als u daarop bespaart, speelt u eigenlijk met de veiligheid van onze burgers. Ik zou er toch willen op aandringen dat de geplande uitvoering tegen 2030, die nu al in het gedrang komt, wordt aangehouden. Ik wil u vragen om dat echt te doen en om daarvoor in de nodige middelen te voorzien. *(Applaus bij Groen)*

Minister Lydia Peeters: Ik bedank iedereen om nog eens te wijzen op het belang van het Sigmapijn. Naast dat Sigmapijn hebben we nog twee andere strategische plannen die ook van belang zijn om mensen droge voeten te laten houden. Ik denk onder meer aan het complex project kustvisie en aan het strategisch project RivierPark Maasvallei. Dat zijn drie strategische projecten die heel belangrijk zijn om Vlaanderen tegen overstromingen te beschermen.

Koken kost natuurlijk geld, en we willen alle projecten die in die strategische projecten zijn opgenomen, ten volle realiseren. We zullen hiervoor uiteraard de nodige middelen uittrekken. Ik hoor hier zeggen dat ik misschien voorzichtig ben in het uitdrukken van hoeveel middelen we exact zullen inzetten. Ik kan vandaag nog niet heel exact zeggen hoeveel middelen we in 2020 specifiek aan het Sigmapijn zullen besteden, want we zijn volop bezig met de opmaak van het budget en van het geïntegreerd investeringsprogramma. Ik engageer me zeker om te voorzien in de nodige budgetten en om zo veel mogelijk projecten uit te voeren.

Het klopt dat een aantal projecten wat vertraging hebben, maar dat heeft ook veel te maken met onze planprocessen. Dat moeten we erbij nemen. Voor de gecontroleerde overstromingsgebieden die in het Sigmapijn zijn opgenomen, moeten provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen worden opgesteld en moeten milieu-effectrapportageprocedures worden doorlopen. Dat speelt allemaal een rol. In het verleden werd misschien iets minder geïnvesteerd dan de doelstelling die initieel was vooropgesteld, maar het is heel belangrijk dat we de veiligheid van onze inwoners ten volle kunnen garanderen. Wat dit betreft, blijf ik benadrukken dat het Sigmapijn en die tweede andere strategische projecten zeer belangrijk zijn om Vlaanderen tegen overstromingen te beschermen. We blijven hiervoor zeker de nodige investeringen aanwenden.

Annick De Ridder (N-VA): Minister, dat laatste punt klopt uiteraard. We komen vaak in conflict met hoe moeilijk het is iets op het terrein uit te voeren. In het planningsproces komen we wel wat 'hiccups' tegen, maar dat heeft af en toe waarschijnlijk ook te maken met de problemen die ervoor zorgen dat een bepaald ritme niet kan worden versneld.

Als ik u goed heb gehoord, is het wel uw maximale betrachting om te voorzien in de nodige middelen voor alles wat uitvoerbaar is. Dat vind ik een positieve afsluiter. U zult daarvoor niet enkel kunnen rekenen op applaus op onze banken en in Antwerpen, maar ook van uw eigen mensen. Ik heb net nog een tweet gezien van een afdelingshoofd van De Vlaamse Waterweg. Hij houdt een pleidooi om versneld werk te maken van de uitvoering van het Sigmapijn, met inbegrip van de Scheldekaaien in Antwerpen. U hebt alleszins onze steun en we kijken uit naar de geactualiseerde budgetten en het geïntegreerd investeringsprogramma. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Tinne Rombouts aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het effect van de varkenspest op kampen van jeugdbewegingen

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Voorzitter, een zomerkamp is voor een jeugdvereniging het hoogtepunt van een werkjaar. Een zomerkamp geeft energie om er het hele volgende werkjaar weer tegenaan te gaan. Als een zomerkamp niet kan doorgaan, heeft dat grote gevolgen voor de werking van en het enthousiasme in een jeugdvereniging.

Gisteren hebben we van Waals minister Tellier vernomen dat de sanitaire maatregelen in de Gaumestreek naar aanleiding van de varkenspest dit jaar opnieuw worden aangehouden en dat zomerkampen in die streek waarschijnlijk niet zullen kunnen plaatsvinden, tenzij individueel door middel van een bepaalde procedure een uitzondering wordt verkregen.

Het is in normale omstandigheden al niet evident een kampplaats te vinden. We weten dat een aantal groepen een, twee of zelfs drie jaar op voorhand al een kampplaats hebben vastliggen. Het is, met andere woorden, helemaal geen evidentie om vier maanden voor het kampseizoen een nieuwe kampplaats te zoeken.

We zijn daar vorig jaar ook mee geconfronteerd. Toen is onder meer de website www.soszomerkamp.be gestart. We moeten vaststellen dat die website, met de nodige ondersteuning door het jeugdwerk en met de nodige ruchtbaarheid die hier door middel van communicatiecampagnes aan is gegeven, goed heeft gewerkt om op dergelijke momenten heel snel te kunnen ingrijpen.

Bij dezen wil ik u vragen, minister, wat u zult ondernemen om de lokale afdelingen van onze jeugdverenigingen te ondersteunen om ofwel een aanvraag tot uitzondering te verkrijgen ofwel een nieuwe kampplaats te kunnen vinden.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Dank u wel, mevrouw Rombouts, want ik denk dat dit de eerste actuele vraag is over jeugdbeleid deze legislatuur. Ik hoop dat dat nog vaak het geval kan zijn of dat er misschien eens een actualiteitsdebat komt over het jeugdbeleid, want dat is wat mij betreft toch een van de speerpunten van deze regering.

U verwijst er terecht naar dat we deze problematiek ook vorig jaar hebben gehad. Toen waren er 150 groepen die geen kampplaats vonden. Er zijn toen een aantal maatregelen genomen en ik heb daaromtrent bij mijn aantreden als minister quasi onmiddellijk contact opgenomen met mijn Franstalige collega's. Minister Tellier heb ik midden januari gezien en ik heb met haar heel wat dossiers besproken die relevant zijn voor Vlaanderen en Wallonië, waaronder dit dossier. Zij heeft toen gezegd dat we dit jaar met eenzelfde problematiek geconfronteerd zouden worden en dat we de nodige stappen zouden moeten zetten om daar met de Vlaamse jeugdsector over in dialoog te gaan.

Er is een taskforce die daarover communiceert met een vertegenwoordiger van mevrouw Tellier, met een vertegenwoordiger van de gouverneur van Luxemburg en ook met iemand van de Ambassade die dat opvolgt. Wij hebben trouwens een 'single point of contact' bij de gouverneur van Luxemburg om dat op te volgen. De nodige stappen ten aanzien van het Waalse Gewest zijn dus gezet.

Een andere problematiek is de wijze waarop men met die jeugdgroepen omgaat in andere gebieden. Het gaat hier over een klein stukje Wallonië, maar wel een

stuk waar bijzonder veel groepen naartoe trekken. Als men daar niet meer naartoe kan, dan zoekt men naar andere plaatsen. We hebben ook met minister Valérie Glatigny en haar Duitstalige collega Isabelle Weykmans gesproken om ervoor te zorgen dat men dat op lokaal vlak op een goede manier aanpakt, via het Kampcharter en niet via de lokale politiereglementen.

De Ambrassade heeft deze morgen een mail gestuurd naar jeugdorganisaties om dat allemaal kenbaar te maken en ook om te verwijzen naar het Kampcharter en naar SOS Zomerkamp, zodat men daar toegang toe heeft en men uitzonderingen kan aanvragen.

Tinne Rombouts (CD&V): Ik ben blij om te horen dat u bij uw aantreden al aandacht hebt gehad voor deze problematiek en dat u ze al besproken hebt met uw Franstalige collega's, minister. In die zin ben ik ook bezorgd dat dit een problematiek is die waarschijnlijk niet dadelijk voorbij zal gaan, wetende dat er vandaag nog gevallen van varkenspest worden vastgesteld en dat er nadien waarschijnlijk ook een rustperiode zal worden ingebouwd. Ik stel mij de vraag of dit misschien van langere duur zal zijn en of we ons niet duurzaam moeten voorbereiden op een langere periode waarin deze plaatsen niet benut kunnen worden voor zomerkampen.

Aangezien we bovendien weten dat het sowieso al moeilijk is om plaatsen voor zomerkampen te vinden, stel ik mij de vraag of er bij SOS Zomerkamp geen nieuwe initiatieven zijn aangemeld die een duurzamer karakter kunnen krijgen in de toekomst. Kunt u dat onderzoeken?

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, ik deel uw vreugde dat we met jeugdthema's bezig zijn hier in de plenaire, dus laat ons er een goed voornemen van maken om dat af en toe te doen.

Ik volg u in uw aanpak. Het is belangrijk om zeer proactief en zeer dicht bij de betrokken jeugdwerkorganisaties te gaan ageren. Vandaar heb ik een aanvullende vraag: wat was de evaluatie van het beleid van afgelopen zomer? Het is niet de eerste keer dat we dit meemaken. Zijn er bijstellingen ten opzichte van dat beleid?

Wat is ook de financiële impact voor betrokken jeugdverenigingen? Ik kan mij inbeelden dat niet elke bivakplaats even goedkoop is en dat sommigen noodgedwongen op een duurdere locatie terechtkomen. Hoe wordt daarmee omgegaan en is een omkaderend beleid mogelijk?

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Het is inderdaad zeer vervelend voor jeugdbewegingen. Collega Rombouts heeft gezegd dat die vaak ver op voorhand hun kampen plannen en des te beter.

Het is nog niet gegaan over de landbouwers die hun gronden ter beschikking stellen. Zij rekenen vaak op de extra inkomsten die de verhuur aan jeugdkampen met zich meebrengen.

En in deze regio is het nu al het tweede jaar op rij. Er zijn niet veel kampeergonden. Er zijn zeker geen gigantisch overdreven hoeveelheden kampgronden. Vorig jaar werden de jeugdbewegingen gecompenseerd, onder meer door toedoen van minister Gatz, zodat ze geen dubbele prijs moesten betalen. Het is goed dat u daarover contact hebt met uw Waalse collega's. Maar kunt u ook dat aspect aankaarten bij uw collega-ministers? Want we willen natuurlijk vermijden

dat op termijn een aantal landbouwers de keuze zullen maken om, wanneer ze een aantal jaren na elkaar niet kunnen verhuren, iets anders te doen met die grond. Want dan zitten we op lange termijn met een probleem.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): SOS Zomerkamp is een handig instrument. Daarover zijn we het allemaal eens. Het werd opgestart door minister Gatz en door De Ambrassade. Het bewees vorig jaar zijn nut, enerzijds voor de jeugdbewegingen op zoek naar een locatie en anderzijds – en dat zien we nu op de website – voor de aanbieders van die kampgronden, om zichzelf in de markt te zetten.

Maar naast de varkenspest kan een kampgroep natuurlijk ook te maken krijgen met andere redenen waarom er op het laatste moment een nieuwe locatie moet worden gezocht. En steeds vaker moeten kamplocaties of jeugdterreinen erg vroeg worden vastgelegd. Dat werd al een aantal keren aangehaald. De LARP-organisatie (Live Action Role Play) waarbinnen ikzelf actief ben, legt twee jaar op voorhand een locatie vast.

Maar plotse incidenten als wateroverlast of elektriciteitsuitval maken het dan ook heel erg moeilijk om op het laatste moment nog een nieuwe kamplocatie te vinden. Minister, is het mogelijk om ook voor deze noodsituaties de website in de toekomst in te zetten?

Minister Benjamin Dalle: Om te beginnen, wil ik benadrukken dat die aanpak vanuit Landbouw ook voor Vlaanderen zeer belangrijk is. Minister Tellier heeft maatregelen genomen die zeer proportioneel lijken te zijn ten aanzien van wat er nodig is. Op sanitair vlak is dat een belangrijke maatregel, die ook voor de Vlaamse landbouw belangrijk is.

We moeten inderdaad ook bekijken wat de impact is op de Vlaamse jeugd-organisaties in Vlaanderen en de betrokken eigenaars in Wallonië. Zowel minister Tellier van het Waalse Gewest als minister Glatigny van de Franse Gemeenschap, bevoegd voor de jeugd, hebben mij verzekerd dat ze daarvoor de nodige aandacht hebben. Dat is belangrijk.

Wat de concrete verankering op structureel vlak betreft: De Ambrassade neemt dit effectief op met de website van SOS Zomerkamp. We zullen dit ook in de toekomst kunnen gebruiken. In die zin kan het structureel worden verankerd. Daarbij moet er aandacht zijn voor urgente vragen. Ook De Ambrassade kan daarbij helpen.

Wat de evaluatie ten aanzien van vorig jaar betreft, is het natuurlijk zo dat er dit jaar een pak minder jeugdorganisaties mee zullen worden geconfronteerd. Want De Ambrassade heeft al proactief een communicatie gedaan, waardoor men al een tijdje wist – of toch degenen die zich hebben laten informeren en via De Ambrassade correcte inlichtingen hebben gekregen – dat er in die regio problemen zouden zijn. In die zin denk ik dat er echt geleerd is uit wat er vorig jaar is gebeurd.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord en voor het engagement dat u heel duidelijk neemt voor de jeugdsector, om hen, indien het bij uitzondering niet mogelijk is om hun kamp op de kampplaats te laten plaatsvinden, via de website van SOS Zomerkamp snel naar een andere kampplaats te leiden.

Ik hoop dat u daaraan de nodige ruchtbaarheid geeft, zodat eventuele nieuwe kampplaatsen zich kunnen aanmelden. Hopelijk kunnen alle jeugdverenigingen ook deze zomer hun groot feest, een tof zomerkamp, laten plaatsvinden.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Stephanie D'Hose aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het nieuwe videostreaming-initiatief van DPG Media en Telenet

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Minister, het medialandschap is constant in beweging, zo ook het Vlaamse medialandschap. Tien jaar geleden keken we met z'n allen naar In de gloria en Flikken en vandaag zijn we volop aan het binge-watchen op Netflix en aan het scrollen op YouTube.

DPG Media en Telenet spelen hierop in. Ze hebben deze ochtend een Vlaamse streamingdienst aangekondigd, laat ons zeggen: een Vlaamse Netflix. Beide kunnen een zeer groot portfolio aanbieden. We hebben de lokale content van DPG Media, bijvoorbeeld de Vlaamse ficties. En daarnaast hebben we de internationale content van Telenet. Denken we maar aan de HBO-series (Home Box Office) die we via Play kunnen kijken.

We lezen in het persbericht ook dat de hand naar de VRT wordt uitgestoken. Men zou graag samenwerken met de VRT hierin, en dat is op zich ook wel een goede zaak. Zo kan men de krachten bundelen en werken tegen grote krachten zoals Netflix en Apple TV.

Minister, hoe zult u dat initiatief evalueren? Hoe kijkt u als minister van Media en dus ook minister van de VRT naar een mogelijke samenwerking tussen beide?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Ik denk dat de oprichting van die joint venture een belangrijke zaak is, want we zien dat vandaag meer dan een derde van de Vlamingen en bij de jongeren zelfs meer dan de helft naar Netflix kijkt. Op tien jaar tijd is er 30 procent minder bereik voor lineaire televisie. Je ziet ook dat er heel wat nieuwe internationale spelers komen: Disney+, Apple TV+, Amazon en dergelijke meer. Het is op dit moment eigenlijk 'do or die' voor de Vlaamse media. Er moet dus zeer urgent worden opgetreden. We hebben daar ook een goede discussie over gehad in de commissie. Ik denk dat er twee belangen mee gemoeid zijn. Ik denk ten eerste aan een sterke mediasector in Vlaanderen, met zowel een sterke openbare omroep als sterke private spelers. Maar ten tweede is het belangrijk dat de Vlaamse kijker ook een goed aanbod van Vlaamse producties heeft en daar ook gemakkelijk toegang toe heeft. Daarom vind ik het echt wel belangrijk dat dat initiatief er komt, en vind ik het een zeer goede zaak dat Telenet en DPG Media de handen in elkaar hebben geslagen voor dit initiatief.

U stelt terecht de vraag naar de andere spelers. De VRT heeft al laten weten dat ze ook positief staat ten aanzien van dit initiatief. De VRT heeft natuurlijk een groot aanbod aan kwaliteitsfictie, maar ook aan andere televisie die ze kan inbrengen. Natuurlijk is dat een commerciële negotiatie. Ik moedig ze dus zeker aan om de dialoog daarover aan te gaan. Ze zullen daar vanuit welbegrepen eigenbelang op commercieel vlak mee omgaan, en ook rekening houden met het belang van universele en gratis beschikbaarheid van televisie van de VRT.

Ik heb ook contacten gehad met de mensen van Proximus en Orange. Ik heb ook van hen begrepen dat zij positief staan tegenover dit initiatief en ook willen samenwerken om daar echt een succes van te maken.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Minister, dank u wel. We zijn het er allebei over eens dat dit een zeer goede zaak is. Ik denk dat het belangrijk is dat wij als overheid faciliteren, dat we de partners samenbrengen en verder de markt laten spelen. Natuurlijk, de kracht van het initiatief zal staan of vallen met de input van

de VRT. Ik denk dan ook dat het belangrijk is dat de content beschikbaar zal zijn op dat nieuwe platform. Ze zullen nu moeten onderhandelen. De Vlaamse content van de VRT zou bijvoorbeeld in een soort preview kunnen worden getoond. Men zal dan wel moeten bekijken hoe VRT NU daarin wordt opgenomen. Ik vroeg me ook nog af hoe u enerzijds wilt verzekeren dat de VRT-content ter beschikking zal zijn op dit Vlaamse platform en anderzijds dat de lineaire kijker daar nog steeds terecht kan voor zijn Vlaamse fictie.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, dit is inderdaad een belangrijke samenwerking, om een vuist te maken tegen groot internationaal streaminggeweld. Met deze fusie wordt toch wel onmiddellijk een versnelling hoger geschakeld. Gaat u nu ook sneller schakelen? Ik denk dat het belangrijk is, dat de timing nu toch wel vrij dwingend wordt. Dan denk ik dat we nood hebben aan een heel slagkrachtige VRT, aan een slagkrachtige directie met volheid van bevoegdheid. Naast de vragen die al zijn gesteld, is mijn bijkomende vraag: hoe staat het met de procedure voor de nieuwe CEO? Is die al open verklaard binnen de Vlaamse Regering? Ik denk immers dat het extreem belangrijk is dat de VRT heel sterk kan onderhandelen, met een directie die slagkrachtig is.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Het is goed dat Telenet en DPG Media de krachten bundelen. De uitdagingen voor ons Vlaams mediasysteem zijn immens, en wij willen dat de Vlaming te allen prijze kan blijven profiteren van sterke content, sterke fictie, sterke programma's. De krachten bundelen is dus een goede zaak om het landschap duurzaam te houden.

Minister, ik heb echter de vraag hoe u staat tegenover een bezorgdheid die ik heb. Als u denkt dat er achter die Vlaamse Netflix een succesvol businessmodel kan zitten, hoe ziet u dan precies de rol van de VRT, met name wat betreft het principe van de universaliteit?

Wij van sp.a zijn ervan overtuigd dat de programma's van de VRT, waar de Vlaming al voor betaald heeft via zijn belastinggeld, absoluut niet achter de betaalmuur mogen verdwijnen, waardoor het platform VRT NU zou worden uitgehold. Dat is onze belangrijkste zorg. Hoe zult u dit verzekeren? *(Applaus bij sp.a en Groen)*

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, het is zeker goed dat de spelers de krachten bundelen om die fameuze Vlaamse Netflix tot stand te brengen. Maar de vraag is inderdaad of en hoe de openbare omroep nu nog een plaats kan verwerven in het plaatje dat nu wordt uitgetekend. Wij hopen in elk geval dat dat lukt omdat dan het initiatief in de volle breedte kan worden uitgerold. Hebt u indicaties dat dit in de huidige constellatie kan?

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, in september 2018 heb ik als eerste nog aan uw voorganger een vraag gesteld over een mogelijke Vlaamse Netflix. Er zijn intussen heel wat twijfels gerezen over de vraag of dat wel zou lukken. We werden in die vraag wel ondersteund door studies van Econopolis die heel duidelijk uitwijzen dat ons Vlaams media-ecosysteem inderdaad onder zeer zware internationale druk staat en daardoor meteen ook onze lokale content – de Vlaamse series waar de Vlaming zo graag naar kijkt. Om dat te vrijwaren is dit initiatief absoluut een goede zaak want door het feit dat het middelen genereert, kan het op termijn ook nieuwe content genereren.

Over de VRT en de betaalbaarheid zijn al voldoende vragen gesteld. Ik heb een vraag om uitleg ingediend die misschien ook meteen kan worden beantwoord, namelijk in welke mate u eventueel een rol ziet voor het Vlaams Audiovisueel Fonds om daaraan mee te werken. Heeft ook het Vlaams instituut voor het archief (meemoo), het vroegere Vlaams Instituut voor Archivering, daarin een rol te spelen?

Minister Benjamin Dalle: Ik stel vast dat vandaag alle mogelijke partners positief hebben gereageerd, ook de VRT. Dat is heel belangrijk.

Wat de VRT betreft, deel ik natuurlijk de zorg dat het televisieaanbod van de openbare omroep te allen tijde gratis beschikbaar moet zijn, zeker ook via een lineair aanbod. Voor het overige moedigen we de VRT aan, en de VRT moet daar ook klaar voor zijn, om de onderhandelingen aan te gaan, op commercieel vlak, over de voorwaarden van een dergelijke terbeschikkingstelling via een Vlaamse streamingdienst. Het gaat over een commerciële negotiatie met verschillende parameters. Ik wil daar niet op vooruitlopen, het is aan de VRT om die negotiatie te voeren. Daar zal een evenwicht moeten worden gevonden tussen universele beschikbaarheid en commerciële belangen. Dat is een heel belangrijke onderhandeling.

Wat de CEO van de VRT betreft, heeft de Vlaamse Regering beslist om een overheidsopdracht te starten om die search en selectie te doen. We zullen effectief op zeer korte termijn, over een aantal weken, die vacature kunnen starten, op het moment dat we een headhuntingbureau hebben ingezet. Leo Hellemans is vandaag al bezig met alle belangrijke dossiers waaronder ook de zaak die ons hier nu bezighoudt.

Er was ook een vraag over het Vlaams Audiovisueel Fonds en meemoo. Het lijkt me een goed idee, ook voor de joint venture, om die gesprekken aan te gaan. Ik begrijp dat daar al contacten zijn geweest. Dit is inderdaad een manier om de zogenaamde 'library', de bibliotheek van wat beschikbaar is via dat streaming-platform, uit te breiden, bijvoorbeeld met goede Vlaamse films, misschien zelfs oudere films die op die manier ter beschikking kunnen worden gesteld van het Vlaamse publiek.

John Porter, CEO van Telenet, heeft vanmorgen een mooi citaat gebruikt van Benjamin Franklin, de Amerikaanse diplomaat en filosoof, die zei: "We must, indeed, all hang together, or most assuredly we shall all hang separately." We moeten allemaal samenwerken of we zullen afzonderlijk hangen. Ik denk dat dit in dit dossier heel pertinent is. Ik zie dat daar wat beroering over bestaat maar vandaag is het effectief 'do or die' voor onze Vlaamse mediasector.

De enige manier om als Vlaamse mediasector vandaag vooruit te gaan, is samen te werken tussen de private spelers en de openbare omroep, omdat de concurrentie internationaal ligt. Die samenwerking tussen alle partners is dus zo belangrijk. Ik ben bijzonder verheugd dat het initiatief vanmorgen gelanceerd is en dat alle mogelijke betrokken partners ook positief gereageerd hebben. Ik kijk ook uit naar de resultaten daarvan in de komende maanden.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Dank u wel, minister, ik ben het daar helemaal mee eens, wij gaan helemaal mee. Het is nu natuurlijk aan de partners om een model te bedenken. Het zal ook aan bod komen in de beheersovereenkomst, veronderstel ik.

Mevrouw Meuleman, als u vraagt naar de timing, zijn er twee heel belangrijke zaken. De Vlaamse kijker moet nog altijd lineair en gratis naar zijn series kunnen kijken en de belastingbetaler mag geen twee keer langs de kassa passeren. *(Applaus bij Open Vld en CD&V)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Filip Dewinter aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de communicatie rond de opening van een asielcentrum in Kalmthout

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

Filip Dewinter (Vlaams Belang): Minister, de toename van het aantal asielzoekers – vorige maand, januari, alleen al 2900 nieuwe asielzoekers in ons land – zorgt ervoor dat de asielzoekerscentra als paddenstoelen uit de grond verrijzen hier in Vlaanderen. Sinds half november – ik gebruik die datum wegens de symboliek: u herinnert zich nog Bilzen – hebben we asielcentra aangekondigd gezien, of zijn ze in voorbereiding of al geopend in Bilzen, in Bredene, in Zoutleeuw, in Koksijde, Gent, Lommel, Mesen, Sijsele, Beveren, Poelkapelle en recent ook Kalmthout. Het hele land is er ondertussen mee begiftigd. De procedure is altijd dezelfde, we hebben het er al dikwijls over gehad: men neemt de lokale besturen en ook de bevolking in snelheid. Het is een soort van politieke hold-up waarbij Fedasil of het Rode Kruis met de hulp van de Federale Regering uiteindelijk huurt en dan zeer snel probeert te renoveren, om nog sneller die asielzoekers daar te huisvesten. Inspraak van de bevolking en de lokale besturen: nul. Informatie: nul.

Maar u zou dat allemaal veranderen. Herinner u Bilzen, hier op deze tribune: er zou een verbindingsofficier komen, er werd een cel opgericht met een netwerk van experts, enzovoort. Er was sprake van snellere communicatie, betere informatie, inspraak van de bevolking. Wat merken we in de praktijk: nul, nada, niks! Die verbindingsofficieren zijn nergens te bespeuren. Ik heb gehoord dat er eentje is in Beveren, en dan zijn we bijna rond, zeker. Voor het overige zien of horen we van die verbindingsofficieren en die fameuze cel die u opgericht hebt helemaal niets. Of toch: politieke commissarissen zijn het, die in de beste Sovjetstijl natuurlijk het federale beleid moeten implementeren, zeg maar door de strot van de bevolking duwen. Zij zorgen dat men netjes in de pas loopt en aanvaardt wat Fedasil, het Rode Kruis of de Federale Regering beslist heeft.

Mijn vraag aan u is vrij voor de hand liggend. Waar zitten die verbindingsofficieren? Hoe zit het met die communicatie met de bevolking? Hoe zit het met de inspraak van de mensen uit de betrokken wijken? Hoe zit het met de samenwerking met de lokale besturen, die allemaal in de kou blijven staan en uiteindelijk alleen maar het beleid van Fedasil en aanverwanten moeten slikken? En de Vlaamse Regering, die zoals steeds de trouwe vazal is van die Federale Regering, in plaats van aan de kant van de lokale besturen en de lokale bevolking te staan, doet net het omgekeerde: ze gedraagt zich trouw als de medewerker van Maggie De Block en co. Maar u ging dat veranderen. Ik hoor graag wat daarvan in huis gekomen is. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mijnheer Dewinter, zoals u weet is het asielbeleid de verantwoordelijkheid van de federale overheid. Zij beslist waar asielcentra komen, zij is ook verantwoordelijk voor het al dan niet erkennen van asielzoekers en zij is verantwoordelijk voor de mensen in de asielprocedure. Wat is de verantwoordelijkheid van de Vlaamse overheid, de Vlaamse Regering, waarvoor ik, laat ons zeggen, de verantwoordelijkheid draag? Vanaf het moment dat mensen erkend zijn, is het onze taak in Vlaanderen om een goed inburgeringsbeleid te voeren, te zorgen dat deze mensen zich zo snel mogelijk kunnen inpassen in onze samenleving – de mensen die papieren en een geldige verblijfsvergunning gekregen hebben.

U weet dat we het inburgeringsbeleid ter zake volledig aan het moderniseren zijn – daar hebben we hier in het parlement ook al veel over gesproken. En ik heb ook

nog een tweede taak, namelijk onze lokale besturen zo goed mogelijk bijstaan. Wanneer een burgemeester, een schepencollege, of een gemeente- of stadsbestuur geconfronteerd wordt met de realiteit van een asielcentrum dat op komst is, is het mijn verantwoordelijkheid – zo zie ik dat alleszins toch – om die burgemeester en dat gemeentebestuur zo goed mogelijk bij te staan.

Daarvoor hebben we inderdaad een aantal experts die een burgemeester met de concrete vragen die hij op zo'n moment heeft – en ik spreek uit ervaring, er zijn heel veel zaken waarmee men niet vertrouwd is –, op heel korte termijn op een heel goede manier kunnen adviseren en bijstaan in wat hij denkt te moeten doen, ook naar de bevolking. Het is een aanbod naar lokale besturen. Zij hebben de vrijheid om daar al dan niet op in te spelen.

Tot nu toe – u hebt de gemeente Beveren vernoemd – zijn er een achttal gemeenten die er actief gebruik van hebben gemaakt. Dat zijn Bekkevoort, Beveren, Bilzen, Bredene, Lommel, Koksijde, Mesen en Zoutleeuw. We hebben vastgesteld dat de ervaring van de lokale besturen met de verbindingsofficier, die ondersteunend werkt en informatie geeft, een zeer gewaardeerde en positieve ondersteuning was.

Lost dat alle problemen op? Evident niet. Blijft er voorwerp van maatschappelijk debat? Ongetwijfeld blijft er voorwerp van maatschappelijk debat. We zouden pas volkscommissarissen zijn, mijnheer Dewinter, als we dat debat zouden proberen de kop in te drukken. Maar dat willen we net niet. We willen alleen maar het lokale bestuur maximaal ondersteunen. Dat vind ik een belangrijke taak van een minister van Binnenlands Bestuur: de ondergeschikte besturen niet als ondergeschikte besturen zien, maar als gelijkwaardige partner beschouwen, en daarin zelf een ondersteunende en zelfs een ondergeschikte rol spelen ten aanzien van de informatieverstrekking die de gemeentebesturen op zo'n moeilijk moment hebben.

Filip Dewinter (Vlaams Belang): Minister, u zegt dat u de lokale besturen ondersteunt. Doet u dat ook wanneer zo'n lokaal bestuur – ik neem als voorbeeld Kalmthout, waar vorige week een nieuw asielzoekerscentrum werd aangekondigd – in het verzet gaat? De burgemeester – een CD&V-burgemeester, ere wie ere toekomt, alle lof voor de betrokkene, voor zijn politieke moed, dat is niet evident, het zal de volgende keer wel zijn kop kosten, maar dat is een ander paar mouwen – gaat naar de Raad van State. Hij heeft een advocaat aangesteld en gezegd dat het gebouw niet geschikt is: te klein, niet brandveilig, asbest enzovoort. Gaat u hem ondersteunen? Gaat u met uw verbindingsofficier en -cel ook die mensen en burgemeesters die zeggen 'nee, niet bij mij, dit past niet, dit kan niet' en nog veel meer, de ondersteuning geven die ze verdienen? Dat zou pas een moedige zet zijn tegen het federale asielbeleid.

U bent hier niet alleen om de knecht te zijn van federaal minister van Asiel en Migratie De Block, niet in deze regering en niet wat het federale asiel betreft. U bent hier om de Vlamingen te vertegenwoordigen, een grote meerderheid van de Vlamingen, die het gehad hebben met de bed-bad-broodpolitiek van de Vlaamse Regering en kiezen in plaats van voor BBB voor TTT, en dat betekent in de praktijk: een tent-transport-terugkeer. Dat is wat er moet gebeuren in plaats van almaar meer asielcentra in Vlaanderen op te richten.

Dat is simpel. Gaat u de burgemeester in Kalmthout steunen met uw cel in zijn verzet bij de Raad van State tegen de inplanting van een asielcentrum?

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (sp.a): Mijnheer Dewinter, u hebt het over politieke moed. Maar het zijn juist die burgemeesters die de problemen waarmee ze

worden geconfronteerd, op een goede manier aanpakken, die de politici met moed zijn. Politici zoals u die bevolkingsgroepen voortdurend tegen elkaar opzetten, inwoners bang maken, hebben niet alleen een gebrek aan politieke moed, maar doen vooral ook aan schuldig verzuim.

Ik mag dat zeggen hier vandaag. Ik ben al voor de tweede keer geconfronteerd met vluchtelingen die naar mijn gemeente kwamen, gedurende een lange periode. Dat kun je als burgemeester op twee manieren aanpakken. Jawel. Ik heb dat aangepakt door in overleg te gaan met mijn inwoners, door duidelijk te communiceren wie en wat er precies zou gebeuren, door met de vluchtelingen af te spreken wat de rechten en de plichten zijn in mijn gemeente.

Wat was het gevolg? Intussen heb ik zestig vrijwilligers die meewerken om die mensen te integreren in mijn gemeente, om die kinderen naar school te laten gaan, om activiteiten te organiseren. En hoeveel problemen hebben wij al gehad in bijna één jaar? Nul komma nul. Het is de taak van de lokale burgemeester om zijn verantwoordelijkheid te nemen, mijnheer Dewinter, en zijn taak te doen. *(Applaus bij sp.a, Groen, Open Vld en de PVDA en van Elke Sleurs en Orry Van de Wauwer)*

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Ik zie aan de gelaatsuitdrukking van de heer Dewinter dat het een beetje moeilijk is dat het hier duidelijk wordt dat de meerderheid van de Vlamingen wel zijn rol speelt. *(Rumoer. Opmerkingen bij het Vlaams Belang)*

Een hele groep van de samenleving wil wel zijn verantwoordelijkheid nemen om zorg te dragen voor zijn medemens.

Laat ons dit ook niet zomaar laten passeren, collega's. Ik kijk ook naar u, minister. We zijn drie maanden na de brand in Bilzen. U hebt daar heel wat initiatieven aangekondigd. U ging ook in overleg gaan met Fedasil, met de federale overheid, met uw federale collega. En het verwondert mij dat bij iets dat nu voorkomt en dat in de komende maanden en jaren nog zal voorvallen, er nog altijd geen modelaanpak ligt om op een goede manier draagvlak te gaan creëren. En dat is meer dan op het moment zelf ter beschikking staan van die lokale besturen. Dat is ook een plan van aanpak hebben, een modelaanpak. Zult u daar werk van maken, om ervoor te zorgen dat dat er snel ligt, om er op die manier voor te zorgen dat er wel draagvlak in de omgeving van die lokale besturen komt? *(Applaus bij Groen en sp.a)*

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaike De Vreese (N-VA): Ons standpunt wat betreft de huidige instroom en het asiel- en migratiebeleid is ondertussen zeer goed bekend. Een scherp terugkeerbeleid, bescherming van de EU-buitengrenzen en opvang in de regio staan daarin centraal, en daaraan gekoppeld dus ook het feit dat we de instroom willen zien dalen en dus de nood aan het openen van extra asielcentra daarbij zien verdwijnen. Maar dat is federale materie.

Wat de opening van die centra betreft, minister Somers, zijn we het ermee eens dat het van groot belang is dat er transparantie en tijdige informatiedoorstroming is. Het belang daarvan mag ook niet onderschat worden. Bij een rommelige communicatie en/of laattijdige informatiedeling gaat dat draagvlak immers afbrokkelen.

Het is een complexe en gevoelige materie. Ruis op de lijn richting lokale besturen en omwonenden valt dus absoluut te vermijden. De lokale besturen moeten daar ook zeker aan werken.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Mijnheer Dewinter, u verwijst hier naar de lokale CD&V-burgemeester. Die heeft inderdaad gezegd die beslissing te willen aanvechten. U schetst dat correct. Dat is vanwege dat gebouw dat niet aan de nodige veiligheidsvereisten voldoet. Ik wil hier wel heel duidelijk maken dat dat de enige reden is. Ik wil niet dat u mijn partij voor uw TTT-karretje spant, of hoe u het hier ook mag willen voorstellen.

In Kalmthout hebben wij altijd gezegd dat asielzoekers en vluchtelingen daar ook welkom zijn. De voorbije jaren hebben het OCMW, lokale vrijwilligers en lokale verenigingen ook enorm veel gedaan om die asielzoekers te helpen bij de integratie, op dezelfde manier als collega Vandenberghe zegt. Dat is de manier waarop we die mensen kunnen helpen en we hier samen werk kunnen maken van een warme en veilige samenleving, en niet op de manier waarop u hier aan politiek doet en constant mensen tegen elkaar zit op te zetten. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Het is niet enkel onze internationale plicht om mensen die bescherming zoeken en op de vlucht zijn voor oorlog en geweld, op te vangen in afwachting van een beslissing of ze inderdaad vluchteling zijn of niet, maar het is ook onze menselijke plicht. Mijnheer Dewinter, als u nu afkomt met TTT, moet u toch opletten met al die woorden en het opjatten van mensen en dergelijke meer, want voordat u het weet, eindigt uw TTT in TNT, en dat hebben we gezien in Bilzen. Daar pas ik echt voor. *(Applaus bij Open Vld en CD&V)*

Minister Bart Somers: Collega's, ik ben mij er zeer goed van bewust, samen met iedereen, dat heel de discussie over asiel een complexe en moeilijke discussie is. Binnen een internationale context hebben we als land een aantal verantwoordelijkheden, die, zoals heel terecht door sommigen geschetst, op het federale niveau zitten.

De taak van Vlaanderen bestaat erin om ervoor te zorgen dat als zo'n beslissing genomen wordt, wij zo snel mogelijk het lokale bestuur bijstaan. In dit geval zijn we op 10 februari, de dag dat wij er informatie over hadden, onmiddellijk ter plaatse gegaan met een aanbod aan het lokale bestuur om hen te ondersteunen. Dat is het maximale dat ik als minister van Binnenlands Bestuur kan doen.

Wat mij opvalt, is dat er heel veel problemen worden gecreëerd op een moment dat zo'n asielcentrum er dreigt te komen, dat sommigen daarin gespecialiseerd zijn om de situatie en de spanningen en de angsten en zorgen van mensen op te kloppen. Ik zie er andere, die proberen te werken aan oplossingen. Ik zie burgemeesters die hun nek daarvoor uitsteken. En het is niet omdat de collega tot de oppositie behoort, dat niet gezegd mag worden dat hij daar een voorbeeld van is als burgemeester. Ikzelf durf ook te zeggen dat ik hetzelfde gedaan heb in mijn stad. Ik was zelf vragende partij om een deel van de problemen aan te pakken, omdat ik ook besef hoe moeilijk het voor sommige andere collega's is die in een andere maatschappelijke context zitten, om dat te doen.

Wat ik ook vaststel, is dat op het moment dat zo'n asielcentrum er dreigt te komen, er vaak heel veel discussie en onzekerheid is. Maar enkele maanden later, wanneer de realiteit zich heeft ontwikkeld, zijn de problemen die men beschreef, vaak toch meer haalbaar en minder groot dan sommigen hadden voorspeld. Ik heb daar onlangs in De Standaard nog een artikel over gelezen van een asielcentrum waar ook heel veel lawaai rond gemaakt werd, maar dat vandaag binnen de lokale gemeenschap en in de buurt op een goede manier functioneert.

Daarmee heb ik niet gezegd dat er geen problemen kunnen zijn. Daarmee heb ik niet gezegd dat elke plaats even goed is. Daarmee heb ik niet gezegd dat we op zo'n moment niet waakzaam moeten zijn als lokaal bestuur. Daarmee zeg ik wel

dat het perfect mogelijk is om die moeilijke en complexe taak die deel uitmaakt van de realiteit waarin we leven, op een goede manier aan te pakken.

Wat onze mensen doen op het terrein, is de lokale besturen maximaal ondersteunen. Dat zie ik als mijn taak. Wanneer u mij vraagt of ik hen ga ondersteunen in hun verzet, dan kan dat een keuze zijn van een lokaal bestuur. Ik zal daar geen waardeoordeel over vellen. Ik wil niet in de plaats treden van lokale besturen. Ik werk wel binnen een federale context en binnen een internationaal-rechtelijke context. Ik ga nooit het recht op asiel, dat een grondrecht is, ook in onze samenleving, mee ondermijnen en onmogelijk maken. Ik ga wel proberen te begeleiden dat dit op de meest menselijke, goede, veilige en correcte manier gebeurt. Dat zie ik als mijn rol als minister van Binnenlands Bestuur.

Sommigen gaan betogen, en dat is het goed recht van iedereen. We leven in een democratische rechtsstaat. Mijn opdracht bestaat erin te werken aan oplossingen. Dat probeer ik elke dag te doen, wetende dat het een aartsmoeilijke opdracht is, maar ik zie dat in de acht gemeenten die we hebben ondersteund, de lokale besturen tevreden zijn, en in de vele asielcentra die vandaag bestaan, kan er op heel veel plaatsen een zeer redelijke en goede samenwerking zijn, ook met de mensen die errond wonen en ook met de mensen die misschien initieel angst hadden of aan wie angst was aangepraat. (*Applaus bij Open Vld, CD&V, sp.a en Groen*)

Filip Dewinter (Vlaams Belang): Minister, verschillende fracties hebben het alweer eens gehad over de brandstichting in Bilzen. Vlak na de brandstichting hebt u gesproken over politieke terreur. We zijn nu drie maanden verder en ik zou eens willen weten van al degenen die altijd verwijzen naar die brandstichting: wie heeft die brand nu gesticht? Zijn de daders al bekend? Was het correct om te spreken over politieke terreur? Of ging het over een verhaal van klimaat-opwarming? Ging het over een kortsluiting? Ging het over een provocatie? Ging het over jongeren die in een moment van zinsverbijstering zonder politieke motieven die brand hebben gesticht?

Dat weten we tot op de dag van vandaag niet. Het parket weet het niet, de onderzoeksrechter weet het niet, maar jullie weten het natuurlijk wel omdat het past in jullie kraam, omdat het past in het kraam om te verzwijgen waar het echt over gaat. Waar het echt over gaat, dat is dat in dit land het aantal asielzoekers vorig jaar – de cijfers zijn gisteren door het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS) bekendgemaakt – met 18 procent is gestegen, terwijl in het land van mevrouw Merkel – 'Wir schaffen das' – het aantal asielzoekers vorig jaar met 11 procent is gedaald. Dat is de realiteit. Wij voeren een laks asielbeleid van open grenzen.

Degenen die zeggen dat er een draagvlak is, dat het goed gaat en dat de mensen erachter staan en dat er geen problemen zijn, wel, die daag ik uit: organiseer in iedere plaats waar een asielcentrum komt, een referendum. (*Rumoer*)

Durft u het aan, een volksraadpleging in Vlaanderen over dit thema? U zult schrikken. Een grote meerderheid van de bevolking is de criminalisering van iedereen die in het verzet gaat tegen uw laks asielbeleid, meer dan beu en kiest voor een kordaat en streng asielbeleid.

De voorzitter: Mijnheer Dewinter, u gaat over uw tijd.

Filip Dewinter (Vlaams Belang): De mensen zijn die asieloverlast moe. Ze willen de grenzen toe. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Jo Brouns aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de bezorgdheid van vele scholen voor technisch en beroepsonderwijs wat de eindtermen voor de tweede en derde graad betreft

ACTUELE VRAAG van Jan Laeremans aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de open brief van directies technische scholen omtrent de kwaliteit van de beroepscomponent

ACTUELE VRAAG van Hannelore Goeman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de nieuwe eindtermen voor de tweede en derde graad van het secundair onderwijs

ACTUELE VRAAG van Elisabeth Meuleman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over ongerustheid over nieuwe eindtermen in tso en bso

ACTUELE VRAAG van Koen Daniëls aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de ongerustheid betreffende de nieuwe eindtermen voor het technisch en beroepsonderwijs

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, een van de belangrijkste uitdagingen van deze regering, een van de grootste werven die op de regerings-tafel liggen, is ongetwijfeld de versterking van de kwaliteit van ons onderwijs. De vorige minister van onderwijs, Crevits, heeft daarvoor alvast de modernisering van het secundair onderwijs in de steigers gezet. Een van de belangrijkste onderdelen van die modernisering zijn de nieuwe eindtermen. Het is over die nieuwe eindtermen dat de voorbije weken wat ongerustheid is ontstaan, in het bijzonder bij de beroepsscholen en de technische scholen.

Minister, ze hebben de alarmbel geluid. U hebt dat allicht heel duidelijk gehoord. Ze geven aan dat er een onevenwicht zou dreigen tussen de algemene en de meer specifieke eindtermen. Om het met een voorbeeld te duiden: voor de mij zeer bekende richting Industriële Wetenschappen zou dat betekenen dat vakken als sterkteleer of elektromechanica zouden moeten inboeten ten voordele van de meer algemene vakken Nederlands of Engels bijvoorbeeld. Minister, hoe zult u ervoor zorgen dat het voor die studierichtingen haalbaar blijft om die nieuwe onderwijsdoelen, die algemene eindtermen en die specifieke eindtermen, op kwaliteitsvolle wijze te kunnen realiseren?

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): De voorbereiding van de nieuwe verscherpte eindtermen in het middelbaar onderwijs verloopt op dit ogenblik nogal turbulent. Ik heb de indruk dat de zenuwachtigheid toeneemt omdat iedereen bezorgd is om het behoud van zijn eigen profiel. We hebben vorige week tot vandaag toe de noodkreet gehoord uit het tso en bso, dat men vreest dat de algemene vakken meer uren zullen krijgen ten koste van de beroepstechnische vakken. Dat zou voor ons in elk geval een heel kwalijke evolutie zijn.

Uiteraard zijn wij er voorstander van dat het onderwijsniveau overal opgetrokken wordt, maar dan aangepast per de studierichting. Het zou dus geen goed idee

zijn dat je bijvoorbeeld in het tso meer geschiedenis en taal gaat aanbieden ten koste van richtingsvakken. Tso mag geen aso 'light' worden. Trouwens, in Vlaanderen is er een enorme nood aan geschoolde stielmannen en -vrouwen. Ik ken een elektricien die bij mij al zijn nood heeft geklaagd dat hij amper geschikte afgestudeerde jongeren vindt. Hij vraagt zich af hoe het mogelijk is dat dergelijke leerlingen een diploma hebben gekregen, want ze beheersen hun basiskennis niet. Dus is onze vraag of u erover gaat waken dat de aangepaste eindtermen er niet zullen zijn ten koste van de beroepstechnische vakken in het tso en bso, of u daar een minimum onderwijstijd kunt garanderen en zeker het niveau van de beroepstechnische vakken zult optrekken.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Minister, de collega's hebben de problematiek al wat geschetst. Er is een resem directeurs die hun zorg uitspreken over wat ze horen waaien over de nieuwe eindtermen, met name dat het aantal uren praktijk en technische vakken zou moeten sneuvelen ten voordele van een aantal extra uren rond algemene vorming. Die directeurs vinden dat een heel slecht idee.

In alle eerlijkheid, collega's, vind ik het moeilijk om hier vandaag al een discussie ten gronde over te voeren, want we hebben die eindtermen nog niet gezien. Minister, het zal in ieder geval snel moeten gaan. U kondigt in uw beleidsnota aan dat de eindtermen voor de tweede graad al in 2021-2022 zouden moeten worden ingevoerd. We weten allemaal dat scholen tijd nodig hebben om dat in te voeren en de netten tijd om daar leerplannen voor te maken. Minister, mijn eerste vraag is wat de timing is van die nieuwe eindtermen. Wanneer komen die naar het parlement, zodat wij als parlementsleden daar een deftige discussie over kunnen voeren?

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, de ongerustheid bij directies en leerkrachten is inderdaad heel erg groot. Op een moment dat er in het secundair onderwijs op kruissnelheid 100 miljoen euro per jaar moet worden bespaard en in 2020 nog 20 miljoen euro moet worden gevonden, op een moment dat er een groot lerarentekort dreigt en de werkdruk in het secundair onderwijs sowieso al heel hoog is, komt het belangrijke dossier van de eindtermen daar nog eens bovenop. Het is een dossier dat enorme impact heeft op ons hele onderwijs en dat heel belangrijk en relevant zal zijn. Want die kwaliteit van ons technisch en beroepsonderwijs moet ons zorgen baren. Het is heel belangrijk we daarvoor goede eindtermen hebben.

Dan heb je de ongerustheid bij de scholen. Dat is ook al gezegd door de collega's. Die technische en beroepsopleidingen moeten enerzijds praktijkgericht zijn en moeten jongeren technisch opleiden. Dat is heel terecht. Jongen kiezen heel bewust voor die richtingen. Anderzijds moeten jongeren toch nog algemeen genoeg opgeleid blijven in die richtingen. Die ongerustheid is er. De timing is inderdaad dat dat tegen 2021 moet worden ingevoerd en dat het ideaal moet worden afgeklopt voor de paasvakantie. De tijd dringt.

Minister, zult u zich blijven bezighouden met symbooldossiers over de jongeren of over condooms op de secundaire scholen, of zult u dit probleem ernstig nemen en hoe zult u dit aanpakken?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Een aantal directeurs uit tso- en bso-scholen zeggen dat er uren van de technische vorming voor algemene vorming moeten sneuvelen. Ik stel mij de vraag waarop zij zich baseren, want, collega's, wie van u heeft die nieuwe eindtermen al? Minister, hebt u de eindtermen al? Neen, en weet u hoe

dat komt? Die zitten bij de ontwikkelcommissies. Waar halen die directeurs de informatie over die eindtermen vandaan? Bij hun eigen koepel. En wie zit er in die ontwikkelcommissies? Hun eigen koepel. Dan stel ik mij toch wel ernstig vragen. Ik heb in 2018 gevraagd naar de samenstelling van die ontwikkelcommissies. Die bestaan vooral uit de koepels. Die koepels zeggen tegen hun directeurs dat er te weinig technische vorming zal zijn in de eindtermen die zij, namens hen, ontwikkeld hebben. Dat is toch een heel rare kronkel. Dat is toch een immens rare kronkel.

In het decreet over de doelen in het onderwijs, dat hier is goedgekeurd, hebben wij heel duidelijk opgenomen dat de eindtermen in verhouding moeten staan tot de specifieke richting, maar ook tot het beroepsgedeelte van die opleiding. Ik vraag mij nu echt af hoe het kan dat die ontwikkelcommissies, waarin geen parlementsleden of minister zitten, maar wel de koepels, leerkrachten die zijn aangeduid door die koepels en vakverenigingen en een aantal experts, iets gemaakt hebben waarover hun eigen directies nu zeggen dat dat er niet zal komen. Dan krijgen wij op onze boterham dat – en ik citeer hier wat een directeur zegt – er vier tot acht uur technische vorming sneuvelt en in sommige bso-opleidingen zelfs tien tot veertien uur. Maar, collega's, wij maken de lessentabellen niet, die maken de koepels. Dus de koepels hebben aan hun directeurs een lessentabel voorgelegd en dan gevraagd wat zij daarvan vinden.

Op welke manier zult u er als minister voor zorgen dat bij de uitrol van die nieuwe eindtermen de technische componenten en het beroepsgedeelte toch vrijwaard blijven in het licht van de totale vorming van onze jongeren? (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Mevrouw Meuleman, u probeert opnieuw het riedeltje alsof er gigantische besparingen in het onderwijs komen, maar in het onderwijs komt er geld bij. (*Opmerkingen*)

U hoort het blijkbaar niet graag, maar ik zeg het u nogmaals: er komen middelen bij. Alleen als het over de infrastructuur gaat, komt er 3 miljard euro bij, er komt 100 miljoen euro bij voor basisonderwijs, er komt 100 miljoen euro bij voor de versterking en het aantrekkelijker maken van het lerarenberoep. Op tal van niveaus komen er middelen bij. Ik weet wel dat u de neiging hebt om altijd antireclame voor het onderwijs te voeren, maar ik denk dat wij bij dezen voor het onderwijs echt wel gereede reclame kunnen voeren met die extra middelen.

Wat is in dezen het doel? Dat zijn beter onderwijs en een hogere onderwijskwaliteit. Daarom is er ook het akkoord om de eindtermen aan te scherpen, de lat hoger te leggen en wat ambitieuzer te zijn. Wat zijn de eindtermen? Dat is het kennen en kunnen. Die ambitie willen we gestalte geven, zowel in het aso, het bso en het tso, en we willen dat onderscheid ook nadrukkelijk behouden. Het aso is gericht op de doorstroming naar het hoger onderwijs. Het tso is complexer, want dat heeft twee sporen. Je hebt daarin de dubbele finaliteit, waarbij het onderwijs zowel op de arbeidsmarkt als op de doorstroming is gericht of alleen op de doorstroming. En vervolgens heb je het beroepssecundair onderwijs, heel specifiek gericht op het voorbereiden op de arbeidsmarkt. Dat duidelijke onderscheid willen we behouden. We moeten ervoor zorgen dat het ene geen flauw doorslagje is van het andere.

De ontwikkelcommissies zijn samengesteld met het oog op het ontwikkelen en vastleggen van die eindtermen: wat moeten we kennen en kunnen. Ze leggen dus niet het aantal uren of lestabellen vast, maar gewoon wat elke leerling in elke opleiding aan het einde van de rit moet kennen en kunnen. Er zijn 8 ontwikkelcommissies met in totaal 270 leden. Wie zit daarin? De grootste delegatie is

die van de koepels. Daarnaast zijn er leerkrachten. Een derde luik bestaat uit experts, onder andere uit de administratie. Hun opdracht is het aanscherpen van die eindtermen, maar vooral ook, eenvoudig gezegd, de optimale verhouding zoeken tussen enerzijds algemene vorming en anderzijds technische, beroepsspecifieke vorming.

Bij het aso is dat simpel: dat is algemene vorming. Bij het technisch secundair onderwijs is het al iets moeilijker om die verhouding te zoeken, afhankelijk van het feit of de opleiding gericht is op doorstroming dan wel op toegang tot de arbeidsmarkt. Daar zal het aandeel van algemene vorming wat minder zijn en dat van beroepsspecifieke vorming toenemen. Bij het bso, vervolgens, is het eenvoudiger, namelijk minder algemene vorming en meer inzetten op beroepsspecifieke vorming. Het is dus altijd een moeilijke zoektocht naar dat optimaal evenwicht in elk van die drie onderwijsvormen.

De kritiek van directeurs uit het bso en tso luidt dat die verhouding, dat evenwicht niet goed zit. Wat kunnen wij daaraan doen? Niet wat mevrouw Meuleman suggereert: in die ontwikkelcommissies binnenstappen en zeggen dat we dat totaal anders gaan doen, want dat is een politisering. Het is altijd de bedoeling geweest dat de politiek zou wegblijven uit die ontwikkelcommissies. Hier wordt dat anders voorgesteld. Ik denk niet dat dat de voorkeur wegdraagt van de meerderheid. Neen, het is wel de bedoeling dat die commissies hun werkstuk afleveren, in de eerste plaats bij mezelf, de minister van Onderwijs.

In vele, om niet te zeggen alle tussenkomsten hier wordt een bezorgdheid gedeeld, wordt gezegd dat die kritiek vanuit het tso en het bso terecht is en dat we daar iets aan moeten doen. Wel, ik deel die bezorgdheid. Dus zullen we zien in welke mate dat optimaal evenwicht er is. Ik kan daarvoor de nodige contacten opnemen. Vervolgens zal ik met die eindtermen naar de Vlaamse Regering gaan en uiteindelijk hier bij u komen, want u bent het die finaal zal beslissen over die eindtermen. U zult finaal beslissen of dat evenwicht in al die drie onderwijsvormen, en als het even kan in al die opleidingen, inderdaad optimaal bereikt wordt. Dus uiteindelijk zal het oordeel finaal aan uzelf zijn.

Jo Brouns (CD&V): Dank u wel, minister. Ik noteer dat u de bezorgdheid, die er wel degelijk is, deelt. Ook al hebben we vandaag inderdaad nog geen kennis van de eindtermen, het is wel degelijk zo dat de leerkrachten die daarbij betrokken zijn informatie gedeeld hebben op basis waarvan die bezorgdheid ontstaan is.

Maar u hebt nog geen concreet tijdspad gegeven waarmee u naar hier wilt komen, naar het Vlaams Parlement. Ik vraag dat die scholen zich kunnen voorbereiden op die heel belangrijke inhoudelijke vernieuwing die toch van hen verwacht wordt. Het blijft voor ons cruciaal dat in al die studierichtingen de haalbaarheid van die nieuwe onderwijsdoelen op een kwaliteitsvolle wijze gerealiseerd kan worden.

Er is ook sprake van een haalbaarheidscommissie. Kunt u daar misschien al iets meer over vertellen? Die haalbaarheidscommissie zou in het leven geroepen moeten worden om te bewaken dat het haalbaar blijft om die nieuwe onderwijsdoelen, die algemene eindtermen en die specifieke eindtermen op een kwaliteitsvolle wijze te realiseren in al die studierichtingen.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Dank u voor uw antwoord, minister. Ik geef toe dat u voor een stuk meegaat in onze bekommernissen. Dat is goed. We zullen in de commissie uiteindelijk de zaken verder moeten beoordelen. Maar het gaat natuurlijk niet enkel over wat ik geuit heb, het aantal uren – dat is ook belangrijk – dat ten koste zou gaan van het een of het ander. Ook inhoudelijk moet men in het technisch en beroepsonderwijs in die eindtermen toch genoeg kijken naar de praktische toepassing van de theorie.

Wiskunde geven in het tso of bso is niet hetzelfde als in het aso. Soms nemen de leerkrachten de leerlingen te weinig mee in dat verhaal. Daardoor dreigen leerlingen af te haken want het is te theoretisch en ze willen dat het genoeg praktisch toepasbaar is. Ik hoop dat we daarover samen kunnen waken.

Hannelore Goeman (sp.a): We hebben het over het secundair onderwijs. In het secundair onderwijs wordt bespaard.

Met betrekking tot de grond van de zaak is het ook volgens ons niet de bedoeling dat beroeps- en technische opleidingen een soort van aso light worden. Ons onderwijs moet net keihard inzetten op het opleiden van sterke technische experts en vakmannen. Tso en bso worden vaak onterecht weggezet als minderwaardig. Onze arbeidsmarkt heeft nu net ongelooflijk veel nood aan die beroeps- en technische profielen. Er lopen ook heel veel getalenteerde jongeren rond in Brussel en Vlaanderen die de handen uit de mouwen willen steken en die echt een stiel willen leren.

Het lijkt ons dus geen goed idee om een aantal uren technische en praktijkvakken op te offeren voor meer uren algemene vakken. Maar – en dat is mijn punt – we zijn ook niet blind voor het feit dat vandaag meer dan de helft van de ren in het tso bijvoorbeeld de algemene eindtermen voor algemene vorming niet haalt. De grote vraag is dus, minister, hoe u ervoor gaat zorgen dat onze jongeren ook morgen zullen weten hoe ze een factuur moeten betalen, hoe ze een verzekering moeten afsluiten, of wat – om het even abstract te maken – de Holocaust is. Wij vinden dus dat jongeren in het tso en het bso een stiel moeten leren, maar ook dat ze hun plan moeten kunnen trekken in de maatschappij. Dat is de uitdaging waar u voor staat. *(Applaus bij sp.a)*

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, u hebt van alles gezegd en eigenlijk niets. U ontkent dat er besparingen zijn in het secundair onderwijs, terwijl er voor 2020 nog 20 miljoen euro moet worden gevonden en niemand weet hoe. De ongerustheid in het secundair onderwijs is er wel degelijk.

Minister, het was onze bevoegdheid om een kaderdecreet te maken. We hebben gestemd over de sleutelcompetenties voor de eindtermen. We gaan met die ontwikkelcommissies inderdaad aan het werk. Maar het blijft de bevoegdheid van de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement om erover te waken dat de eindtermen goed en uitvoerbaar zijn. U hebt zelf in de krant gezegd dat u gaat evalueren en opvolgen hoe het loopt. Dat wil zeggen dat u zichzelf in dezen toch enige verantwoordelijkheid toekent. Maar ik heb nog niet gehoord hoe u dat concreet gaat doen. De tijd dringt, dus vraag ik u nog eens wat u van plan bent om dit op te volgen en te evalueren, zoals u in de krant hebt gezegd. *(Applaus bij Groen)*

Koen Daniëls (N-VA): Minister, dank u voor uw toelichting bij de samenstelling van die commissie. Het is een belangrijk signaal dat wij, beste collega's, allemaal moeten overbrengen naar de directeurs die bij elk van ons aankloppen, om te zeggen: het zit nog niet bij ons; wend u tot uw eigen mensen in die ontwikkelcommissies: de koepels, een aantal leerkrachten, een aantal vakexperts. Dat is een belangrijk signaal.

Collega's, het klopt dat de eindtermen worden bepaald per finaliteit. Dat staat in het decreet dat wij hier hebben goedgekeurd. Die eindtermen bevatten ook specifieke eindtermen, maar ook een beroepsspecifiek gedeelte. Collega's, eureka! In het Vlaams regeerakkoord, dat we met de drie partijen hebben gesloten, staat: "We hebben hier ook bijzondere aandacht voor het samenspel tussen de beroepskwalificaties en eindtermen zodat leerlingen uit BSO, en desgevallend TSO, goed voorbereid op de arbeidsmarkt komen, met zodoende een goed evenwicht inzake basis- en beroepsvorming." Minister, ik denk dat wij daaraan moeten werken. Is de stuurgroep, die we in het regeerakkoord hebben ingeschreven om dat te bewaken, al samengesteld en aan het werk?

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Collega's, wij zijn voor meer algemene vorming in het bso en het tso, want het onderwijs heeft ook als opdracht om kritische burgers af te leveren en niet alleen vaktechnici. Op zich zijn wij er dus voor, maar we begrijpen wel de bezorgdheid van de leerkrachten.

Deze Vlaamse Regering keert de logica om. Vanaf 12 jaar worden leerlingen in hokjes gestopt: aso, tso, bso. Dat zorgt voor een immens watervalsysteem. Daarover hebben we ook al debatten gehad. Op het einde van de schoolloopbaan zitten twee keer zoveel leerlingen in het bso dan aan het begin. Vaak zijn die leerlingen schoolmoe. Dan gaan we naar het einde toe algemene vakken toevoegen. Uiteraard werkt dat niet.

Minister, ik zou u en de meerderheidspartijen een vraag willen stellen. Er was een globale hervorming van het secundair onderwijs gepland die een andere logica hanteert, namelijk een brede vorming in het begin en specialisatie naar het einde toe. Deze Vlaamse Regering heeft die hervorming, mijns inziens vooral om logische redenen afgevoerd. Nu zien we dat er problemen zijn met de eindtermen. Wilt u die discussie over het secundair onderwijs in zijn geheel opnieuw bekijken en het bestaande hokjesdenken achterwege laten?

De voorzitter: Mevrouw Rutten heeft het woord.

Gwendolyn Rutten (Open Vld): Mijnheer Daniëls, u hebt goed aangegeven dat het een kwestie van evenwicht is. Een goed evenwicht is belangrijk. Ik heb onlangs een hotelschool aan de kust bezocht. Die mensen volgen daar de horecaopleiding. We zijn daar trots op. In Vlaanderen staat de horeca bovenaan en we promoten onze Bourgondische levensstijl in heel de wereld. Die mensen willen echter niet alleen goed leren koken en goed leren hoe ze mensen moeten ontvangen. Ze willen ook fatsoenlijk talen kennen, want als ze in de horeca ergens willen geraken, moeten ze ervoor zorgen dat ze klanten van over heel de wereld kunnen ontvangen en dat ze overal stage kunnen lopen om te weten hoe het nog beter kan. Dat betekent dat er een evenwicht moet zijn tussen enerzijds het beroep, bijvoorbeeld kok, en anderzijds talen spreken en de wereld kennen. Dat is het evenwicht dat we in Vlaanderen moeten vinden. Ik begrijp absoluut dat er bezorgdheid is, maar we mogen hier geen spel van maken.

Als we op zoek zijn naar meer nuttige uren om in te vullen, durf ik u tot slot te vragen om het debat te starten over het inkorten van de uren levensbeschouwing. Dan hebben we veel meer tijd voor andere vakken en voor beroepsbekwaamheid. *(Applaus bij Open Vld)*

Minister Ben Weyts: Voorzitter, ik probeer hier en daar punctueel te antwoorden, maar ik kan niet op alle suggesties ingaan. *(Rumoer)*

Mevrouw Meuleman, ik zal met de minst constructieve beginnen. U hebt gezegd dat ik niets heb gezegd en vervolgens hebt u minuten gevuld met het uitoefenen van kritiek op wat ik niet heb gezegd.

Mijnheer De Witte, wij hebben duidelijk niet gekozen voor een brede eerste graad, laat staan dat we nu voor een brede tweede of derde graad zouden gaan. We willen de talenten net zo vroeg mogelijk detecteren en daar vervolgens op inwerken. We willen de kinderen ten aanzien van hun specifieke talenten kunnen uitdagen.

Mijnheer Daniëls, uw opmerking over de timing is zeer correct. Ik ben dat vergeten. De werkzaamheden van de ontwikkelcommissies zouden na de krokusvakantie moeten worden opgeleverd. Dat komt dan bij mij terecht en ik zal, gelet op de bezorgdheden die hier ook worden gedeeld, de nodige consultaties houden, onder

meer in functie van dat optimaal evenwicht tussen algemene vorming en meer vaktechnische vorming dat we altijd moeten nastreven. Dat is altijd de moeilijkheid, en dat is zelfs niet in algemene termen. We moeten dat evenwicht specifiek ten aanzien van elke opleiding zoeken.

Mevrouw Goeman, u hebt ook gesteld dat er aandacht moet zijn voor algemene vorming en voor de voorbereiding op de arbeidsmarkt. Dat is net de uitdaging en de oefening die we moeten maken. Dat is niet alleen mijn taak, maar het is ook uw taak. Uiteindelijk leveren die ontwikkelcommissies hun werkzaamheden op aan mij en, al dan niet met aanpassingen, aan de Vlaamse Regering. Vervolgens zult u oordelen over het bereiken van dat optimaal evenwicht in al die opleidingen en onderwijsvormen.

We hebben een groot werk voor de boeg en het gaat niet om een vermindering van uren ten voordele of nadele van een of ander vak. Dat is de taak van de scholen, die daarin in de praktijk door de koepels worden geassisteerd. Wij en de expertengroepen zijn niet bezig met de verschuiving van uren, maar met het vastleggen van de eindtermen. Wat moet iemand minimaal kennen en kunnen om deze of gene opleiding te volgen? Dat is de doelstelling. Wat de timing betreft, zal dit uiteindelijk na de krokusvakantie aan mij worden opgeleverd.

Jo Brouns (CD&V): Minister, u hebt nu inderdaad inzicht gegeven over de timing, waarmee u duidelijk aangeeft dat u hier echt mee vooruit wilt gaan. Ik denk wel dat het belangrijk is om ons niet te verschuilen achter de samenstelling van die ontwikkelingscommissie. Die mensen doen inderdaad hun werk, maar daarnaast waren er de bezorgdheden dat er bij de algemene eindtermen en de specifieke eindtermen voldoende evenwicht moet zijn over de verschillende finaliteiten heen.

En dan kom ik nog even terug op de vraag die ik daarnet gesteld heb. Voor alle studierichtingen moet het haalbaar zijn om de eindtermen op een kwaliteitsvolle wijze te realiseren. Er is voorzien dat we kunnen gaan naar een haalbaarheidscommissie. Ik heb u daar nog niets over horen zeggen, maar dat is voor ons een heel belangrijk element. U hebt in ons een bondgenoot om over die haalbaarheid te blijven waken.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Minister, bedankt voor de extra informatie. We zitten in spanning te wachten op wat er uit de bus gaat vallen. Ik hoop in elk geval dat de mensen in het veld, de mensen die het zullen moeten uitvoeren, nog de gelegenheid zullen krijgen om hun reacties te geven, want zij weten ook niet wie er in die commissies zit en ze spreken ons aan over hun bezorgdheden. En dat begrijp ik zeer goed.

Wij willen met verschillende partijen dezelfde richting uit en ik vind het positief dat we het niveau willen optrekken, want net zoals een lerarenopleiding niet gebaat is met instromers die amper volzinnen kunnen maken in het Frans, is een bouwbedrijf niets met een lasser die voortdurend fouten maakt tijdens de assemblage. We zijn dus heel benieuwd hoe we dit voor de komende jaren op niveau kunnen krijgen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Hannelore Goeman (sp.a): Wat heel duidelijk is, is dat we het hier toch grotendeels eens zijn over die nood aan evenwicht, tussen jongeren die enerzijds een stiel willen leren en technisch goed geschoold zijn en die anderzijds ook leren om hun plan te trekken in de maatschappij.

Nu, we zijn hier vandaag in het ijlé aan het discussiëren. Ik hoor u hier zeggen dat het de bedoeling is om het voorstel voor de eindtermen tegen de paasvakantie in het parlement ter stemming voor te leggen. Dat zal absoluut nodig zijn, want dat zal geen gemakkelijke discussie zijn en ik wil vooral vermijden dat

scholen opnieuw in de situatie komen waarbij ze die eindtermen snel snel moeten invoeren. Daar is niemand bij gebaat.

Tot slot neem ik graag de uitgestoken hand van de collega's van Open Vld aan om in dat kader dan ook eens te discussiëren over het vak levensbeschouwing en of we die uren niet zouden kunnen inzetten voor het leren van een verplicht vak burgerschapsvorming. (*Applaus bij sp.a*)

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, ik denk dat de leerkrachten echt nood hebben aan duidelijkheid, aan tijd en aan rust om dit goed te kunnen implementeren. Dat zal een uitdaging zijn, een grote. Ik denk dat leerlingen die kiezen voor tso of bso, recht hebben op een goede technische en praktijkgerichte opleiding, maar tegelijk op een ernstige maatschappelijk relevante scholing, niet toegepast op een academisch niveau, maar relevant voor hun richting. Dat is een heel belangrijke discussie.

Ik heb de indruk – neemt u het me niet kwalijk – dat u de laatste tijd te veel bezig bent met dossiers en ballonnetjes in de marge die er niet toe doen, zoals de condoomautomaten en de klimaatjongeren, terwijl deze dossiers zo'n grote impact hebben en er zo'n grote nood is in ons onderwijs. Daar moet u dringend werk van maken. (*Applaus bij Groen en van Kim De Witte*)

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, ik denk dat het signaal dat wij hier met de zo goed als voltallige plenaire vergadering geven, ook toegekomen zal zijn bij de ontwikkelingscommissies die nu die eindtermen maken en dat zij rekening zullen houden met de realiteit, zoals de directeurs ook vragen.

Ik ben ook blij te mogen vaststellen dat de collega's erover akkoord gaan dat tso- en bso-richtingen aparte profielen hebben en geen aso 'light' zijn en dat we in de tweede graad al heel gericht op beroepscompetenties gaan werken. Ik vind dat een heel belangrijk signaal, dat we niet gaan voor een brede eerste graad of een brede tweede graad, maar net heel specifiek gaan werken, zoals de minister ook zegt, en dat we voor dat specifieke leerlingenprofiel dus eindtermen maken die zowel aandacht hebben voor de algemene vorming, zonder door te schieten in de richting van algehele verbreding en veralgemening, als voor de specifieke beroepscompetenties, waar we voldoende aandacht aan moeten blijven geven. De koepels zullen daar dan voldoende uren tegenover moeten plaatsen in de leerplannen en uurtabellen.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Katrien Schryvers aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de voorbereiding en inbreng vanuit de Vlaamse Regering in de Interministeriële Conferentie Vrouwenrechten voor wat betreft het thema seksueel geweld

ACTUELE VRAAG van Carina Van Cauter aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over aanbevelingen van de Hoge Raad voor de Justitie inzake de strijd tegen seksueel geweld

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, gisteren konden we een open brief lezen van de ouders van Julie Van Espen. Daarin schuiven ze een aantal concrete actiepunten naar voren met betrekking tot de aanpak van seksueel geweld. Eerder was er ook al een advies van de Hoge Raad voor de Justitie met betrekking tot hetzelfde thema. De rode draad daarin is een ketenaanpak. Er

is nood aan preventie en sensibilisering van de bevolking voor het thema. Er is nood aan een krachtdadig en deskundig optreden van politie en Justitie. Er is nood aan bestraffing en opvolging, en therapie voor de daders. Er is nood aan goede opvang en begeleiding van de slachtoffers. De voorbije periode werd er ter zake al heel wat gedaan. Ik denk aan het Nationaal Actieplan Gendergerelateerd Geweld. Ik denk ook aan de drie Zorgcentra na Seksueel Geweld, waarvan er ook nog drie op de planning staan.

Na de stille mars en de aanbevelingen vanuit de Hoge Raad voor de Justitie, heeft minister Geens een actieplan opgesteld, met een aantal concrete acties. Het is nu de bedoeling dat er in overleg wordt gegaan met de deelstaten om te zien op welke manier, wat betreft de bevoegdheden van de deelstaten, een aantal acties kunnen worden gekoppeld om inderdaad te komen tot die coherente aanpak.

We lazen dat er is beslist om een interministeriële conferentie rond vrouwen-rechten op te richten. Het eerste thema dat daar aan bod zal komen, is seksueel geweld. Minister, op welke manier zult u vanuit Vlaanderen een inhoudelijke inbreng doen, om zo samen tot die ketenaanpak tegen seksueel geweld te komen?

De voorzitter: Mevrouw Van Cauter heeft het woord.

Carina Van Cauter (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, de disfuncties bij Justitie zijn op een hartverscheurende en pijnlijke wijze aan het licht gekomen naar aanleiding van het gewelddadige overlijden van Julie Van Espen. Het rapport dat daarna door de Hoge Raad voor de Justitie is opgesteld over het gerechtelijke verleden van de vermoedelijke dader, leest als een aaneenrijging van gemiste kansen die mogelijkerwijze het leven van Julie hadden kunnen redden. En heel vaak kijken we dan naar Justitie, die instaat voor de vervolging en berechting van de dader. Maar uit het rapport blijkt ook heel duidelijk dat we moeten kijken naar de strafuitvoering, naar de wijze waarop we omgaan met gevonnisde personen. En als je het rapport leest, dan merk je heel duidelijk dat hier steken zijn gevallen. Dan zien we dat de dader in kwestie eerder veroordeeld werd tot dertig maanden gevangenisstraf en geen enkele therapeutische behandeling heeft ondergaan. Men heeft gedacht dat het zomaar vanzelf zou overgaan. En dat is niet gebleken. Dat is onwaar gebleken. De straf heeft maar nut als ze zinvol wordt ingevuld.

Minister, de opvolging van iemand die in vrijheid is gesteld, gebeurt niet enkel op papier, zoals we in dezen hebben moeten lezen. De therapeut werd zelf gekozen en werd niet in overleg met de justitieassistent opgelegd, zoals de rechtbank had gevraagd. De opvolging werd uitgevoerd zonder contacten met de therapeut, zonder opvolgend verslag, zonder risicotaxatie. Dat is onaanvaardbaar.

Minister, de vraag van de ouders in de open brief is een vraag die we niet kunnen negeren. Ik leg ze aan u voor: wat zult u doen met betrekking tot de aanbevelingen die in het rapport werden opgenomen? (*Applaus bij Open Vld*)

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Dank aan de beide collega's, en ook aan het parlement, want we hebben de bespreking ook in de commissie gehad. Ik denk dat de brief van de ouders van Julie door merg en been gaat. Ik denk dat dit ons ook allemaal in eigen boezem moet doen kijken. Ieder moet zijn verantwoordelijkheid durven te nemen ter zake. Jullie weten ook dat de strijd tegen seksueel geweld een prioriteit is binnen het Vlaamse justitiebeleid. Als er slachtoffers zijn, dan zijn er federaal de zorgcentra. Carina, jij was ook een van de trekkers, met heel wat andere collega's. Wij hebben die drie zorgcentra opgericht, waar slachtoffers via

een ketenaanpak zo goed mogelijk kunnen worden opgevangen. Ik hoop dat we binnenkort de uitbreiding van die zorgcentra kunnen hebben.

Maar, en dat is het belangrijkste, we moeten er natuurlijk voor zorgen dat er geen nieuwe slachtoffers worden gemaakt. Dat vraagt inderdaad, zoals in die brief van die ouders ook staat, een verplichte dadertherapie. Dat is waar het vandaag de dag aan schort. We hebben in Vlaanderen geen verplichte dadertherapie. Zedendelinquenten, verkrachters zitten het liefst van al hun gevangenisstraf uit, hebben liever dat men hen met rust laat. Daarom heeft de Vlaamse Regering in 60 miljoen euro voorzien voor een Vlaams justitiebeleid. Ik heb van in het begin gezegd dat een groot deel van dat budget naar de strijd tegen seksueel geweld zal gaan.

Vlaanderen zal daarbij op twee zaken inzetten die van groot belang zijn om minder slachtoffers te hebben en die ook in die brief aanwezig zijn. Er is die verplichte dadertherapie. Dat vraagt ook wel dat dat wordt uitgelegd aan de bevolking. Toen we dat bespraken in de commissie, kreeg ik immers heel wat mails van mensen die vroegen of we op ons hoofd waren gevallen omdat we dadertherapie gaan doen, omdat we die daders bij het nekvel gaan pakken om hen tot schuldinzicht te brengen. Dat móeten we echter doen, en dat kunnen we ook doen vanuit Vlaanderen, natuurlijk naast effectieve bestraffing. Dat moet er ook altijd zijn.

Wat gaan we nog doen? Die risicotaxatie. Ik denk dat het heel belangrijk is dat er een verplichte risicotaxatie gebeurt bij zedendelinquenten, zodat de rechter ook weet wat voor dader hij voor zich heeft. Kan hij die vrijlaten? Kan hij die onder voorwaarden vrijlaten? Dan is het ook aan onze justitieassistenten om voorwaarden voor te leggen aan de rechter en in een consequente en goede opvolging van die daders te voorzien. Daarom heeft men natuurlijk een risicotaxatie nodig. Ik heb ook van in het begin gezegd dat we met de middelen die we hebben, gespecialiseerde criminologen en psychologen zullen aanwerven, zodat die risicotaxatie op een professionele, wetenschappelijke manier wordt gedaan.

Dat zijn dus twee heel duidelijke zaken die Vlaanderen zal doen. De middelen zijn er. Ik vind ook dat middelen nooit een argument moeten zijn om iets niet te doen. Dat zal ook terugkomen in het strategisch plan inzake hulp- en dienstverlening in de gevangenissen. Daarnaast voorzien we ook in een opleiding voor alle 504 justitieassistenten met betrekking tot seksueel geweld. Ook dat is een aanbeveling in die brief. Ik vind ook dat alle magistraten en politieagenten verplicht zo'n opleiding moeten hebben. Vlaanderen zal dat dus doen.

Mevrouw Schryvers, wat uw vraag betreft, er is een interfederale werkgroep. Alle collega's – collega Beke, collega Somers en ikzelf – zitten daarin, net als collega Geens en collega Muylle. Er zal heel binnenkort een interministeriële conferentie inzake vrouwenrechten zijn. Wij gaan daarnaartoe. Ik neem ook de coördinatie van het Vlaamse actieplan in handen. Ik coördineer dat. Ik ben ervan overtuigd dat we dat tot een goed einde zullen brengen, want een ketenaanpak met politie, justitie, hulpverlening en justitieassistenten is zeker in dezen van cruciaal belang. Nogmaals, ik wil benadrukken dat we dit doen omdat we op de eerste plaats ervoor willen zorgen dat er géén slachtoffers vallen.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, dank u wel voor uw toch wel heel duidelijk en kort antwoord, en terecht. Als we seksueel geweld willen voorkomen, dan is dat inzetten op politie en justitie, maar ook op de hulpverlening absoluut noodzakelijk, en dat moeten we doen op de diverse niveaus die daarvoor bevoegd zijn. Vlaanderen heeft ter zake natuurlijk ook zijn taakstelling. U hebt eerder in de commissie verwezen naar het Vlaams actieplan tegen seksueel geweld. Minister, wat is de timing van dat actieplan?

De opvolging van daders, die dadertherapie, is natuurlijk ook ongelofelijk belangrijk. Daarom wil ik nog eens benadrukken, en u hebt dat op het einde ook gezegd, dat het heel goed is dat justitieassistenten en iedereen die daarmee te maken krijgt voldoende onderlegd zijn. Het gaat over een heel specifieke problematiek en ook dat komt in die brief naar voren als heel schrijnend en als een absolute leemte. Maak daar verder werk van.

Carina Van Cauter (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Dadertherapie, risicotaxatie, aanklappend beleid door de justitieassistenten, zo hebben we dat afgesproken en zo moeten we dat ook doen. Wij rekenen op u voor een kordate en snelle uitvoering want we hebben echt geen tijd te verliezen. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Het is inderdaad een moedige en beklijvende brief die de ouders van Julie Van Espen hebben geschreven. Seksueel geweld tegen vrouwen blijkt een groot probleem en een onderschat probleem in Vlaanderen en in België. Zij wijzen op nalatigheden bij Justitie en pleiten voor een betere aanpak van Justitie en politie. Maar zoals hier ook al is gezegd, pleiten zij ook voor dadertherapie en voor een preventieve aanpak. Minister, er zijn vandaag verschillende organisaties die deze preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag aanpakken en die dadertherapie organiseren maar net op die twee organisaties wordt bespaard door minister Beke.

Het gaat dan over Sensoa, dat vandaag preventie van grensoverschrijdend seksueel gedrag organiseert, maar ook over de centra voor algemeen welzijnswerk (CAW's) die de dadertherapie organiseren. Ook zij moeten inleveren. Zult u extra investeren? Schat u in dat de besparingen van minister Beke een effect zullen hebben op deze organisaties?

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, zoals u al aangaf in de commissie, zou het Vlaams actieplan tegen ongeveer april 2020 klaar zijn. Wij vragen ons echter af waarom dit anno 2020 nog moet worden opgesteld. Onze fractie wil dan ook een strengere bestraffing van daders van seksueel geweld. Dagelijks zijn honderden mensen – vrouwen en mannen – daar het slachtoffer van. Laat ons alstublieft ook de mannen niet vergeten, mevrouw Vandecasteele.

Ik stelde u al een vraag over de tienerpooierproblematiek en het feit dat de grootste groep daders alloctonen zijn, die werken binnen een groter netwerk en meisjes buiten hun eigen gemeenschap aanvallen. Geen schrik, beste linkse vrienden, dat is geen citaat van mezelf maar wel van het onafhankelijk rapport van Child Focus. Op deze vaststelling kreeg ik echter bitter weinig antwoord.

Minister, zowel wij als de bevolking vragen een strengere en harde aanpak van daders. Op welke manier zult u die vanuit uw functie op Vlaams niveau concreet verwezenlijken? *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): De open brief van de familie Van Espen is waardig en ook lovenswaardig en het is onze taak vanuit de politiek om daar een antwoord op te bieden. Ook voor Groen moet de aanpak van seksueel geweld een absolute top-prioriteit zijn. We zien dat er een urgentie is op federaal niveau en we zien dat de Hoge Raad voor de Justitie daar met een bepaalde urgentie te werk gaat. Het is dan ook een beetje ontgoochelend, minister, om u vandaag niet verder te horen komen dan wat u al hebt gezegd bij de bespreking van de beleidsnota.

Er is inderdaad nood aan opvolging van daders, aan verplichte dadertherapie, aan risicotaxatie, maar dat wisten we vier maanden geleden ook al. Vlaanderen is nu al vijf jaar bevoegd voor Justitie. Kunt u iets zeggen over de concrete timing van de initiatieven die u daarnet maar ook vier maanden geleden al hebt toegelicht?

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (sp·a): Minister, met de daderaanpak, de dadertherapie, de risicotaxatie, het aanklappend beleid van justitieassistenten, ben ik helemaal akkoord. Allerlei belachelijke insinuaties, als zouden wij vinden dat de ene dader anders moet worden benaderd dan de andere, laten wij voor rekening van de mensen die ze hebben geuit aan de overzijde van de zaal.

Een andere vraag en bezorgdheid van mijn fractie is ook de hulp aan slachtoffers. Zorgcentra na Seksueel Geweld doen fantastisch werk maar zij hebben natuurlijk nog niet de capaciteit om alle slachtoffers op te vangen. Op welke manier kunt u er vanuit uw bevoegdheid ook toe bijdragen dat mensen die slachtoffer worden van seksueel geweld snel en voor een heel haalbare prijs terecht kunnen bij een psycholoog om dat geweld weer te boven te geraken?

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaïke De Vreese (N-VA): Ik denk dat we het erover eens zijn dat de brief van de ouders van Julie Van Espen en de aanbevelingen en het rapport van de Hoge Raad voor Justitie zeer pijnlijk duiden op een aantal tekortkomingen van ons justitieel apparaat en de opvolging. Het is meer dan een terechte keuze van de minister en van de Vlaamse Regering om zeer sterk in te zetten op de opvolging van daders om die recidive te voorkomen. Meer dan terecht zijn er dan ook extra middelen voor voorzien. Er is daar vanaf het begin van deze legislatuur zeer duidelijk over gecommuniceerd. Minister, ik weet dat u ook als federaal minister daar enorm sterk op hebt ingezet. Ook op uw kabinet hebt u mensen met de nodige expertise.

Verplichte dadertherapie, voorwaarden die gekoppeld zijn aan risicotaxatie, digitalisering, betere informatiedoorstroming en een aanklappende ketenaanpak, enzovoort: veel werk op de plank dus. Het is een werk om prioritair op in te zetten, en zeker ook om zeer snel op in te zetten.

Minister Zuhal Demir: Bedankt, collega's, voor jullie tussenkomsten. Sommige tussenkomsten gaven mij wel een beetje een raar gevoel omdat iedereen in de commissie weet dat ik al vanaf dag 1, vanaf het moment dat ik aangesteld ben, onmiddellijk aan de slag gegaan ben, ik heb geen minuut gewacht om die dadertherapie mogelijk te maken. Maar we moeten natuurlijk kijken hoe we dat gaan doen. Er zijn heel wat organisaties die dat vandaag doen, maar dat is niet verplicht, dat is niet gestructureerd. Vandaar dat wij ook in Nederland, waar men daarmee veel verder staat, zijn gaan kijken hoe men dat doet. Wij hebben de organisaties bevraagd.

Ik kan helaas ook niet toveren, ik zou dat willen, ik zou ook willen dat wij daar veel verder in stonden, maar ik ben ervan overtuigd dat die middelen daar naartoe moeten gaan. Ik voel mij daarbij ook gesterkt door heel wat collega's in de commissies die mee aan die kar trekken. Wij zullen zeer binnenkort ook de nodige structurele en wetenschappelijk onderbouwde – dat is heel belangrijk – dadertherapie naar voren brengen.

Wat er vandaag de dag gebeurt is dat zedendelinquenten gewoon de samenleving binnengelaten worden na strafuitzetting. Inderdaad, collega's van het Vlaams Belang, straffen is belangrijk, effectieve straffen zijn zeer belangrijk.

Maar als je dat niet doet met een daderbegeleiding, ben je een vogel voor de kat als samenleving. Je moet inzetten op die veilige samenleving. *(Opmerkingen van Adeline Blancquaert en Sam Van Rooy)*

Daarom heb ik daarnet ook gezegd: én én. Ik zeg hier gewoon wat wij vanuit het Vlaamse Justitiebeleid gaan doen, waar wij bevoegd voor zijn, en dat is die verplichte risicotaxatie en ten tweede die dadertherapie. Ten derde is er ook verwezen naar slachtoffers, collega Van den Bossche. Dat is een bevoegdheid van mijn collega Beke, maar ik kan maar een ding zeggen: ik hoop gewoon dat met het beleid van de komende jaren er zo weinig mogelijk slachtoffers gemaakt worden.

Maar als er slachtoffers zijn, ben ik er wel van overtuigd dat ze op één adres het best mogelijk worden opgevangen, en dat zijn die Zorgcentra na Seksueel Geweld. Ik wens het echt niemand toe, maar als er zo iets vreselijks gebeurt, ben ik ervan overtuigd dat de psychologen, de forensische verpleegkundigen en de gynaecologen die aanwezig zijn in die zorgcentra, elke dag het beste van zichzelf geven. Ik denk dat ze daar wel op hun plaats zijn. Ik bekijk momenteel wel wat ik vanuit Vlaanderen nog extra kan doen om die slachtoffers binnen die zorgcentra nog beter op te vangen. Die oefening loopt dus vandaag nog.

Katrien Schryvers (CD&V): Het voorkomen van en de aanpak van seksueel geweld moet absoluut een grote prioriteit zijn. Ik heb het over heel de keten, over preventie, over politionele en justitiële aanpak, over bestraffing, over opvolging van daders, over opvang en begeleiding van slachtoffers.

Dat is een taakstelling over de verschillende overheden heen, over de verschillende bevoegdheidsdomeinen heen. Als overheid zijn we verplicht – mensen hebben daar recht op – daar een prioriteit van te maken en daar voldoende middelen voor te voorzien. Laat ons daar samen werk van maken.

Carina Van Cauter (Open Vld): Collega's, minister, ik wil eindigen met een woord van dank en respect aan de ouders van Julie. Ze hebben in deze ongelooflijk moeilijke situatie de kracht gevonden om op een serene manier ons allemaal een geweten te schoppen. Ik hoor dat over de partijgrenzen heen, op alle banken, dat men daadwerkelijk deze problematiek wil aanpakken. Als zij in één ding geslaagd zijn, is het om – de levenshouding van hun dochter indachtig – op een positieve manier om te gaan met de dingen. Laat ons nu samenwerken en niet verder polemiseren, om dit tot een goed einde te brengen. Ik wens u veel succes en veel moed. *(Applaus)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Joris Nachtergaele aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de stagnerende waterkwaliteit van de Schelde

De voorzitter: De heer Nachtergaele heeft het woord.

Joris Nachtergaele (N-VA): Voorzitter, minister, er is goed nieuws en slecht nieuws wat betreft de kwaliteit van het water van de Schelde. Het goede nieuws is dat die er de laatste jaren op vooruit is gegaan. Het slechte nieuws is dat we de Europese normen niet halen. Wat betreft de Bovenschelde worden we beoordeeld als ontoereikend, wat betreft de Benedenschelde is het ronduit slecht.

De oorzaken zijn bekend: die liggen uiteraard in domestieke redenen, bij industrie en landbouw. Er is ook de problematiek van de grensrijvieren, namelijk de Grote en de Zwarte Spierebeek. Ook ik heb dat moeten ontdekken.

Ik heb begrepen dat men via het stroomgebiedbeheerplan al samengezeten heeft met de andere partners, namelijk Frankrijk en Wallonië, om te kijken wat daar aan kan gebeuren. Men heeft een aantal acties opgelijst.

Ik zou graag het volgende van u weten. Wat heeft dat overleg met Frankrijk en Wallonië opgeleverd? Hoe zultu daarmee aan de slag gaan?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega Nachtergaele, water stopt niet aan de grens, zoals u weet. Uit metingen van de Vlaamse Milieumaatschappij blijkt inderdaad dat het niet goed gaat met de waterkwaliteit. We hebben in het verleden – en we zullen dat blijven doen – aangedrongen bij de collega's van Wallonië en Frankrijk om hun verantwoordelijkheid op te nemen voor de waterlopen waarvoor zij bevoegd zijn en die zij beheren. We doen dat ook via de internationale Scheldecommissie, we doen dat nu tijdens lopende besprekingen over het stroomgebiedbeheerplan 2020-2027. We plannen verder ook nog een Vlaams actieprogramma om ons deel te doen. Ik hoop dat ik dat ook mag verwachten van de andere collega's voor hun deel.

Joris Nachtergaele (N-VA): Minister, ik lees of hoor dat alle actoren ambitieuzer zouden moeten zijn willen we die doelstelling halen, ook wij, maar ook de Waalse overheid. Heel concreet wat betreft die vervuiling door die twee zijrivieren: kunt u mij zeggen of er concrete metingen zijn? Wat is het gevolg van die vervuiling? Zijn er meetpunten zodat we weten wat er eigenlijk aan de hand is?

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. U weet dat ik over deze problematiek twee schriftelijke vragen heb gesteld. Ik vind het goed dat dit ook eens in deze plenaire vergadering aan bod komt.

We hebben het hier daarnet ook gehad over de wateroverlastproblematiek. In verband met de waterkwaliteit wijst u er heel duidelijk op dat er een verbetering op komst is. De collega heeft heel terecht aangehaald dat de waterkwaliteit slecht of ontoereikend is. Ik was toen een beetje geschrokken. Ik had gehoopt dat we al een beetje beter nieuws gehad zouden hebben.

U verwijst ook naar de realisatie van overstromingsgebieden, die ook in de resolutie over de wateroverlastproblematiek stonden, waar uw collega-minister daarnet over werd bevraagd. Ik hoop natuurlijk dat u daar ook snel werk van gaat maken.

De Leie komt niet aan bod, maar ook daar is nog heel wat werk aan de winkel. Dat gaan we uiteraard toekomstgericht verder opvolgen in de commissie.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Collega, u zegt dat het beter gaat met de waterkwaliteit van de Boven- en de Beneden-Schelde. Nu, de toestand is nog altijd ontoereikend voor het ene en slecht voor het andere. Dat is helemaal niet goed.

In het kader van Europese programma's is het inderdaad de bedoeling om tegen 2027 een aantal waterlichamen een goede waterkwaliteit te bezorgen. Ik heb begrepen, minister, ook uit een vraag die ik aan u gesteld heb, dat u dat niet zult doen voor dit waterlichaam. Ik zou u toch willen vragen, omdat de Schelde zo belangrijk is, om een tand bij te steken en ervoor te zorgen dat ook de Beneden-Schelde aan een goede waterkwaliteit tegemoet gaat komen tegen 2027. Ik denk dat Vlaanderen dat verdient en dat het heel erg belangrijk is om dat ook te doen. *(Applaus bij Groen)*

Minister Zuhal Demir: Collega Danen, u hebt mij misschien verkeerd begrepen. Ik zeg heel duidelijk dat er een Vlaams actieprogramma komt. We zijn dat aan het opzetten, wat betreft ons deel. Want ik kan moeilijk in Wallonië of in Frankrijk de waterlopen die zij beheren ... ik denk dat ze dat ook niet zullen appreciëren, ze zullen mij misschien zelfs buiten zetten. Ik kan dat niet doen, vandaar dat ik zeg dat er voor datgene waar wij bevoegd voor zijn, een Vlaams actieprogramma komt. Maar voor de waterlopen waar Wallonië en Brussel voor bevoegd zijn en die zij beheren, kunnen wij niet meer doen dan erop aandringen – en wij doen dat ook, in die Internationale Scheldecommissie – dat ze ook hun verantwoordelijkheid nemen. We gaan dat ook doen lopende de besprekingen over de stroomgebiedbeheerplannen.

Collega Nachtergaele, uit metingen van de Vlaamse Milieumaatschappij blijkt heel duidelijk dat de toestand niet verbeterd is.

Joris Nachtergaele (N-VA): Bedankt, minister en collega's.

Ik stel vast dat u die problematiek echt wel ter harte wilt nemen, minister. En dat is terecht, want de Schelde is een van onze belangrijkste waterwegen, niet alleen op het vlak van ecologie, maar ook op het vlak van drinkwaterwinning.

U spreekt over de Internationale Scheldecommissie. Ik denk dat er volgend jaar zeker een opportuniteit is om grote stappen vooruit te zetten, aangezien wij daar als Vlaanderen de leiding in gaan nemen voor de volgende twee jaar. Bedankt voor uw aandacht voor deze problematiek. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: Collega Nachtergaele, mag ik u bij dezen feliciteren voor uw eerste actuele vraag aan het spreekgestoelte. (*Applaus*)

De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Celia Groothedde aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over kindermishandeling en de documentairereeks 'Als je eens wist'

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, ik denk dat er gisteren heel veel mensen zullen hebben geslikt toen ze de documentaire van Hilde Van Mieghem zagen. De drie afleveringen staan nu online. Ik heb ze alle drie bekeken, u waarschijnlijk ook.

Er zullen ook heel veel mensen gebeurtenissen hebben herbeleefd, want dit betreft ook heel veel mensen. Er is in Vlaanderen eigenlijk weinig objectief onafhankelijk onderzoek, maar internationaal wordt er geschat dat het, wat ernstig misbruik betreft, gaat om 3 procent van alle kinderen en jongeren. Dat betekent in Vlaanderen ongeveer 46.000 kinderen en jongeren. Dat is een stad ter grootte van Dendermonde. Dat is waar we naar kijken. Peter Adriaenssens zei: eentje in elke klas. En heel vaak – ik heb het nu over ernstig misbruik – wordt die mishandeling ook gebagatelliseerd. Tegenwoordig, wordt er gezegd, gaat het veel vaker over emotioneel misbruik. En dat wordt in Vlaanderen heel vaak weggeveegd.

We hebben het er ook op een bagatelliserende manier over. Er rust een heel groot taboe op een pedagogische tik, wat uiteindelijk kinderen slaan is. Dat wordt ook nog altijd weggeveegd.

Minister, ik zou het willen hebben over dat taboe. Het zorgt ervoor dat er op dit moment op de maatschappelijke agenda nog altijd niet over kindermishandeling wordt gesproken. Er is ook geen lotgenotenvereniging die ervoor zorgt dat dit op de maatschappelijke agenda komt.

Wat er ook echt nodig is, is degelijk onderzoek in Vlaanderen om te weten waar we precies staan, waar we tegen aankijken. Wat er ook door slachtoffers, specialisten en hulpverleners wordt gevraagd, is dat er echt een kindreflex komt op het terrein op een heel brede manier, dat er van onderwijs tot cultuur, van jeugdhulp tot jeugdwerk wordt gezorgd dat mensen niet alleen bij een blauwe plek kijken naar wat ze voor dat kind of de jongere kunnen doen, maar dat er ook wordt gekeken naar signalen van ander misbruik, totdat er voor slachtoffers en plegers hulp komt die ze nodig hebben, want heel vaak zitten ze allemaal te wachten op langdurig herstel.

Minister, op welke manier gaat u ervoor zorgen dat het slachtoffer centraal staat en dat we dit taboe doorbreken? (*Applaus bij Groen, sp.a en de PVDA*)

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Veel mensen hebben waarschijnlijk net als ikzelf gisteravond met verwondering naar die uitzending op tv gekeken. Ik wil hulde brengen aan de makers van de reportage, maar vooral ook aan diegenen die de moed hebben gehad om na jarenlang zwijgen en het voor zich houden of misschien alleen delen met een partner, ervoor uit te komen. We kunnen niet genoeg inschatten op welke manier ze vandaag voor zovele anderen een voorbeeld zijn. Ze zijn een voorbeeld omdat ze zien dat daarover spreken helpt.

1712 is de hulplijn, en voor en na de uitzending werd er een pancarte getoond om de mensen daarmee op weg te helpen. Vandaag heeft die lijn letterlijk niet stilgestaan, integendeel. Het heeft ongelooflijk veel teweeggebracht en op zich is dat goed. Zoals u terecht hebt gezegd, is het misschien een van de laatste taboes in Vlaanderen, maar voor velen is het nog altijd wel een taboe. Vlamingen zijn 'binnenfretters', zegt men weleens, maar als het gaat over kindermishandeling, dan moeten we dat taboe weten te doorbreken.

In de professionele hulpverlening hebben we de voorbije jaren veel geïnvesteerd. Het budget voor de vertrouwenscentra kindermishandeling is gestegen van 5,5 miljoen euro in 2013 naar 6,7 miljoen euro in 2020. Daarnaast hebben we dit jaar ook nog 3000 euro extra geïnvesteerd in de chatbox 'Nu praat ik erover'. Met een bedrag van 82.000 euro willen we de mensen mee op weg helpen.

U hebt zelf gesproken over de kindreflex. Op het vlak van preventie is dat belangrijk. Het is een tool die we hebben ontwikkeld en die we verder zullen uitrollen. De middelen die we hebben gevraagd van de provinciale vertrouwenscentra, zullen we de komende twee jaar gebruiken om die kindreflex met de centra algemeen welzijnswerk (CAW's), maar ook samen met de spoeddiensten – ik ben in overleg met minister Demir om dat ook in de justitiehuisen te doen – verder te ontwikkelen.

Het is inderdaad een belangrijk instrument voor hulpverleners om te kijken hoe ze met ouders hierover kunnen spreken, en hoe de kinderen zelf en diegenen die ermee worden geconfronteerd, dit op een juiste manier een plaats te kunnen geven. Dus ja, we zullen die kindreflex de komende jaren verder ontwikkelen voor diegenen die het nodig hebben om dat laatste taboe, misschien een van de laatste taboes in Vlaanderen, mee te helpen doorbreken.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, ik hoor u spreken over verschillende zaken. Dat is een van de punten die de slachtoffers zelf net aanhalen. Ik heb gisteren eens doorgeklikt op de pancarte die werd getoond naar aanleiding van de hulpverlening. Wat gebeurt er nu als we zelf een melding doen, als we zelf zoeken naar informatie? Wel, binnen de paar minuten had ik acht tabbladen

openstaan. Ik deed het er niet om, ik stelde dat tot mijn verbazing vast. Allemaal verschillende initiatieven in verschillende organisaties. Dat is een van de punten die worden aangehaald: zorg voor een coherent beleid. Dit is niet denken vanuit slachtoffers.

In de tweede aflevering, die ook online staat, is er een rechter die zegt: 'Als ik een kind voor mij krijg dat hulp nodig heeft, dan is het eerst twee weken wachten op crisishulp. Daarna is het twee maanden wachten op een observatiecentrum. Als het kind psychiatrische hulp nodig heeft, dan moet ik twee jaar wachten.'

Minister, als wij plegers en slachtoffers eindelijk zo ver krijgen dat ze de moed hebben om naar het beleid te stappen, en u geeft dit als antwoord, dan is dat pure versnippering, terwijl wij een Expertisecentrum Kindermishandeling hebben. Waarom geeft u dat geen breder mandaat om ervoor te zorgen dat, wanneer slachtoffers en plegers naar de hulpverlening stappen, zij coherente hulp krijgen? *(Applaus bij Groen en de PVDA)*

De voorzitter: Mevrouw Wouters heeft het woord.

Suzy Wouters (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, het is heel belangrijk dat er voor deze slachtoffers hulp is en komt. Hoe vroeger kindermishandeling voorkomen of gestopt wordt, hoe minder schade kinderen oplopen en hoe meer kansen op herstel er in het gezin zijn. Minister, ik hoorde u net nog zeggen over het nummer 1712, dat het een nummer is voor alle vormen van geweld, dus ook voor kindermishandeling. Dat nummer heeft vandaag nog niet stilgestaan. Ik heb gisteren in de commissie een vraag om uitleg gesteld over de bereikbaarheid van dat nummer, want het is 's avonds en tijdens het weekend niet bemand. Minister, bent u bereid om te onderzoeken of er geen gelijkwaardige vrijwilligersstructuur zoals bij de Zelfmoordlijn 1813 kan worden uitgewerkt zodat de hulplijn 1712 ook 's avonds en in het weekend bereikbaar is voor de slachtoffers?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Voorzitter, bij het zien van een documentaire zoals die van gisteravond, worden we allemaal stil. Ik heb heel veel appreciatie voor de mensen die daar vaak na jaren eindelijk over durven te praten. Dan is de vraag hoe we dat in de toekomst kunnen voorkomen en hoe we zo preventief mogelijk kunnen werken. Hoe kunnen we mensen die iets zien, ertoe bewegen om dat te melden? We zien dat zowel bij gewone mensen als bij hulpverleners er op dat vlak vaak terughoudendheid is. Het is van belang om mensen ervan te doordringen dat we allemaal een stuk verantwoordelijkheid dragen, iedereen die ook maar iets ziet. We leggen de puzzelstukjes veel te weinig bij elkaar. Ook hulpverleners doen dat. Scholen, CLB's, OCMW's, kinderopvang en dergelijke meer zien vaak maar een heel klein stukje en grijpen daarom niet in. Hoe kunnen we hen erin godsnaam van doordringen dat je beter veel meldingen doet zonder dat ze nodig zijn dan een keer te laat? Daar moeten we samen echt werk van maken.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Het is hier al heel vaak gegaan over kindermishandeling, en terecht. Als je de cijfers ziet, val je letterlijk van je stoel. De campagne van 1712 is zeer goed. Ik denk niet dat het bij een eenmalige campagne moet blijven, maar dat ze elk jaar moet worden herhaald.

Gisteren hebben we ook gezien dat volwassenen die als kind mishandeld zijn, ook noden hebben. Zij hebben nood aan zorg, nood aan ondersteuning en een vraag naar lotgenotengroepen. Die komen blijkbaar heel moeilijk van de grond. Vanuit Welzijn hebben we daar nog wel wat huiswerk te doen. Minister, wat bent u van plan om hierrond te ondernemen?

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (sp-a): Minister, een aantal collega's, waaronder mevrouw Schryvers, zeggen terecht dat mensen sneller een melding zouden moeten doen of misschien eens zouden moeten gaan praten over indrukken die ze krijgen wanneer ze zien dat kinderen zich plots anders gaan gedragen of wanneer ze zich zorgen maken. We hopen allemaal dat die tv-reeks mee zal zorgen voor een ander soort bewustzijn bij mensen, dat mensen sneller hulp zullen zoeken en melding zullen maken.

Minister, u hebt bespaard op de vertrouwenscentra en op het Expertisecentrum Kindermishandeling.

Indien het zo zou zijn dat meer mensen hun toevlucht zoeken tot die centra, met hun bezorgdheden, met hun vragen om hulp, dan mag ik toch aannemen dat u bij de begrotingscontrole de budgetten zodanig zult aanpassen dat die mensen niet hoeven te wachten tot er een plekje is, maar meteen gehoord kunnen worden.

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Ik wil me aansluiten bij mevrouw Groothedde en de andere collega's die hier gesproken hebben. Het is inderdaad belangrijk dat er een grondige aanpak komt, naar aanleiding van die tv-reeks. Het is enorm belangrijk dat de openbare omroep zo'n reeks maakt. Nog belangrijker is dat de mensen die getuigen – dat is zeer moedig omdat er nog een enorm taboe rond heerst – dat taboe proberen te doorbreken en dat maatschappelijk debat op gang proberen te brengen. Ik maak mij zorgen omdat er vandaag net op de vertrouwenscentra kindermishandeling (VK's) bespaard wordt, terwijl we tegelijkertijd ook hopen dat zo'n reeks voor een maatschappelijk debat zorgt, dat meer mensen naar buiten durven te komen met hun verleden van kindermishandeling en kindermisbruik en dat mensen sneller aan de alarmbel zullen trekken als zij signalen zien van kindermishandeling.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, een van de getuigenissen van gisterenavond die is bijgebleven, is toch wel die van een meisje dat, als ze wordt opgenomen omdat ze aan anorexia lijdt, vertelt dat ze zich zorgen maakt over haar zus en de thuissituatie waarin zij zich bevindt. Pas op dat ogenblik wordt er gekeken naar wat er bij haar thuis eigenlijk gebeurt. U zegt dat u de Kindreflex, die vandaag in de geestelijke gezondheidszorg (ggz) al is uitgerold, wilt uitbreiden naar spoedafdelingen, CAW's en justitiehuisen. Dat is goed. Daar staan wij achter, maar er is ook nog heel veel werk om die Kindreflex binnen de integrale jeugdhulp zelf uit te rollen. Maak daar alstublieft werk van, minister.

Dan wil ik nog een tweede punt maken. In de reeks getuigt een kinderarts dat heel veel ouders in de vrijwillige hulpverlening willen blijven en dat ze daarom een aantal feiten toegeven. Door een soort quid pro quo wordt er dan niet naar het parket gestapt. Ik denk dat wij onze hulpverleners toch ook moeten duidelijk maken dat het niet alleen de ouders zijn die kunnen beslissen of ze in de vrijwilligheid blijven, ja dan neen. Ik zou u willen aansporen, minister, om die handelingsverlegenheid te overwinnen en af en toe gedwongen hulp in te zetten, en om hiervan werk te maken bij onze hulpverleners.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Hier zijn veel terechte opmerkingen gemaakt. U hebt over het landschap gesproken, de provinciale vertrouwenscentra of VK's en het Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling (VECK). We hebben daarnaast ook nog de ondersteuningscentra jeugdzorg (OCJ's). Ik denk dat het juist is dat we moeten zorgen dat we in het landschap van die hulpverlening de best mogelijke

organisatie hebben die het meest openstaat voor diegenen die die hulp nodig hebben. Dat is ook het traject, de oefening die we zullen volgen.

Als we het over de Kindreflex hebben, dan zullen we die via het VECK, dat pas is opgericht, verder uitrollen. Dat zal, wat mij betreft, in de toekomst daarin een belangrijke rol moeten spelen. Hier is gesproken over de besparingen. Het voorbije jaar is in die zin meer dan een vijfde van het budget naar die vertrouwenscentra gegroeid. We hebben inderdaad een inspanning gevraagd en het is met die inspanning dat we die Kindreflex met het VECK kunnen ontrollen, omdat het zo belangrijk is dat we dit naar de hulpverleners en de ouders toe bespreekbaar kunnen maken. Die middelen zullen daarvoor ingezet worden.

De lotgenotengroepen vormen een belangrijk thema. De vraag over wat nu de precieze rol is die de overheid daarin moet spelen, zal ik samen met de verschillende partners bespreken. Ik zit rond de tafel met het VECK en met de verschillende experts om te kijken hoe we in het landschap, in de verhouding tussen de OCJ's, de VK's en het VECK, ervoor kunnen zorgen dat die beter op elkaar afgestemd worden, want dat kan. Ten tweede is er de vraag welke specifieke ondersteuning we op dat vlak aan lotgenotengroepen kunnen geven.

Last but not least is er, zoals mevrouw Schryvers heeft gezegd, een rol weggelegd voor de samenleving. Dat is de eerste belangrijke rol: het bespreekbaar maken. De hulpverlening moet er zijn. We zullen daar in de toekomst nog verder in investeren. We hebben 60 miljoen euro in de jeugdhulp, die we de volgende jaren zullen uitrollen.

Dus wanneer daar extra middelen naartoe moeten gaan, dan zullen we dat doen, als we eenmaal alles goed op een rijtje hebben gezet, en wat mij betreft liever vandaag dan morgen. Maar bovenal – en daarom zijn deze reportages ook zo waardevol – is het een zaak van de samenleving, is het een zaak van ons allemaal. Als we zien – in onze families, bij de burens, op school, in de vereniging of waar dan ook – dat er dingen zijn waarvan we voelen dat het niet klopt, dan moeten we dat aanpakken, dan moeten we dat aanklaarten en dan moeten we ervoor zorgen dat de slachtoffers daarvoor de juiste weg weten te vinden.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, er is veel waarop u niet hebt geantwoord. U hebt het niet gehad gehad over onderzoek in Vlaanderen, wat nochtans heel erg nodig is. U hebt het over investeren in organisaties, maar waarover u het niet hebt gehad – nochtans hebben we daar hier al over gedebatteerd – is de 92.000 euro die bespaard wordt op de vertrouwenscentra. *(Opmerkingen van minister Wouter Beke)*

U hebt het niet gehad over de CAW's, waarop u bespaart, waar nochtans laagdrempelige hulp wordt geboden aan slachtoffers en aan plegers. U hebt het niet gehad over de centra geestelijke gezondheidszorg, die 1,4 miljoen euro moeten besparen, waardoor daar in 2020 tweeduizend kinderen en jongeren minder aan de slag zullen kunnen gaan. Dat zijn nochtans laagdrempelige plekken waar hulp kan worden geboden.

Minister, u hebt nu een mandaat. U hoeft niet in retoriek op te gaan. U hoeft niet via steekvlampolitiek te werken. U moet nu echt dringend aan de slag. Want er zijn heel veel mensen in de maatschappij die op dit moment achter u staan. U hebt een momentum. Gebruik het! *(Applaus bij Groen en de PVDA)*

De voorzitter: Collega Groothedde, mag ik ook u feliciteren met uw eerste actuele vraag op dit spreekgestoelte. *(Applaus)*

De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Katja Verheyen aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het verhoogde cocaïnegebruik in Vlaanderen

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, De Tijd – u allen bekend – had het vorig weekend uitvoerig over het verontrustend cocaïnegebruik hier in Vlaanderen. Het artikel in kwestie had het onder meer over de marktwerking bij de cocaïnehandel tussen de dealer en de gebruiker, over dealers en gebruikers die zelfs volledig digitaal gaan, met recensies over de kwaliteit van de cocaïne die online geplaatst werden. Kortom, cocaïne die eigenlijk sneller geleverd wordt dan een pizza. Liberale marktwerking op zijn best, denk ik.

Collega's, alle gekheid op een stokje: dit is echt niet om mee te lachen. Het is volgens mij echt wel een zeer problematische situatie. We zien niet alleen dat het gebruik van cocaïne meer en meer genormaliseerd wordt, we zien ook dat, terwijl in het verleden het cocaïnegebruik zich vooral beperkte tot het uitgaansleven en de rijkere gebruikers, nu het cocaïnegebruik meer en meer zijn weg vindt naar alle lagen van deze samenleving, naar de gebruiker die professioneel alles uit zichzelf wil halen en daarom een grammetje cocaïne gebruikt. Dat grammetje cocaïne, dat op den duur niet meer voldoende is, waardoor men meer en meer grammen verslavende cocaïne per dag nodig heeft.

Uit onderzoek blijkt – als ik me niet vergis – dat 8,3 procent van de mannen tussen 25 en 34 jaar onlangs nog cocaïne gebruikt heeft. Het algehele gebruik van cocaïne is de laatste tien jaar meer dan verdubbeld. Dat gaat van 0,8 procent naar 1,7 procent. Beste collega's, dat gaat over bijna twee op de honderd mensen die cocaïne gebruiken.

Minister, mijn concrete vraag aan u luidt als volgt. Ondanks het Vlaams preventiebeleid, zien we toch wel een forse toename van het cocaïnegebruik. Vindt u dat het huidige preventiebeleid in Vlaanderen nog voldoende toereikend is? Hoe gaat u dit, indien nodig, veranderen?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega, het drugsgebruik is verontrustend. U hebt het zelf ook aangegeven. De cijfers stijgen. De gemiddelde cijfers zijn een pak lager dan die voor mannen tussen de 25 en 34 jaar, maar desalniettemin stijgen ze. Dus moeten we daar ook naar handelen.

Dat vraagt een totaalaanpak, want het zit bij preventie, bij veiligheid, bij de aanpak van de drugshandel, bij de bestraffing, enzovoort. Wij hebben een thematische vergadering 'Drugs'. Ik zal daar dat thema aan bod laten komen, samen met de collega's, over de verschillende bevoegdheden heen, om uit te zoeken hoe we daar verder kunnen naar handelen.

Zelf gaan we onze beheersovereenkomst, die we hebben met het Vlaamse expertisecentrum Alcohol en andere Drugs (VAD) en die ik deze week nog voor 2020 heb vernieuwd, voor 3,3 miljoen euro, ook in de toekomst evalueren, om te zien waarop we de komende periode verder moeten bijsturen. Het gaat over het gebruik van drugs op het werk, in het uitgaansleven, op andere plaatsen. Het is dus een veelzijdige problematiek en een bezorgdheid van ons allemaal. We zullen dit thema, met het oog op de vernieuwing van de beheersovereenkomst en de doelstellingen die we daarin willen formuleren, mee aan bod laten komen.

Katja Verheyen (N-VA): Minister, dank u voor het duidelijke antwoord. U noemt al een aantal maatregelen en initiatieven op. Ik ben daar heel blij mee. Ik

ben ook blij dat u het probleem erkent, want het is zeker bij bepaalde doelgroepen in deze maatschappij echt wel een probleem.

De verschillende maatregelen mogen niet versnipperd raken. Is het een optie om de maatregelen te bundelen in een soort van globaal actieplan en daar dan mee van start te gaan?

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maaïke De Rudder (CD&V): Uiteraard is het stijgende cocaïnegebruik bij adolescenten en jonge volwassenen een grote bezorgdheid, waar we zeker rekening mee moeten houden. Ik denk dan vooral aan het gemak waarmee die drugs te verkrijgen zijn.

Minister, u verwijst naar de studie van VAD. Daarin werd ook een leerlingenbevraging georganiseerd. Daaruit blijkt dat bij jongeren van 12 tot 18 jaar een verontrustend gebruik van cocaïne is vast te stellen. Bij de 7500 bevroegde jongeren bleken er 45 het afgelopen jaar cocaïne te hebben gebruikt. Dat lijkt misschien niet veel, maar het is toch verontrustend. Je geraakt er gemakkelijk aan en blijktbaar is ook de kostprijs van 50 euro voor 1 gram niet onoverkomelijk.

Minister, welke bijkomende maatregelen kunnen we nog nemen, in samenspraak met VAD, om in het bijzonder de jongeren te sensibiliseren voor de gevaren en de risico's van het druggebruik? Ik hoop dat u op de overlegmomenten die zullen plaatsvinden, ook het aspect van preventie bij jongeren uitvoerig kunt behandelen.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): We zien het druggebruik inderdaad steeds toenemen. Er is ook een verschuiving van het type drugs dat wordt gebruikt. Er lijkt een normalisering van cocaïnegebruik te zijn. We beseffen onvoldoende de risico's van cocaïne. We moeten vooral daarop inzetten. Als je in je omgeving een aantal mensen dat ziet gebruiken, denk je: 'Och ja, waarom zou ik dat niet eens proberen?' Als we onze jonge mensen meer die risico's willen doen beseffen, is het onze taak om een sensibilisering door te voeren.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Als er één stad is die het hardst lijdt onder de cocaïnehandel, dan wel Antwerpen. We hebben al vaak, over alle partijgrenzen heen, gediscussieerd over wat we daaraan moeten doen. Je moet enerzijds de aanbodzijde en anderzijds de vraagzijde hard aanpakken. De aanbodzijde zorgt voor misdaad en voor het infiltreren van misdaadgeld in de economie. Dat moet op federaal niveau hard worden aangepakt. Minister, als het gaat over de vraagzijde, dan wil ik u vragen om dit te behandelen als een prioritaire gezondheidswestie. Probeer te achterhalen waarom mensen gebruiken, wat de mechanismen zijn achter hun gebruik, welke profielen zij hebben en hoe dat beter in kaart kan worden gebracht. En dan moeten we weten welke gezondheidswinsten we willen realiseren. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat er minder vraag is, dat mensen cocaïne minder normaal vinden, dat ze doorhebben dat het gebruik ervan echt wel problematisch is, en dat ook de vraagzijde vermindert? Ook dat is nodig als we die strijd willen winnen.

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Voorzitter, het stijgend cocaïnegebruik verontrust ons uiteraard ook. We weten dat 10 tot 15 procent van de bevolking na eenmalig gebruik vatbaar is voor een verslaving. We spreken dan nog niet over het meermalig recreatief gebruik. Dat moet ons zorgen baren.

Het cocaïnegebruik brengt heel wat gezondheidszorgen met zich mee, zowel op korte als op lange termijn. Daarnaast zijn er nog heel wat maatschappelijke problemen. Daarnet is al verwezen naar het functioneren in onze maatschappij, maar ook naar de criminaliteit. Verslaafden moeten voorzien in middelen om hun verslaving te kunnen bekostigen.

Minister, het is in eerste instantie belangrijk dat er, naast een strenge bestraffing van de dealers en de invoerders, een goede zorg is voor de slachtoffers van de criminaliteit. Dat brengt me bij de Vlaamse bevoegdheden. Naast een betere preventie zouden we ook graag een groter aanbod zien van zowel vrijwillige als verplichte ontwenningstherapie. Dat moet dringend omhoog, want er zijn te weinig plaatsen. Zo kunnen we de slachtoffers van deze smeerlapperij helpen. Wat zijn uw plannen in dit verband?

Minister Wouter Beke: Drugs is een probleem. Zoals daarnet is gezegd, wijzigt de manier waarop drugs worden gebruikt. Dit is een maatschappelijk probleem en we moeten in eerste instantie als maatschappij ageren en reageren. Drugs gebruiken, is niet normaal. Het is voor niets goed. Het is niet goed voor de persoonlijke ontwikkeling, voor de gezondheid, voor de samenleving, voor de veiligheid en voor al die machinerieën die erachter zitten en daar winsten mee boeken. Het is maar voor één zaak goed, en dat is voor de criminaliteit. Ik denk dat we het erover eens zijn dat we een stevige aanpak moeten hebben.

Zoals ik heb vermeld, omvat de interministeriële conferentie een thematische vergadering over drugs. We zullen dat thema daar opnieuw aan bod brengen. VAD speelt een belangrijke rol met betrekking tot de manier waarop we ten aanzien van jongeren moeten communiceren, sensibiliseren en preventie aan bod brengen. Dat is natuurlijk ontzettend belangrijk. We zullen dat samen doen met het Vlaams Instituut Gezond Leven, want er is natuurlijk een gezondheidselement. Het tast de gezondheid fysiek en mentaal op alle vlakken aan. Wanneer we de nieuwe beheersovereenkomst maken en onze beleidsdoelstellingen op dit vlak formuleren, zullen we, samen met het Vlaams Instituut Gezond Leven en VAD, nagaan welke bijkomende acties we in dit verband kunnen nemen.

Katja Verheyen (N-VA): De drugsproblematiek gaat natuurlijk veel verder dan wat ik hier net heb aangehaald, maar ik denk dat we in het Vlaams Parlement van de gelegenheid gebruik moeten maken om te praten over zaken die we met de bevoegdheden van het Vlaams Parlement kunnen aanpakken.

Minister, u had het net over de gezondheid, en daar hebben ook andere sprekers het over gehad. We leven nu eenmaal in een tijd waarin iedereen heel gezond wil leven. We willen meer bewegen, meer sporten en gezond eten. Deze maand is het ook Tournée Minérale en willen we geen alcohol drinken. Toch zien we dat het gebruik van cocaïne en andere drugs erop vooruitgaat. Ik vind dat een gevaarlijke tendens. Ik heb er alle vertrouwen in dat u dit zult aanpakken.

De voorzitter: Mevrouw Verheyen, ik feliciteer u met uw eerste actuele vraag. *(Applaus)*

De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Lise Vandecasteele aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de betoging van de zorgsector op 5 maart

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister, ik hoor op het terrein van zorg en welzijn op veel plekken dat er een diep ongenoegen over uw beleid is. Het

ongenoegen is zo diep dat, na de acties die in december 2019 zijn gevoerd, op 5 maart 2020 opnieuw een betoging aan uw kabinet in Brussel is gepland om te trachten u op andere ideeën te brengen.

In december 2019 bent u al op enkele besparingen teruggekomen. U hebt de besparingen op de Zelfmoordlijn 1813 en op enkele andere preventieve gezondheidsprojecten teruggedraaid, maar het gaat veel breder dan dat. U bent nu ongeveer vier maanden minister en u bent erin gevlogen met forse besparingen. U hebt altijd gezegd dat u zou besparen, maar dat we dat op het terrein niet zouden voelen.

Ondertussen horen wij week na week signalen vanuit datzelfde terrein dat de besparingen die u doorvoert, groot effect hebben op het terrein en op de dienstverlening. Mijn vraag is: wanneer gaat u beginnen te luisteren naar die mensen op het terrein?

Ik kan heel veel getuigenissen brengen, maar omdat het vandaag dag van de psychologen is, zal ik het hebben over psychologen bij de centra algemeen welzijnswerk (CAW's). Dat zijn mensen die psychologische zorgen verlenen aan hen die nergens anders terecht kunnen. Zij zetten zich dag in dag uit hard in om die mensen te kunnen helpen, maar zien nu dat hun dienstverlening afgebouwd wordt door uw besparingen.

U hebt vorige week toegegeven dat uw besparingen toch voelbaar zijn op het terrein, maar u hebt niet geantwoord op de vraag waar die mensen die momenteel op de wachtlijst staan voor psychologische hulp bij de CAW's, naartoe moeten. Waar moeten die mensen naartoe? Dezelfde verhalen horen we bij mensen met een handicap, in de woonzorgcentra, bij de schuldhulpverlening, bij sociaal werkers, bij de steunpunten van sociaal werkers. En toch blijft uw mantra keer op keer: 'reculer pour mieux sauter'. Minister, die mensen op het terrein staan al met hun rug tegen de muur; ze kunnen geen stap meer achteruit zetten. Mijn vraag is: wanneer gaat u naar die mensen luisteren?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega, ik doe niets anders dan luisteren naar die mensen. Ik heb de voorbije weken van de verschillende sectoren zowel zorgverstrekkers als vertegenwoordigers van het personeel ontvangen, gezien en gehoord en ik heb hun ook uitgelegd wat we de komende jaren van plan zijn. Ik zal niet ontkennen dat er soms ongerustheid is en een stuk van die ongerustheid kan ik ook nog wel begrijpen. Op vraag van de voorzitter van het parlement heb ik eind december een powerpointpresentatie meegegeven over het nieuw beleid. U hebt die gevraagd, omdat er cijfers circuleerden over het nieuw beleid en jullie die wilden zien. Dat was geen enkel probleem. Ik zou graag hebben dat u die cijfers nu ook laat circuleren en niet alleen focust op de besparingen of inspanningen die we vragen.

Vragen we inspanningen aan de gehandicaptensector? Ja, voor ongeveer 41 miljoen euro. Daartegenover staat – en ik heb de powerpoint hier weer bij – 295 miljoen euro aan bijkomende investeringen in diezelfde sector. Vragen we inspanningen aan de jeugdhulp? Ja, voor ongeveer 2,8 miljoen euro, maar daartegenover staat 92 miljoen euro die we investeren in de jeugdhulp. Vragen we inspanningen van de mensen in de kinderopvang? Ja, voor ongeveer 5 miljoen euro, maar daartegenover staat 60 miljoen euro aan investeringen. U spreekt over de ouderenzorg, maar daarin gaan we 280 miljoen euro investeren. Dat is wat we de komende jaren gaan doen. De bijkomende middelen bedragen 1,2 miljard euro, zonder indexerings. Dat staat tegenover 90 miljoen euro aan besparingen.

Ik heb nooit gezegd dat die besparingen ficties zouden zijn. Dat heb ik nooit gezegd. Maar tegenover die 90 miljoen euro aan effectieve besparingen staat wel

1,2 miljard euro uitbreidingsbeleid, los van de indexering. Alles samen realiseren we de komende jaren 2 miljard euro groei. En ik zal in overleg met de verschillende stakeholders, de zorgverstrekkers en diegenen die het personeel vertegenwoordigen, kijken op welke manier we die middelen het beste kunnen inzetten, zodat alle Vlamingen met grote of kleine hulpvragen zo goed mogelijk geholpen worden.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister Beke, ik denk dat het belangrijk zal zijn dat er op 5 maart veel volk is. Wat ik problematisch vind, is dat u hier als een boekhouder blijft jongleren met allerlei cijfers: die cijfers hier, die cijfers daar, we investeren een beetje. Vandaag bouwt u dienstverlening af en u erkent dat ook, wat u lange tijd niet gedaan hebt. U bouwt dienstverlening af. Die mensen die op de wachtlijst staan voor psychologische hulp bij een CAW en die geen middelen hebben om elders te gaan of die met hun problematiek nergens anders terecht kunnen, waar moeten die mensen naartoe? U hebt nog altijd niet op die vraag geantwoord. Zorg en Welzijn gaat niet over cijfers, maar over mensen, mensen die hulp nodig hebben. En die hulpverleningen bouwt u vandaag af.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Minister, u blijft beweren dat u op structuren bespaart en niet op mensen. U zegt dat mensen dat niet zullen voelen. Wij weten dat dat onzin is. De mensen in de sector weten dat dat onzin is. Gisteren kregen we in de commissie Welzijn de Kinderrechtencommissaris op bezoek, met haar lezing van uw beleidsnota Welzijn. En het eerste punt dat zij daarin aanhaalt, is dat ze bezorgd is omdat die besparingen die u zult doorvoeren kinderen, jongeren en hun ouders wél zal treffen, en wel hier en nu. En dat is waarom die mensen uit de zorgsector op straat komen. Zij komen op straat omdat er in de vorige legislatuur al zo hard bespaard is dat het water hen aan de lippen is komen te staan en u hen nu kopje onder zult duwen. En die mensen staan daar niet alleen voor zichzelf, maar vooral omdat de armoede in Vlaanderen blijft stijgen en omdat zij voelen dat de mensen op het terrein, de mensen waarvoor zij het doen, nu nog verder de dieperik in zullen worden geduwd.

Dus stop met dat te beweren. Ga écht luisteren naar de mensen in de sector. Ga er op 5 maart misschien zélf naartoe. Luister naar die mensen en stel uw beleid fundamenteel bij. (*Applaus bij sp.a*)

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Mevrouw Vandecasteele, ik vond het zeer leuk toen ik u vorige week een keuze heb voorgelegd. Ik vroeg wat u zou kiezen. Het gaat natuurlijk om geld. U zit zeer in met de zorgsector. Het is niet de eerste keer dat u hier staat. Ik zit ook zeer in met de zorgsector. En we zijn allemaal – nietwaar, minister Beke? – op zoek naar geld. Daar gaat het uiteindelijk altijd om.

Dus ik geef u opnieuw een concrete keuze. De Vlaamse overheid geeft de komende vijf jaar 25 miljoen euro uit aan Malawi, een land in Afrika. Vindt u dat goed? Of zegt u: 'Nee, zo iets kan niet. Ik vind dat dat geld, die 25 miljoen, moet worden geïnvesteerd in onze eigen zorgsector.' Want alle beetjes helpen, nietwaar?

De voorzitter: Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Ann De Martelaer (Groen): Minister, de CAW's moeten 5 miljoen euro besparen. Dat betekent dat 52 voltijdsequivalenten moeten gaan. In verband met samenlevingsopbouw, lazen we vorige week dat de pionier van het straathoekwerk ontslagen werd en dat ook in andere provincies mensen ontslagen werden. We weten ook dat er moet worden bespaard op de overheadkosten van de

zorginstellingen. Zij besparen niet op de verwarming, ook daar moeten mensen afvloeien.

Je kunt je op den duur afvragen of we nog in staat zullen zijn om zorggarantie te geven, kwaliteitsvolle zorg. Minder mensen aan het werk betekent minder cliënten. Dat betekent ook een veel hogere werkdruk en meer problemen rond burn-out. U zegt wel dat u heel veel zult investeren. Maar mocht de sector dat geloven, zouden zij op 5 maart niet de straat op gaan.

Minister, ik denk dat er op dit moment genoeg alarmbellen afgaan. Binnenkort hebt u de begrotingsbesprekingen, de controle erop. Kunt u deze boodschap meenemen?

Minister Wouter Beke: Collega, als de mensen op 5 maart komen, dan zal ik hen ontvangen. Ik zal naar hen luisteren en met hen spreken. Want veel van wat hier vandaag wordt verteld, veel van wat die mensen en die organisaties vertellen, creëert absoluut nodeloos ongerustheid. Als we de komende twee jaar 2 miljard euro zullen investeren in Welzijn, zoals we de voorbije vijf jaar ook 2 miljard euro in Welzijn hebben geïnvesteerd, dan gaat dat telkenmale over de vraag hoe we mensen in kwetsbare posities maximaal kunnen helpen. Hoe kunnen we de organisaties het best daarop afstemmen? Dat is wat we in het verleden hebben gedaan en dat is ook hetgeen we in de toekomst zullen doen.

Collega, wat de CAW's betreft, heb ik inderdaad eind vorig jaar hier in dit parlement gezegd dat we ze, wat 2020 betreft, soelaas bieden en dat we in overleg zullen gaan. We zullen met hen spreken over de opdrachten die ze in de toekomst nog zullen doen en hoe ze die opdrachten het best kunnen vervullen.

U spreekt over het steunpunt Mens en Samenleving (SAM). Ik heb deze week samengezeten met de nieuwe directie van SAM. Dat was een zeer positief en constructief gesprek, over de vraag hoe we ervoor kunnen zorgen dat de ondersteuning in de toekomst het best kan geschieden. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat dat het meest effect zal hebben op het terrein? Met het oog op de nieuwe beheersovereenkomst zijn we daarover aan het spreken en mee aan het onderhandelen.

Maar aan de ene kant vraagt het parlement telkens: 'Gebruik overleg, ga met de mensen spreken, ga luisteren, neem er uw tijd voor.' En aan de andere kant zegt men: 'We willen nu weten, hier en daar en waar, dat die middelen, die bijkomende middelen van 1,2 miljard euro, de komende jaren zullen worden ingezet.' Ik zal er mijn tijd voor gebruiken. Ik zal er mijn tijd voor gebruiken om rustig met hen te spreken, rustig te luisteren en te kijken wat de prioriteiten zijn. En ik zal voor elke euro opnieuw vechten.

Dat hebben we gedaan bij de regeringsonderhandelingen: 550 miljoen euro. Dat hebben we gedaan bij de opmaak van onze beleidsnota en de meerjarenplanning: 600 miljoen euro erbij. In totaal is dat bijna 1,2 miljard euro. Dat hebben we gedaan toen de eenmalige middelen moesten worden besteed: opnieuw, 4,75 miljoen euro. Dat zullen we telkenmale doen als we de kans en de gelegenheid daarvoor hebben, en daarbuiten. *(Applaus bij de meerderheid)*

Lise Vandecasteele (PVDA): Het is werkelijk ongelooflijk, ik vind het zelfs verbijsterend, hoe u doof blijft voor de signalen vanop het terrein. Dat was mijn tussenkomst. Daar ben ik mijn tussenkomst mee begonnen. Ik heb u heel concreet gevraagd wat die mensen moeten doen die op de wachtlijst staan, wat die mensen moeten waarvan de dienstverlening vandaag wordt afgebouwd. Waar moeten die mensen vandaag naartoe? U blijft spreken over cijfers. U blijft spreken over zogezegd uitbreidingsbeleid. Wat u doet, is een uitbreidingsbeleid van wachtlijsten, en dat is niet wat de mensen in Vlaanderen nodig hebben. U moet naar de mensen

kijken, niet naar de cijfers. U bespaart. U moet luisteren naar het terrein. Daar wordt de dienstverlening afgebouwd, en daar moet worden ingegrepen.

Er zal veel volk moeten zijn op 5 maart om tot u te laten doordringen dat die besparingen moeten worden gestopt. (*Applaus bij de PVDA en Groen*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Maxim Veys aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over woonoplossingen voor de meest kwetsbaren

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Beke.

De heer Veys heeft het woord.

Maxim Veys (sp.a): Collega's, vandaag – en gisteren – vindt er in Gent een belangrijke bijeenkomst plaats. Dat is een bijeenkomst van het Europees project ROOF, een heel toepasselijke naam, want dat project, dat Gent samen met acht andere Europese steden trekt, heeft een nobel doel: 'ending homelessness', een oplossing zoeken voor het probleem van dakloosheid. Die oplossing is mogelijk. Het klinkt ambitieus, maar dit is ook haalbaar. Het is zeker haalbaar als we zien waar Gent de mosterd haalt. Dat is – het zal niemand verbazen – het Noorden, hetzelfde Noorden waar Vlaanderen beweert naar te kijken voor oplossingen om een sterkere regio te kunnen zijn. Finland, dat qua aantal inwoners ongeveer zo groot is als Vlaanderen, heeft de structurele dakloosheid weggewerkt. De noodopvang is er tot een minimum herleid. Woonoplossingen die duurzaam zijn, werden uitgewerkt voor de doelgroep. Er is geen structurele dakloosheid meer.

Dus, het kan. Hoe hebben ze dat gedaan? Heel simpel, door een plan met duidelijke doelstellingen, met duidelijk daaraan gekoppelde middelen en met goede cijfers, zaken die we tot op vandaag in Vlaanderen niet zien. Nochtans hebben onze bureaus van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest wel een ambitieus beleid. Die spenderen niet minder dan 14,8 miljoen euro om de dakloosheid te bestrijden. Collega's, het kan niet zijn dat er in 2020 en in een regio zo rijk als Vlaanderen nog mensen op straat moeten slapen. Ik denk dat we het daar allemaal over eens zijn. We horen vanop het veld dat dat er niet op verbetert. Sterker, het verergert, want steeds meer gezinnen komen terecht in daklozenopvang. Voor mijn fractie, de sp.a-fractie, is het dan ook essentieel dat alle beleidsniveaus in dit land een tandje bij zetten en zorgen voor woonoplossingen voor mensen die vandaag op straat moeten slapen. Als we dat niet kunnen, dan weet ik niet goed waarom we hier nog zitten. Dan kunnen we evengoed stoppen met politiek.

Minister, een simpele vraag: hoe evalueert u het onlangs afgelopen actieplan inzake dak- en thuisloosheid? Wat is de timing voor het nieuwe plan dat dit jaar moet worden opgeleverd? (*Applaus bij sp.a*)

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega, dak- en thuisloosheid is een belangrijk probleem, niet alleen omdat mensen geen dak boven hun hoofd hebben, geen vaste verblijfplaats hebben, maar ook omdat het natuurlijk onrechtstreeks inwerkt op de mensen. Het werkt in op hun gezondheid. Het werkt in op hun kansen op de arbeidsmarkt. Het werkt in door heel wat administratieve problemen die ze hebben omdat ze bijvoorbeeld geen sociale rechten kunnen vragen die ze anders wel kunnen vragen. Dus ja, dit is een belangrijk probleem.

U vraagt naar het actieplan inzake dak- en thuisloosheid. Dat is een bevoegdheid van mezelf, samen met collega Diependaele. We zullen daarover in overleg

treden in het kader van het actieplan inzake armoede dat we zullen opstellen en tegen oktober 2020 klaar willen hebben, en daarover ook de nodige doelstellingen naar voren brengen.

In de beleidsnota's zijn er al een aantal aanzetten gegeven wat de richting betreft waarin we ter zake zoeken. Ik denk aan de projecten van Housing First, de ontwikkeling van nieuwe woonvormen en inclusieve woonperspectieven voor bijzondere doelgroepen, waaronder ouderen, personen met een handicap en jongvolwassenen, de instroom van kansengroepen en kwetsbare doelgroepen in de sociale huisvesting enzovoort. Dat zijn de eerste bouwstenen die daarvoor zijn aangereikt, maar geef ons de kans om in het kader van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding tegen oktober 2020, zoals ook in de regelgeving is bepaald, hiermee naar het parlement te komen. Dan zal ik de precieze antwoorden op uw vragen kunnen geven.

Maxim Veys (sp.a): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is goed dat u beseft dat er een probleem is, het is goed dat u niet wilt dat mensen in 2020 in Vlaanderen op straat moeten slapen, het omgekeerde zou me verbazen. Ik heb u echter niet gehoord over de evaluatie van het voorbije actieplan, dat was nochtans ook duidelijk mijn vraag. Als we zien welk beleid de voorbije jaren is gevoerd, dan zijn wij zeer bezorgd en kunt u ons ook niet kwalijk nemen dat wij wat twijfelen aan die mooie woorden en goede intenties van de regering.

Een goed plan kan pas werken wanneer men dat kan funderen op degelijke cijfers. Ik heb de voorbije weken en maanden zowel u als minister Diependaele daarover bevraagd, en die resultaten zijn bedroevend, dat is het enige woord dat ik daarvoor kan vinden. Als ik vraag hoeveel mensen jaarlijks uit hun huis worden gezet, dan is het antwoord dat men het niet weet, dat daar geen duidelijke statistieken van zijn. Als ik vraag hoeveel mensen worden opgevangen in de noodopvang en of de capaciteit voldoende is, dan is het antwoord dat men dat niet weet omdat dat onvoldoende in kaart is gebracht. En als ik vraag hoeveel mensen uiteindelijk op straat belanden of leven, dan is het antwoord dat men dat niet weet omdat er geen telling gebeurt. Wat voor daklozenbeleid is dat dan eigenlijk?

U bent bevoegd voor de armoedebestrijding en u wilt die armoedebestrijding in alle beleidsdomeinen toepassen, heb ik begrepen uit uw beleidsnota. Welnu, daar zit een probleem, meer bepaald in het woonbeleid. Minister Diependaele wil immers het puntensysteem in de sociale verhuurkantoren (SVK's) afschaffen. Dat puntensysteem zorgt net voor een woonoplossing voor mensen met een hoge woonnood. Volgens onze berekeningen komt het erop neer dat 750 gezinnen extra op straat zullen belanden. Dat is toch krankzinnig. Het woonbeleid ondergraaft gewoon het daklozenbeleid. Hebt u daarover al gesproken met minister Diependaele? Wanneer zult u erkennen dat dit een probleem is voor die mensen die op straat moeten slapen? Wanneer zult u uw tanden eens laten zien? *(Applaus bij sp.a en Groen)*

De voorzitter: Mevrouw Moerenhout heeft het woord.

An Moerenhout (Groen): Minister, als u dak- en thuisloosheid wilt bestrijden, dan is het inderdaad, zoals u zegt, een goede piste om op Housing First in te zetten. Dat is voor mijn fractie ook het te volgen pad. Maar dan klopt het wat de heer Veys zegt, namelijk dat als u dak- en thuisloosheid echt wilt bestrijden, u ook moet zorgen voor samenhang in deze Vlaamse Regering en in het Vlaamse beleid.

In het Vlaams regeerakkoord dat u als voorzitter van uw partij mee hebt onderhandeld, staat dat u de SVK's op de schop wilt, terwijl dat net de verhuurkantoren zijn die ervoor zorgen dat de meest kwetsbaren in onze samenleving

worden opgevangen en niet op straat moeten wonen. Daarnaast wilt u samen met minister Diependaele een zwarte lijst voor huurders opmaken waardoor huurders die een paar keer niet kunnen betalen, gedurende drie jaar niet meer kunnen huren. Waar moeten die mensen dan naartoe? Die mensen zijn de facto aangewezen op de straat.

Minister, het heeft weinig zin om een plan voor daklozen uit te tekenen en aan de andere kant maatregelen te nemen die er net voor zorgen dat meer mensen op straat belanden. Ik wil u oproepen om terug te komen op die nefaste maatregelen. Dak- en thuisloosheid vallen onder de bevoegdheid van twee ministers, ik vraag u ervoor te zorgen dat die mensen dan ook tweemaal zo goed worden beschermd, zodat u niet hoeft te dweilen met de kraan open zoals u nu doet.

De voorzitter: Mevrouw Verheyden heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Minister, in het antwoord op een schriftelijke vraag die ik u heb gesteld, had u me de primeur al laten weten, namelijk dat er een nieuw plan zou komen in samenwerking met minister Diependaele. Dat is alvast een begin, en ik ben daar heel blij mee.

Ik heb u er in de commissie al meermaals op gewezen dat we een beter zicht op en betere cijfers over de thuis- en daklozen moeten krijgen. Meten is weten. Ik begrijp dat dat in deze context niet gemakkelijk is, maar met het beter in kaart brengen van de problematiek zullen we korter op de bal kunnen spelen. Dat komt de thuis- en daklozen, de meest kwetsbaren in onze samenleving, alleen maar ten goede. Ik wil ook uw extra aandacht vragen voor de jongvolwassenen die vaak te oud zijn voor de jeugdhulp en te jong voor het centrum algemeen welzijnswerk (CAW), voor de volwassen hulpverlening. Ik hoop dat daar nog meer aandacht naartoe zal gaan.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Ik wil graag tussenkomen om de thematiek die collega Veys hier aanhaalt, mee te kunnen onderstrepen, als ik daartoe de kans krijg. Ik vind het goed dat er zowel in uw beleidsnota als in de beleidsnota van uw collega bevoegd voor het wonen, heel expliciet over de muur wordt gekeken en dat u alle twee aangeeft de krachten te willen bundelen. Ik denk dat dat nodig is om deze complexe problematiek daadwerkelijk aan te pakken. Ook binnen het woonbeleid gaan er een heel aantal maatregelen zijn waarbij ik denk dat een armoedetoets een goed middel is. Als u dat kunt sterken om dat armoedebelief zo horizontaal en zo sterk mogelijk te voeren, ligt hier wel een heel goed voorbeeld van een complexe, brede en diffuse doelgroep die daar mogelijk baat bij zal hebben.

Minister Wouter Beke: Collega's, hier zijn verschillende vragen gesteld die terechte vragen zijn, die onder de bevoegdheid van mijn collega Diependaele vallen, maar die ik niet onder de mat wil vegen. Wij zullen die samen met collega Diependaele, met het oog op dit actieplan binnen het armoedebestrijdingsplan, dat we zullen klaarmaken tegen oktober 2020, opnemen en daar antwoorden over geven.

Cijfers zijn belangrijk. Er is ook een studie die ons duidelijkheid moet verschaffen wat de tellingen betreft, om dat in kaart te kunnen brengen. Dan zullen we inderdaad zien waar we staan en wat we het best als antwoord daarop geven.

U hebt ook gesproken over de noodopvang. Noodopvang is een lokale bevoegdheid: de lokale besturen hebben daar een verantwoordelijkheid, en ze nemen die verantwoordelijkheid ook. Ik wil er toch even aan herinneren dat dit Vlaams Parlement met de goedkeuring van de begroting voor ongeveer 1 miljard euro bijkomende middelen aan de lokale besturen gegeven heeft, via de groeïnorm

van het Gemeentefonds, via de responsabiliseringsbijdrage, via de open ruimte. 1 miljard euro! Ja, er is dus een probleem. Ja, we moeten dat aanpakken en iedereen moet daar een stuk van zijn verantwoordelijkheid in nemen, wij de onze en de lokale besturen ook de hunne.

Maxim Veys (sp.a): België heeft brons, maar in een slecht klassement. België staat op de derde plaats in Europa wat betreft de verhouding uithuiszettingen tegenover de bevolking. Bij ons in Vlaanderen worden elk jaar 12.000 gezinnen bedreigd met uithuiszetting. Hier in Vlaanderen wil de regering mensen met een hoge woonnood geen voorrang meer geven voor een sociale woning. Hier in Vlaanderen is er vandaag geen enkel plan dat dakloosheid lijkt op te lossen. Wij mogen dan ook hopen dat dat nieuwe actieplan – en het zal fameus moeten zijn – er komt en effectief doelstellingen en acties heeft. Vandaag zien wij enkel een beleid dat het probleem erger maakt dan een beleid dat zorgt voor oplossingen. Genoeg tijd verloren, het is tijd voor actie, het is tijd voor oplossingen, het is tijd voor een plan, een plan dat dakloosheid oplost, een plan dat ervoor zorgt dat er in 2020 niemand meer op straat moet slapen in Vlaanderen. *(Applaus bij sp.a, Groen en de PVDA)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ONTWERP VAN DECREET van de algemene rekening van de Vlaamse Gemeenschap en van de uitvoering van de begroting van de Vlaamse rechtspersonen zonder raad van bestuur voor het begrotingsjaar 2018 – 23 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet van de algemene rekening van de Vlaamse Gemeenschap en van de uitvoering van de begroting van de Vlaamse rechtspersonen zonder raad van bestuur voor het begrotingsjaar 2018.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Van Peteghem, verslaggever, heeft het woord.

Vincent Van Peteghem (CD&V): Beste collega's, zoals de traditie en het gebruik van dit parlement het voorschrijft, breng ik u hier vandaag met veel plezier en zeer grote vreugde het verslag over het ontwerp van decreet van de algemene rekening van de Vlaamse Gemeenschap en van de uitvoering van de begroting van de Vlaamse rechtspersonen zonder raad van bestuur, en dit voor het begrotingsjaar 2018. Wij hebben dit ontwerp besproken in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie, en aangezien ik ervan uitga dat u minstens het verslag diagonaal gelezen hebt, zal ik mij vandaag beperken tot een korte samenvatting.

De rekening van 2018 toont een gecorrigeerd vorderingensaldo met een overschot van 367,4 miljoen euro, wat een verbetering is ten opzichte van het beoogde vorderingensaldo van de begrotingsaanpassing 2018, die toen nog op 4,7 miljoen euro was ingeschat. Dit resultaat is onder meer het gevolg van hogere ontvangsten van de gewestbelastingen met 53 miljoen euro, hogere ontvangsten van de opcentiemen op de personenbelasting voor 100 miljoen euro, maar ook door de meerontvangsten van de geconsolideerde rechtspersonen voor 213 miljoen euro, waarvan de hogescholen en universiteiten voor 150 miljoen euro de grootste brok uitmaken.

De schuld daalde in 2018 van 23,32 miljard euro naar 23,18 miljard euro. Ook onze gewaarborgde schuld is gedaald, waardoor Vlaanderen een uitstekende 'double A rating' blijft behouden en ook onze outlook stabiel is en blijft. Deze

rekeningen werden uiteraard aan het deskundige oog van het Rekenhof onderworpen. Het rekeningenrapport dat zij opstellen geeft een antwoord op twee vragen. Geven de rekeningen een getrouw beeld van de werkelijkheid, waarbij het Rekenhof zowel kijkt naar de bedrijfseconomische rekening, de resultatenrekening als de ESR-rekening (Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen)? Is de begroting uitgevoerd zoals voorzien?

Over het algemeen kunnen zij concluderen dat het antwoord op beide vragen positief is, al hebben zij wel een aantal opmerkingen en verbeterpunten die zij naar voren schuiven en die ik kort samenvat in een viertal punten. Een eerste algemene opmerking gaat over de correcte waardering van een aantal specifieke activa. Zo zijn wegen, bruggen en fietspaden wel opgenomen in de bedrijfsboekhouding, maar gebeuren er geen waardeverminderingen ten gevolge van slijtage en gebruik. Ook de financiële vaste activa worden ondergewaardeerd, aangezien deze vaak tegen aanschaffingswaarde gewaardeerd staan, terwijl er dikwijls reeds latente meerwaarden zijn.

Een tweede opmerking omvat het ontbreken van voorzieningen in de bedrijfseconomische rekening. Een voorziening is een provisie voor toekomstige uitgaven die meer waarschijnlijk dan onwaarschijnlijk zijn. Een voorbeeld daarvan is een juridisch geschil waarvan de kans op verlies van de rechtszaak groot is. Op die ogenblikken – als er zulke uitgaven moeten gebeuren – dient er een voorziening aangelegd te worden, omdat zij invloed kunnen hebben op het toekomstige vermogen. Die voorzieningen worden tot op vandaag nog steeds niet aangelegd.

Een ander probleem dat het Rekenhof aanhaalde was het probleem met betrekking tot de jaarbegrenzing, waardoor bepaalde uitgaven niet in het correcte boekjaar geboekt werden. Subsidies zijn een klassiek voorbeeld van deze problematiek, aangezien het saldo van de subsidies dikwijls pas geboekt wordt in het daaropvolgende jaar en niet in het jaar waarop de subsidie betrekking heeft. Eerlijkheidshalve dient opgemerkt te worden dat dit een jaarlijks weerkerende beweging is, waardoor het nettoresultaat wel meevalt, maar dit jaar toch rond de 150 miljoen draait.

Een laatste algemeen punt van opmerking was dat de toelichting bij de balans en jaarrekening over 'Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen' te beperkt en dikwijls onvolledig is. Het Rekenhof drukte de hoop uit dat er in de toekomst ingezet zou worden op transparantie en leesbaarheid van de begroting, door onder andere deze niet in balans opgenomen rechten en verplichtingen mee te geven, net als een overzicht van de gebruikte waarderingsregels.

Het Rekenhof haalde wel aan dat er over deze punten verschillende keren op een zeer constructieve relatie overlegd werd met de Vlaamse administratie. Men stelde ook vast dat men enthousiast meewerkt aan de verbetering en de leesbaarheid van de rekeningen.

Op de tweede vraag die het Rekenhof zich stelde, namelijk of de begroting uitgevoerd is zoals voorzien, luidt het antwoord ook positief. Het Rekenhof vindt wel dat het jaarverslag te weinig duiding en toelichting geeft bij het gedeelte met betrekking tot de uitvoeringsrekening van de begroting. Interessant was ook de totale onderbenutting, het bedrag dat wel voorzien was maar uiteindelijk niet werd uitgegeven. Dit bedrag liep op tot meer dan een miljard euro, iets meer dan 2 procent van de totale uitgaven. De domeinen waar dit gebeurde waren divers, al was de grote hap toch wel voor de beleidskredieten Mobiliteit, waarbij bijna een half miljard euro aan middelen onaangewend bleef.

Zo ging het onder andere over de uitbouw van mobiliteitsknooppunten, werd het overkappingsfonds voor leefbaarheidsprojecten in stedelijke zones niet opgestart, en werd het Verkeersveiligheidsfonds, met een olopemd saldo bestemd voor

onder andere investeringen en subsidies die bijdragen tot verkeersveiligheid voor bijna 100 miljoen, niet aangewend. Zeker in het licht van de behoeften op het vlak van verkeersveiligheid is dit vreemd.

Op die opmerkingen van het Rekenhof heeft de minister uiteraard een reactie gegeven. Hij wees er vooral op dat er hard gewerkt is aan de verschillende opmerkingen en dat die ook zullen worden meegenomen in volgende begrotingen en rekeningen. Wat de jaarafgrenzing betreft, zijn er door de administratie al verschillende stappen genomen, onder andere het in kaart brengen van subsidies, de vereenvoudiging van het boek van te ontvangen facturen en de actualisering van de handleiding voor boekhoudregels. In de begroting 2020 worden trouwens ook zogenaamde 'overflowkredieten' voorzien, om eenmalig die situatie zo veel mogelijk recht te zetten.

Met betrekking tot de transparantie zal er volgend jaar gewerkt worden met de herwerkte inventaris op basis van de Vlaamse Adviescommissie Boekhoudkundige Normen. De adviezen die zij opgemaakt hebben, zullen verwerkt worden.

Met betrekking tot de voorzieningen duidde de minister dat die inderdaad tot aanbeveling strekken, maar dat ze bijzonder moeilijk zijn, aangezien "dergelijke rapportering, hoe zinvol ook, niet" – en ik citeer nu de minister – "prevaleert op de ESR-rapportering. Het verschil in aanrekening maakt het minder zinvol om voorzieningen aan te leggen. Volgens de ESR-regels geschiedt die immers pas bij een effectieve verplichting en niet bij een potentiële."

Nadien zijn er nog verschillende tussenkomsten en vragen gekomen van onze collega's Van dermeersch, Rzoska en Muyters, die voornamelijk focussen op het eerder aangehaalde ontbreken van de voorzieningen. Collega Van dermeersch vroeg zich onder andere af waarom er geen volledig beeld kon worden gemaakt, aangezien er vandaag nog steeds 170 rechtspersonen ontbreken in deze rekeningen.

Collega Rzoska pleitte er in ieder geval voor dat de jaarafgrenzing in de gaten wordt gehouden. Hij pleitte ook voor een correct beeld, zeker wat de subsidies betreft. Hij vroeg dat de oplopende onderbenutting en de niet-aangewende beleidskredieten zouden worden opgevolgd, zeker op het vlak van verkeersveiligheid.

Collega Muyters tot slot was bijzonder verheugd dat het Rekenhof het geschetste beeld correct noemt. De visies van het Rekenhof en de Vlaamse Regering verschillen zijns inziens weinig. Het gaat hoogstens om details. Maar ook hij stelt zich wel een aantal vragen over de voor 2020 aangekondigde correctie van de jaarafgrenzing.

Uiteindelijk werd het ontwerp van decreet van de algemene rekening aangenomen met acht stemmen voor bij vier onthoudingen. Tot zover het verslag. *(Applaus)*

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 23/1)

– *De artikelen 1 tot en met 14 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

VLAAMS INSTITUUT VOOR VREDE EN GEWELDPREVENTIE**Benoeming van een lid van de raad van bestuur**

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is overeenkomstig artikel 7 van het decreet van 7 mei 2004 houdende oprichting van een Vlaams Instituut voor Vrede en Geweldpreventie bij het Vlaams Parlement de benoeming van een lid van de raad van bestuur van dat instituut, ter vervanging van de heer Joseph Vlamincx, ontslagnemend, die was benoemd op voordracht van het vrijwillig samenwerkingsverband van Nederlandstalige vredesorganisaties.

Namens het samenwerkingsverband wordt bij brief van 10 februari 2020 mevrouw Merel Selleslach voorgedragen.

Vraagt iemand hieromtrent het woord? *(Nee)*

Aangezien het aantal kandidaten overeenstemt met het aantal toe te wijzen plaatsen, verklaar ik mevrouw Merel Selleslach benoemd tot lid van de raad van bestuur van het Vlaams Instituut voor Vrede en Geweldpreventie.

ONTWERP VAN DECREET van de algemene rekening van de Vlaamse Gemeenschap en van de uitvoering van de begroting van de Vlaamse rechtspersonen zonder raad van bestuur voor het begrotingsjaar 2018 – 23 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 1

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

114 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
64 leden hebben ja geantwoord;
50 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
61 leden hebben ja geantwoord;
47 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

MOTIE van Bart Claes, Carmen Ryheul, Wim Verheyden, Sam Van Rooy, Leo Pieters en Chris Janssens tot besluit van de op 28 januari 2020 door Bart Claes in commissie gehouden interpellatie tot minister Zuhail Demir over de onvoorspelde zware impact van de lage-emissiezones (LEZ's) en het slinkende draagvlak dat daarvan het gevolg is – 200 (2019-2020) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

De heer Claes heeft het woord.

Bart Claes (Vlaams Belang): Voorzitter, beste collega's, wie vandaag een nieuwe laptop zou kopen, verwacht dat hij die over enkele jaren uiteraard ook nog vlot kan gebruiken en bij gebruik niet plotseling een toeslag zou moeten betalen op zijn internetabonnement of dat hij die na enkele jaren al helemaal niet meer zou mogen gebruiken voor bepaalde functies, ook al werkt het toestel in realiteit nog prima. Wel, hetzelfde geldt in principe voor onze auto's. Maar door toedoen van de lage-emissiezones (LEZ's) is ondertussen meer dan een op de vijf van onze wagens niet langer welkom in de stadscentra van Antwerpen en Gent. Het gaat concreet over ongeveer 1.200.000 auto's.

In 2025 zullen de normen nogmaals worden verhoogd, zodat tegen dan zo'n 2 miljoen van onze wagens niet langer toegang zullen krijgen tot onze stadscentra. Dit neemt uiteraard niet weg dat al deze wagens nog steeds de jaarlijkse keuring doorstaan, verkeersbelastingen betalen en best hoge taksen betalen op hun brandstof.

Rekening houdend met het feit dat veel van onze burgers niet de financiële mogelijkheid hebben om zomaar een nieuwe wagen aan te kopen en rekening houdend met de belabberde staat van het openbaar vervoer, vragen we met deze motie de Vlaamse Regering om de bestaande LEZ's niet te verstrengen en geen nieuwe LEZ's in te voeren.

Collega's, we gaan echt geen betere of eerlijkere samenleving bereiken door draconische maatregelen te nemen waarbij de mobiliteit van onze burgers dermate wordt ingeperkt dat mobiliteitsorganisaties nu reeds waarschuwen voor mobiliteitsarmoede, en al helemaal niet met een systeem zoals de LEZ's, die louter en alleen kijken naar de euronorm van een wagen en niet naar de werkelijke uitstoot.

Wie bijvoorbeeld met een nieuwe wagen elke dag 20 kilometer in het stadscentrum zou rondrijden, wordt terecht met rust gelaten, maar wie ocharme een keer met een oude wagen naar Antwerpen of Gent zou afzakken, daar misschien twee kilometer in het stadscentrum rondrijdt, die wordt op de bon gegooid en moet een boete betalen of een dagpas kopen. De absurditeit van LEZ's ten top.

Laat ons samen werk maken van slimme oplossingen die leiden tot een verbeterde wegeninfrastructuur, een vlottere verkeersdoorstroming, een betrouwbaar openbaar vervoer en het maximaal benutten van nieuwe vervoersmodi. En laat ons stoppen met het pesten van de automobilist die nu al de uitgeperste melkkoe van de fiscus is geworden, want een moderne overheid is een dienstverlener en geen lastige schoonmoeder. Steun deze motie en steun dus onze automobilisten, en stop alsjeblieft de waanzin van de lage-emissiezones. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Rousseau heeft het woord.

Conner Rousseau (sp.a): Collega's, vergis u niet. Het zijn de meest kwetsbaren onder ons die de meest vervuilde lucht inademen. Het zijn ook de meest kwetsbaren onder ons die in de slechtst geïsoleerde woningen wonen. En dus is strijden voor een beter klimaat, strijden voor propere lucht ook een strijd tegen ongelijkheid. Daarom is die voor ons heel belangrijk.

Maar we moeten er ook voor zorgen dat de maatregelen voor betere lucht en voor een beter klimaat de ongelijkheid op zich niet doen toenemen. Het is niet voor iedereen vanzelfsprekend om morgen een nieuwe auto te kopen als je vandaag je auto moet wegdoen. En het is zeker asociaal wanneer een Vlaamse Regering de steden en gemeenten en de Vlamingen in de kou laat staan, letterlijk en figuurlijk. Want er wordt hun een auto afgenomen maar er komt geen bus of geen tram in de plaats.

Daarom willen wij met sp.a op de pauzeknop duwen wat de LEZ's betreft. We gaan een voorstel van decreet indienen dat een uitbreiding of een verstrenging van de LEZ's on hold zet op basis van drie principes. Ten eerste: geen verstrenging en uitbreiding voor er een evaluatie is gebeurd. Het lijkt me een kwestie van goed bestuur dat we duidelijkheid verschaffen aan de Vlamingen, de impact op de luchtkwaliteit kunnen staven en de impact van de sociale gevolgen in kaart brengen. Dat lijkt mij heel belangrijk. Ten tweede: het lijkt mij ook normaal dat de Vlaamse Regering haar verantwoordelijkheid opneemt, investeert in openbaar vervoer, investeert in alternatieven en ervoor zorgt dat er alternatieven zijn voor de wagen. Ten derde: de overheden moeten zelf hun wagenpark vergroenen. Ik krijg het hierbuiten niet uitgelegd dat De Lijn voor 8 miljoen euro aan boetes moet betalen omdat ze in LEZ's zelf niet aan de normen voldoet. Als we iets verwachten van de burger, dan moet de overheid ook het goede voorbeeld geven.

Goed bestuur is maatregelen, ook je eigen maatregelen, in vraag durven te stellen en bijsturen waar nodig. Maar goed bestuur is niet iets invoeren op 1 januari en het terugtrekken op 1 februari. Daarom kunnen wij deze motie niet steunen, maar we zullen een eigen voorstel van decreet indienen. We zijn daar al mee bezig. Voor sp.a is het zeer duidelijk: we gaan voor propere lucht, voor een beter klimaat, maar op een sociale en rechtvaardige manier. *(Applaus bij sp.a)*

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Blijkbaar zal er in bepaalde steden nog eens goed doorgepraat moeten worden tussen de collega's van Groen en die van sp.a waar ze samen in het bestuur zitten. Ik denk dat ze toch andere accenten leggen. *(Opmerkingen bij Groen en sp.a)*

Voorzitter, ik dacht dat de bedoeling van de LEZ's was om een betere luchtkwaliteit te krijgen op plaatsen waar die kwaliteit slecht is. Dat is dan vooral een gevolg van uitlaatgassen van auto's en vooral in straten en steden waar die uitlaatgassen blijven hangen. We noteren dat alleen al door fijn stof er 4200 sterfgevallen per jaar zijn. Als je daar nog NO₂ of stikstofdioxide bij neemt, dan zijn dat nog eens 2000 sterfgevallen. Het is eigenlijk wel een kwestie van volksgezondheid.

Het klopt natuurlijk dat we oog moeten hebben voor de sociale dimensie en de sociale gevolgen dat mensen met een laag inkomen niet meteen een nieuwe, minder vervuulende auto kunnen kopen, als ze al een auto hebben, natuurlijk. Maar we moeten evengoed vaststellen – ik denk dat het dat is wat collega Rousseau daarnet zei – dat het uitgerekend ook die mensen met een laag inkomen zijn die wonen op die plaatsen waar die vervuiling het hoogst is: in de steden. Die LEZ is wat dat betreft ook een sociale maatregel voor die mensen. Het snijdt dus eigenlijk aan twee kanten. Ook zij hebben natuurlijk recht op propere lucht.

Dat die LEZ's wel degelijk effect hebben, blijkt uit onderzoek, ook in het buitenland, vooral dan wat dieselroet betreft. Daar is een vermindering tot 40 procent.

Vlaanderen biedt het kader, dat weten we. Het zijn de steden en gemeenten die daarop kunnen inspelen en daarmee kunnen omgaan zoals ze dat zelf wensen.

Voorzitter, mijn conclusie: bijsturen en verfijnen van de regeling en van de LEZ's is zeker altijd nuttig, en dat zal dus wellicht ook gebeuren in de toekomst. Maar het kind dreigt met het badwater te worden weggegooid, en dat is in deze fase misschien toch niet verstandig.

De voorzitter: De heer De Meester heeft het woord.

Tom De Meester (PVDA): Voorzitter, u hebt niet gezegd hoeveel tijd we hebben voor een tussenkomst. Is dat een half uur?

De voorzitter: Vijf minuten per fractie, bij deze motie.

Tom De Meester (PVDA): Wij zijn grote voorstanders van een betere luchtkwaliteit, collega's. Maar de LEZ's in Gent en Antwerpen zijn asociaal en elitair.

Ik vraag me af, mijnheer Vandaele, of u de sociale impact van die LEZ wel goed beseft. Want u zegt dat dit een sociale maatregel is, maar jullie treffen wel de hardwerkende Vlaming met een klein inkomen, mensen die hun auto nodig hebben om naar het werk te rijden. Jullie treffen, mijnheer Vandaele, die bejaarde mevrouw die haar dieselautootje heel haar leven goed verzorgd heeft en daarmee één keer per maand naar haar vriendin in het rusthuis rijdt. Die mevrouw met haar klein pensioentje moet ofwel een nieuwe auto kopen ofwel moet zij, zoals in Antwerpen, 350 euro taks betalen. De LEZ, collega's, is een taks op kleine inkomens, en dat is sociaal onrechtvaardig. Voor topinkomens is 350 euro natuurlijk niks, maar voor mensen met een klein inkomen is dat veel geld.

Laat ons een kat maar een kat noemen: de LEZ moet de belastingkas spijzen. Zo simpel is dat. 10 miljoen euro boetes in Antwerpen, 6 miljoen euro in Gent. Per jaar.

Wij zijn tegen de LEZ, maar ik ga mij niet laten vangen aan de politieke spelletjes van het Vlaams Belang, mijnheer Claes. Jaja, het Vlaams Belang dat zich nu plots zorgen maakt over het slinkende draagvlak voor het milieubeleid en dat plots positieve initiatieven wil om de luchtkwaliteit te verbeteren. Mijnheer Claes, ik ben Roodkapje niet, de schijnheiligheid straalt zo van uw gezicht af. Ja, de schijnheiligheid! De schijnheiligheid! Jullie doen alsof jullie voor een sociaal milieubeleid zijn, maar als wij in Gent, mijnheer Deckmyn, een studie voorstellen voor gratis openbaar vervoer, dan stemt het Vlaams Belang tegen. Als wij in Antwerpen voorstellen om Linkeroever uit de LEZ te halen, dan stemmen jullie tegen. Als wij voorstellen om mensen die hun auto wegdoen, een gratis abonnement van De Lijn te geven, dan stemmen jullie tegen.

Weet u wat wij moeten doen om de luchtkwaliteit te verbeteren, collega's? Dat is niet de LEZ, dat is de automultinationals strengere normen opleggen. Dat is een uitdoofbeleid voor diesels. Dat zijn veilige kruispunten voor fietsers. Dat is de ring in Antwerpen overkappen. Dat is investeren in betaalbaar, beter openbaar vervoer. Dat zijn sociale alternatieven bij de vleet, collega's, maar stop met de LEZ, die gewone mensen op kosten jaagt, want die is asociaal, elitair en contra-productief. *(Applaus bij de PVDA)*

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): De reden waarom heel wat steden en gemeenten ofwel een LEZ invoeren of het van plan zijn, is toch alleszins de gezondheid van de mensen die in een stad wonen. Ik paraphraseer een burgemeester die het ooit, in mijn ogen, zeer treffend heeft verwoord: 'De belangrijkste wegen zijn uw luchtwegen.' Gezondheid is toch wel een heel essentieel onderdeel van het leven in een stad, en dus ja, luchtkwaliteit en lage-emissiezones zijn wat ons betreft een belangrijk instrument om die luchtkwaliteit en de leefbaarheid van steden te garanderen.

Het stoort mij mateloos dat een aantal collega's die zelf mee aan de knoppen draaien en zelf mee het initiatief hebben genomen om een lage-emissiezone in te voeren, daar nu op terugkomen. Dat betekent niet, collega's, dat je niet sociaal kunt of moet corrigeren. Dat gebeurt ook in de meeste steden die dat invoeren. In de meeste steden die dat invoeren, wordt er wel degelijk sociaal

gecompenseerd. Iedereen moet dus zijn verantwoordelijkheid nemen. Ook de Vlaamse overheid moet haar verantwoordelijkheid nemen, want ik ben het er mee eens dat een robuust openbaar vervoer een essentieel onderdeel van een goed functionerende lage-emissiezone is, maar ik vind wel niet dat het getuigt van politieke moed om terug te komen op een beslissing die we met z'n allen in sommige steden hebben genomen en waar de Vlaamse Regering toch ook wel een verantwoordelijkheid in draagt, zeker op het vlak van het openbaar vervoer.

Mijnheer Claes, ik denk dat het duidelijk is dat we deze motie met onze fractie niet zullen goedkeuren. (*Applaus bij Groen*)

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Ik wil graag ook even tussenkomen in dit debat, en vraag vooral om nuance, want ik denk en hoop dat iedereen toch wel moet erkennen dat deze maatregel genomen wordt om een beleid rond onze gezondheid en de luchtkwaliteit te voeren. Als we die maatregel niet zouden genomen hebben, dan zouden we daar vandaag het debat over voeren. Nu we die wel hebben genomen, gaat het erover dat de maatregel toch niet oké is. Ik hoor echter geen alternatieven.

Collega's, we hebben deze discussie vorige week ook gevoerd in de commissie Leefmilieu. Ik wil even meegeven wat ons standpunt is ten aanzien van deze lage-emissiezones.

Heel duidelijk: deze lage-emissiezones hebben hun bestaansreden in het verbeteren van de luchtkwaliteit. Een slechte luchtkwaliteit veroorzaakt namelijk tien keer meer overlijdens dan verkeersongevallen. Daarbij komt ook de bijkomende economische kost. Voor België komt de economische kost van verkeersvervuiling neer op 17,7 miljard euro per jaar. Dat is toch een cijfer om even bij stil te staan.

Is de LEZ dan een wonderoplossing voor deze problematiek? Ik denk ook dat wij hier in dit parlement het erover eens kunnen zijn dat het dat niet is. Voor CD&V is de lage-emissiezone een overgangsmaatregel, een maatregel die er is zolang er wagens zijn die op fossiele brandstoffen rijden, zolang ons wagenpark niet méér vergroend is. Ja, wij zullen als partij ook heel graag meewerken aan een versnelde vergroening van dat wagenpark. Maar zolang dat niet het geval is, hebben we nood aan stimulerende en efficiënte maatregelen om het doel van een betere luchtkwaliteit te bereiken.

Een lage-emissiezone gaat voor ons ook, zoals ik al in verschillende debatten aanhaalde, steeds gepaard met een flankerend beleid. Er moeten ecologische alternatieven voorhanden zijn in de steden die het besluit hebben genomen om deze maatregel in te voeren. Het gaat dan om openbaar vervoer, autodelen, toegankelijke fietsen en fietspaden, voldoende randparkings enzovoort.

Dit is in de eerste plaats de taak van de lokale besturen, maar ook Vlaanderen heeft hierin een ondersteunende en controlerende rol. Maatregelen die een flankerend beleid dwarsbomen of tenietdoen, kunnen dan ook niet aanvaard worden. Ik heb in de commissie dan ook gevraagd dat de minister daaromtrent een zeer duidelijk signaal geeft dat maatregelen die tegen het beleid van de LEZ of tegen het flankerend beleid ingaan, heel duidelijk worden afgestraft of niet worden goedgekeurd.

Collega's, ik hoop dat we hierover een genuanceerd debat kunnen voeren, want we weten waarvoor we het doen. We weten dat het in het kader van de luchtkwaliteit is en dat we samen zullen moeten zorgen voor de alternatieve en flankerende maatregelen, en het liefst zo snel mogelijk overgaan tot de vergroening van ons wagenpark. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Collega's, ik sluit me grotendeels aan bij de laatste tussenkomst. De lage-emissiezone is een beleidsinstrument dat een heel aantal partijen, vertegenwoordigd in dit halfrond, hebben ingevoerd op lokaal niveau en waar ook een Vlaams kader voor ontworpen is. Na een aantal jaren dat dit instrument effectief in werking is, is het – denk ik – gepast om erbij stil te staan of het wel effectief is, of het rechtvaardig is, of de flankerende maatregelen werken ..., met andere woorden: of het zijn doel bereikt.

Het heeft dus geen zin om er hier nu snel een motie door te rammen en bepaalde bevolkingsgroepen of mensen met frustraties te willen bedienen. Ik denk dat dit onderwerp een verdergaand debat in de commissie vergt, zodat we met opgeheven hoofd, en vooral met de rechtvaardigheid en de doelmatigheid indachtig, degelijk werk kunnen leveren. Wij zullen de motie niet steunen, maar verwelkomen wel initiatieven in de commissie hieromtrent.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, ik wil heel kort reageren op collega De Meester, die hier eigenlijk de meester is in het verdraaien van woorden. Wat ik heb gezegd, collega, is dat het uitgerekend mensen zijn met een laag inkomen die op die plaatsen in de steden wonen waar de luchtvervuiling het hoogst is, ook op de invalswegen. Dat is aangetoond. Als u dus die mensen propere lucht onthoudt, dan is dat een asociale maatregel. Dat is wat ik gezegd heb.

De voorzitter: Begin van de stemming.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

114 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
21 leden hebben ja geantwoord;
89 leden hebben neen geantwoord;
4 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 19 februari 2020 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– De vergadering wordt gesloten om 17.34 uur.

BIJLAGEN

Aanwezigheden**Aanwezig**

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Johan Deckmyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Filip Dewinter, Kim De Witte, Bart Dochy, Sihame El Kaouakibi, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Wilfried Vandaele, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Maurits Vande Reyde, Anke Van dermeersch, Tine van der Vloet, Orry Van de Wauwer, Kris Van Dijck, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Kurt Vanryckeghem, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters.

Afwezig met kennisgeving

Emmily Talpe, Bruno Tobback: familieverplichtingen;

Guy D'haeseleer, Stefaan Sintobin, Tine Van den Brande: gezondheidsredenen.

Afwezig zonder kennisgeving

Sofie Joosen

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers**Stemming nr.1:****JA-stemmen:**

Els Ampe, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart Dochy, Sihame El Kaouakibi, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Liesbeth Homans, Vera Jans, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine

van der Vloet, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez

ONTHOUDINGEN:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Jos D'Haese, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Chris Janssens, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Ilse Malfroot, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Leo Pieters, Els Robeyns, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Kristof Slagmulder, Klaas Slootmans, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Freya Van den Bossche, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Suzy Wouters

Stemming nr.2:

JA-stemmen:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Kristof Slagmulder, Klaas Slootmans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

NEEN-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Bart De Wever, Sihame El Kaouakibi, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Annick Lambrecht, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez

ONTHOUDINGEN:

Jos D'Haese, Tom De Meester, Kim De Witte, Lise Vandecasteele

